

ТРЕНДОВИ

Q4 ТРЕНДОВИ

Трендови, IV квартал 2025.

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5

Одговара: Бранко Јосиповић, в.д. директора

Уредник: Катарина Станчић

Рукопис припремили:

Горан Катић (Цене)

Марина Павловић, Сања Брадарић (Бруто домаћи производ)

Дуња Катић (Спољна трговина, Индустијска производња)

Јасмина Јотев (Индекс економске климе, Регионалне економске асиметричности, Тржиште рада, Зараде)

Дејана Ђорђевић (Грађевинарство)

Мелинда Токаи (Унутрашња трговина, Пословне услуге)

Милош Павловић (Туризам, Пољопривреда)

Петар Пецић (Саобраћај и телекомуникације)

Лектура: Емилија Бацковић, Богдана Милошевић

Дизајн и техничко уређење: Одељење за развој, припрему и визуелизацију статистичких аутпута

УВОД

Републички завод за статистику, као главни произвођач и дисеминатор статистичких података, објављује велики број саопштења, индикатора, билтена и др. Мноштво публикација често ствара конфузију међу корисницима, који, с друге стране, употребљавају статистичке податке како би проценили своје перформансе и ускладили их са другим економским субјектима и кретањима.

Будући да велики број корисника, осим ускостручних, није ни статистички, ни економски едукован, разноликост података код њих може изазвати збуњеност, неразумевање и погрешну процену приоритета, што често резултира отпором према информацијама.

С обзиром на то да је статистички систем веома комплексан и генерализован, дизајниран тако да задовољи специфичне супсекторске потребе за информацијама, у модерном друштву је неразумевање статистичких података честа појава. Информисање објављивањем „сувопарних“ статистичких података корисницима често није довољно, пошто даје само парцијалну слику о макроекономији. Конкретно, показало се да традиционални начини приказивања података (табеле, саопштења итд.) не омогућавају брзо разумевање социоекономске стварности и не успевају да пренесу кључну поруку, нарочито када је број података велики.

Имајући у виду све наведено и пратећи светске тенденције у приказивању статистичких података, као и интересовања стручне јавности, редизајнирани *Трендови*, традиционално, доносе заокружене кварталне и годишње податке, али коришћењем новог концепта приказивања најважнијих економских сигнала путем модерних и напреднијих графичких решења за презентовање и дисеминацију.

Издање за четврти квартал 2025. доноси преглед најважнијих економских кретања у овом периоду: Бруто домаћег производа, Индустријске производње, Грађевинарства, Спољне трговине, Унутрашње трговине, Цена, Тржишта рада, Зарада, Туризма, Индекса економске климе, Регионалних економских асиметричности, Пољопривреде, Пословних услуга и Саобраћаја и телекомуникација.

Стандардно, приказане су и прогнозе кретања у појединим областима у наредном периоду, добијене применом ARIMA прогностичких модела (у деловима: Индустрија, Унутрашња трговина и Спољна трговина).

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију – укупно.

САДРЖАЈ

1. Бруто домаћи производ	7
2. Индустијска производња	9
3. Грађевинарство	13
4. Спољна трговина	17
5. Унутрашња трговина	25
6. Цене	28
7. Тржиште рада	31
8. Зараде	36
9. Туризам	40
10. Индекс економске климе	43
11. Регионалне економске асиметричности	49
12. Пољопривреда	54
13. Пословне услуге	61
14. Саобраћај и телекомуникације	71

1.

БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД

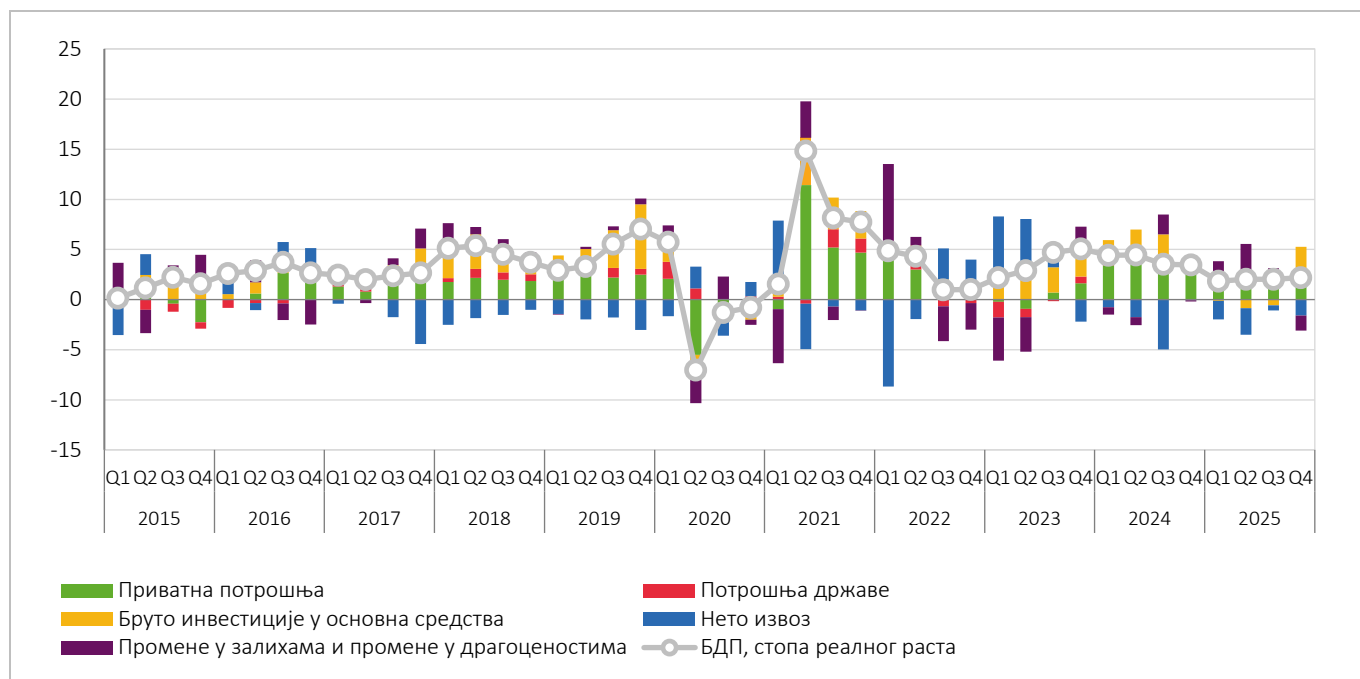
У четвртном кварталу 2025. године остварен је реални раст БДП-а од 2,2% у односу на исти период претходне године. На позитивно кретање БДП-а у овом кварталу најзначајније је утицао сектор услуга, осим трговине, са 1,6 п. п.

Посматрано по агрегатима употребе, у четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са istim периодом претходне године, приватна потрошња остварила је реални раст од 3,7% и позитивно допринела кретању БДП-а са 2,3 п. п. Инвестициона активност повећана је за 8,9% у поређењу са istim периодом претходне године (допринос кретању БДП-а од 2,2 п. п.). Извоз и увоз остварили су стопе раста од 5,3% и 7,6%, са доприносом кретању БДП-а од 2,8 п. п. и 4,4 п. п., респективно (табела 1.1 и графикон 1.1).

Табела 1.1. БДП – агрегати употребе, међугодишње стопе реалног раста, Q1 2024 – Q4 2025. (%)
(поређење са istim периодом претходне године)

	2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
БДП	4,4	4,4	3,5	3,5	1,8	2,0	2,0	2,2
Приватна потрошња	5,6	5,6	4,9	4,7	1,9	3,2	3,5	3,7
Државна потрошња	4,9	6,3	4,2	1,0	0,5	3,8	3,8	4,2
Бруто инвестиције у основна средства	7,1	10,1	11,3	3,1	-0,7	-3,9	-2,2	8,9
Извоз	1,7	5,6	6,3	7,0	8,2	5,0	4,2	5,3
Увоз	2,9	8,1	14,3	6,7	10,9	9,2	4,8	7,6

Графикон 1.1. Доприноси међугодишњој стопи раста БДП-а – агрегати употребе (п. п.)

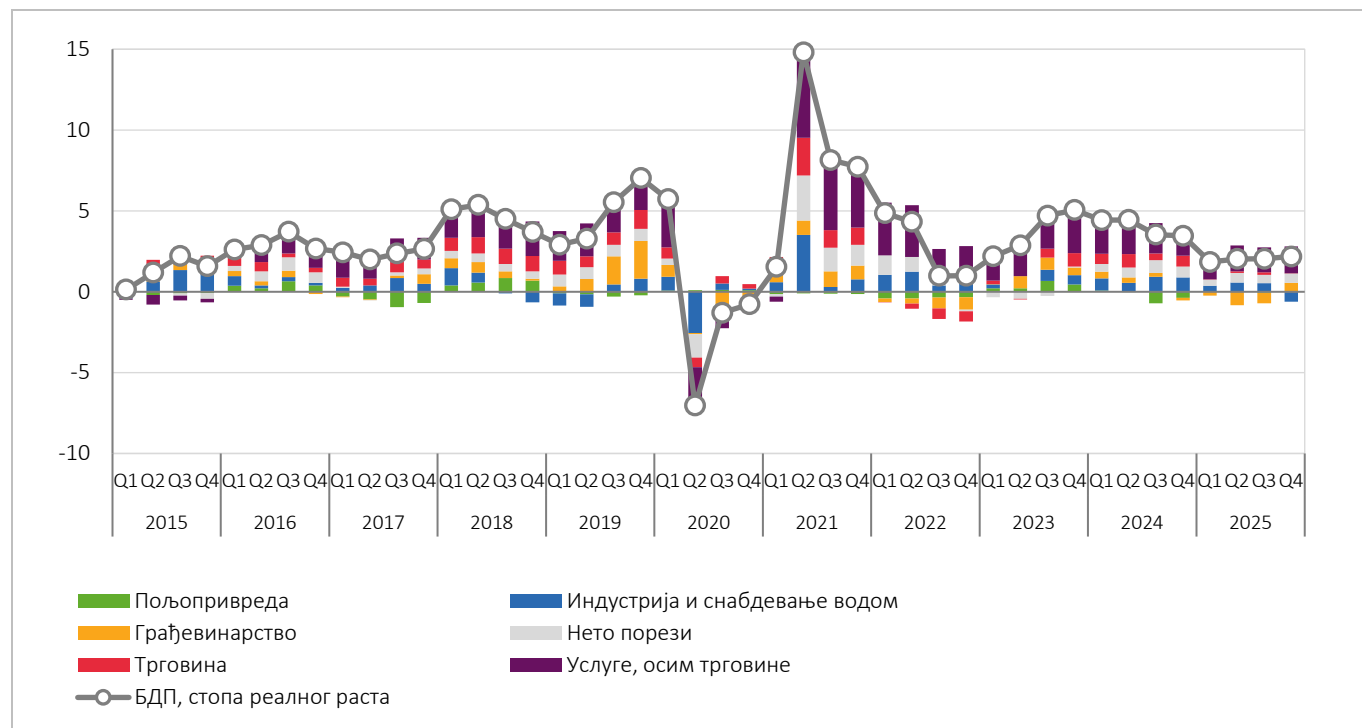

Посматрано са производне стране, на позитивно кретање БДП-а у четвртм кварталу 2025. године највише је утицао сектор услуга, осим трговине, са 1,6 п. п.

Табела 1.2. БДП – производна страна, међугодишње стопе реалног раста, Q1 2024 – Q4 2025. (%)
(поређење са истим периодом претходне године)

	2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
БДП	4,4	4,4	3,5	3,5	1,8	2,0	2,0	2,2
Пољопривреда	-6,7	-7,0	-7,7	-6,5	-0,3	0,4	-0,2	-0,3
Индустрија и снабдевање водом	4,1	2,9	4,8	4,7	2,1	2,9	3,0	-3,4
Грађевинарство	10,0	6,6	4,7	-2,8	-5,3	-15,8	-12,2	10,6
Трговина	6,3	8,3	4,1	6,1	-0,1	0,9	1,5	0,4
Услуге, осим трговине	4,2	4,4	4,1	3,8	2,6	3,3	3,2	3,4
Нето порези	3,3	4,0	5,5	4,7	2,7	3,7	3,4	4,0

Графикон 1.2. Доприноси међугодишњој стопи раста БДП-а – производна страна (п. п.)

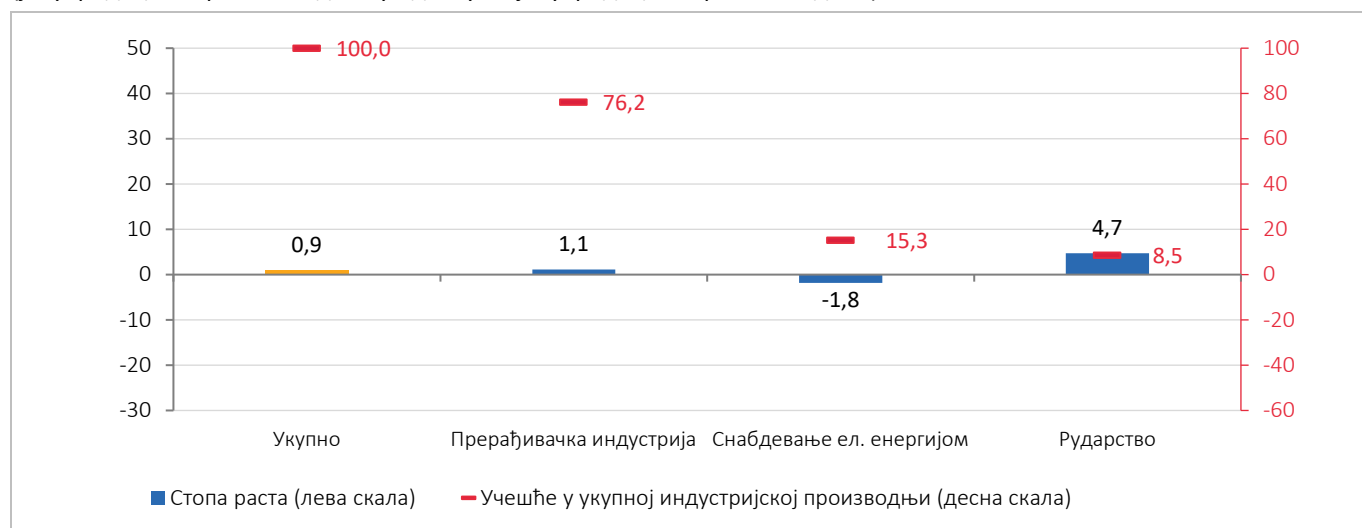

2. ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА

2.1. УКУПНА ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА

Укупна индустријска производња у Републици Србији у 2025. години била је за 0,9% виша него у претходној години. Раст је остварен у секторима *Прерађивачка индустрија* (1,1%) и *Рударство* (4,7%), док је у сектору *Снабдевање ел. енергијом, гасом, паром и климатизација* остварен пад од -1,8%.

Графикон 2.1. Кумулативно кретање укупне индустријске производње и њених сектора, стопе раста (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

Графикон 2.2. Стопе раста индустријске производње по намени (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

Сектор **Прерађивачка индустрија** дао је највећи допринос (0,8 п. п.) расту укупне индустрије у 2025. у односу на 2024. годину. Следи допринос сектора **Рударство** (0,4 п. п.), док је сектор **Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација** у овом периоду дао негативан допринос расту индустријске производње у 2025. години (-0,3 п. п.).

Табела 2.1. Индустриска производња, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025				2026
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 ¹
Индустриска производња – укупно	102,5	100,9	103,7	102,8	102,9	101,3	103,4	103,9	102,1	103,1	102,8	96,2	94,5
Прерађивачка индустрија	98,5	99,0	102,1	102,8	103,1	102,4	106,4	105,6	103,7	103,8	101,3	95,7	94,0
Снабдевање ел. енергијом	118,6	114,8	111,1	106,6	100,3	89,4	86,9	96,6	94,3	98,3	109,1	93,9	...
Рударство	104,5	94,3	105,8	95,3	106,4	116,5	104,4	105,0	104,9	103,4	106,7	104,2	...

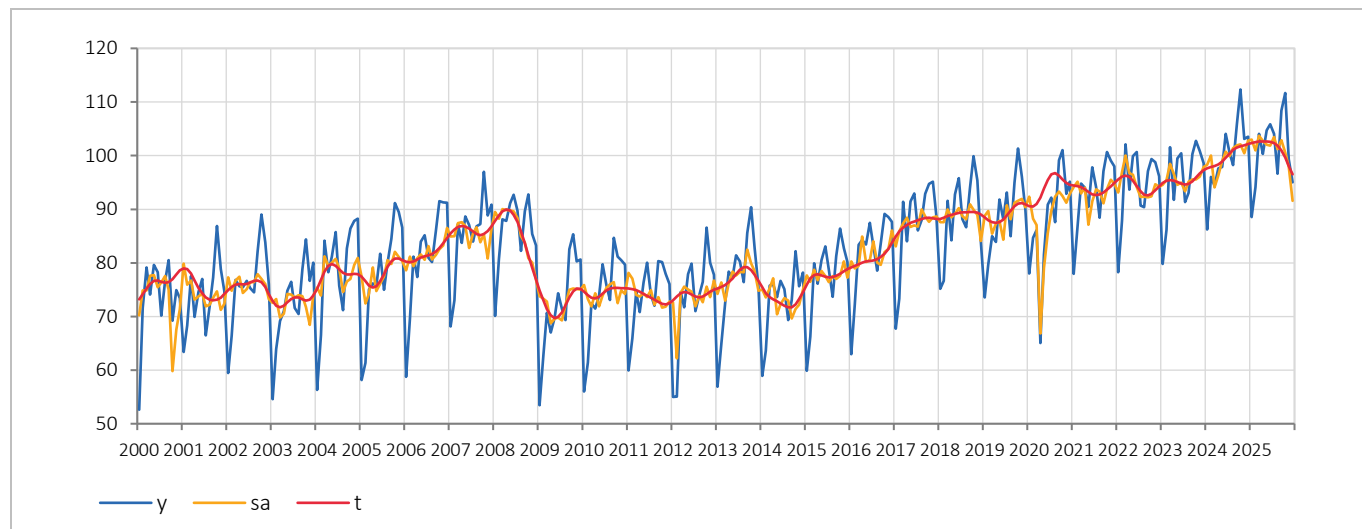
¹ Прогноза (добејена на бази модела анализе временских серија).

2.2. ПЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА (Ц)

(учешће од 76,2% у укупном индексу индустријске производње)

Тренд циклус компонента Прерађивачке индустрије у 2025. години показује благо опадајуће кретање (графикон 2.3).

Графикон 2.3. Компоненте временске серије Прерађивачке индустрије, индекси (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, т – тренд-циклус компонента, просек 2024 = 100)

Посматрано по областима, Прерађивачка индустрија је у периоду јануар–децембар 2025. године забележила раст у 10 од 24 области (заједно учествују са 28,1% у укупној индустрији) у односу на исти период 2024. године. Најзначајније области – мерено учешћем у укупној индустријској производњи – у којима су остварени позитивни резултати у периоду јануар–децембар 2025. године јесу: Производња производа од гуме и пластике (раст од 16,6%), Производња металних производа осим машина (раст од 4,6%) и Производња моторних возила и приколица (раст од 35,3%).

Пад је забележен у 14 области (заједно учествују са 48,2% у укупној индустријској производњи): Производња прехранбених производа (пад од -1,5%), Производња кокса и деривата нафте (пад од -10,9%) и Производња основних фармацеутских производа и препарата (пад од -3,1%).

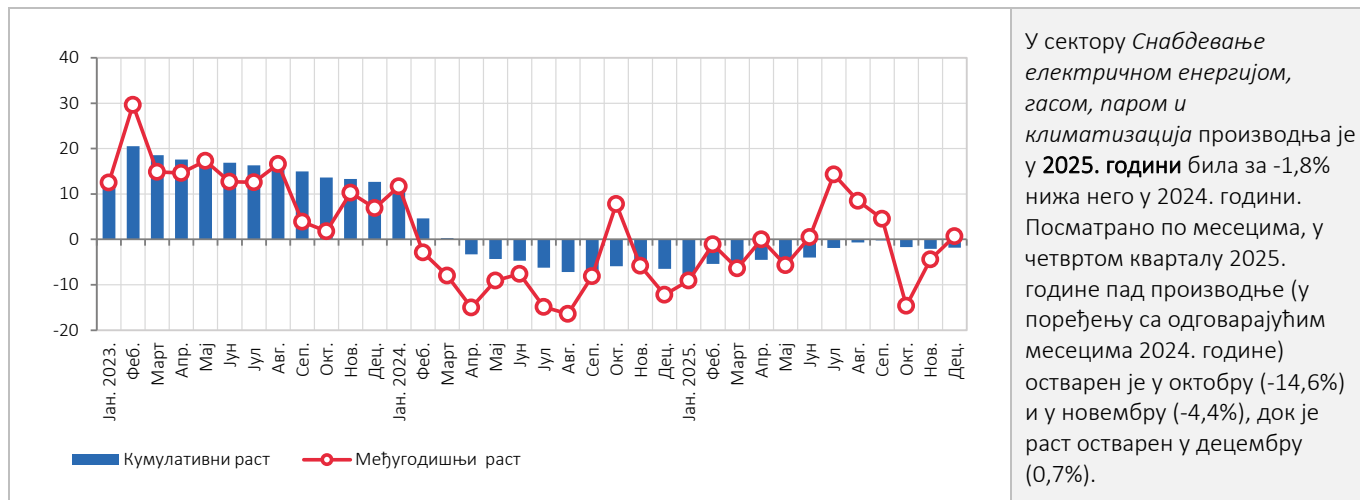
Графикон 2.4. Прерађивачка индустрија по областима, кумулативне стопе раста (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године) (области су поређане према растућем учешћу у укупној индустријској производњи)

2.3. СНАБДЕВАЊЕ ЕЛЕКТРИЧНОМ ЕНЕРГИЈОМ, ГАСОМ, ПАРОМ И КЛИМАТИЗАЦИЈА

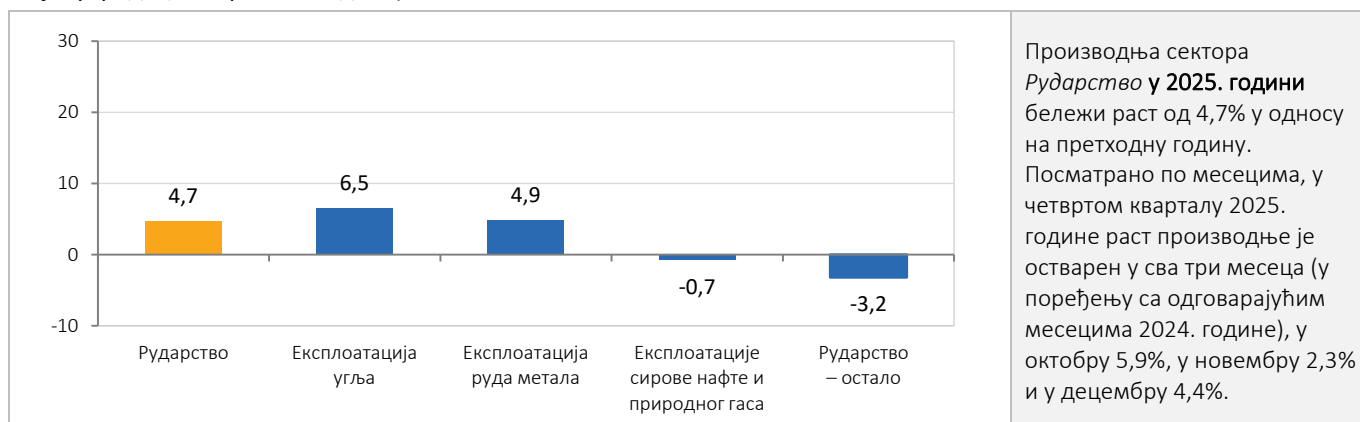
(Д) (учешће од 15,3% у укупном индексу индустријске производње)

Графикон 2.5. Кумулативне и међугодишње стопе раста у енергетском сектору (%) (кумулативне – период у односу на исти период претходне године; међугодишње – месец у односу на исти месец претходне године)

2.4. РУДАРСТВО (Б) (учешће од 8,5% у укупном индексу индустријске производње)

Графикон 2.6. Кумулативне стопе раста у сектору Рударство (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

КАКО ТУМАЧИТИ ВРЕМЕНСКУ СЕРИЈУ?

Сезонски ефекти могу унети дисторзије у кретање серије, маскирајући на тај начин њену „праву“ природу и важне карактеристике неопходне за детаљну анализу појаве. Приликом одабира индикатора који ће се користити у анализама (оригинални, десезонирани или тренд) треба обратити пажњу на природу посматране серије и сврху анализе која се спроводи. Три одвојене компоненте (добијене дезагрегацијом серије), заједно са оригиналном серијом, описују различите аспекте једне појаве и користе се за различите аналитичке сврхе – у зависности од интересовања истраживача. Десезониране вредности користе се за поређење узастопних периода и процењивање потенцијалне вредности неке серије када ефекти календара и сезоне не би постојали, као што је случај код индустријске производње.

3. ГРАЂЕВИНАРСТВО

3.1. ГРАЂЕВИНСКА АКТИВНОСТ

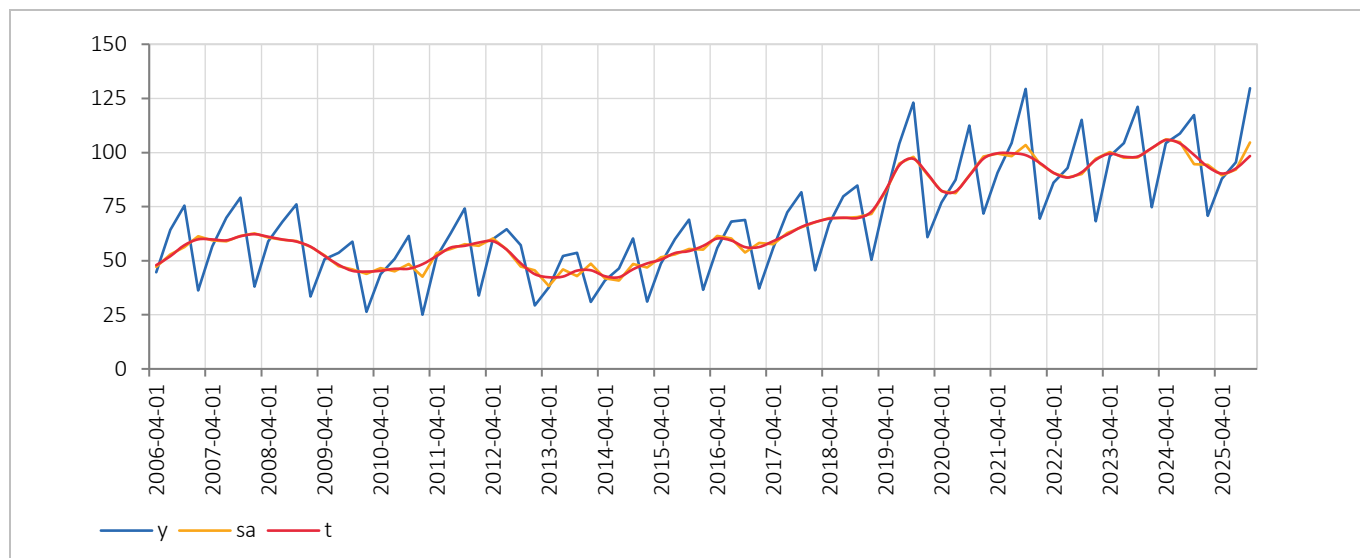
У четвртном кварталу 2025. године грађевинска активност на територији Републике Србије, у односу на исти период претходне године, повећана је за 12,8% у текућим ценама, док је у сталним ценама то повећање износило 10,6%.

Посматрано према врсти грађевина, вредност изведених радова на зградама бележи раст (13,3%), а на осталим грађевинама (саобраћајнице, цевоводи, сложене индустријске грађевине и сл.) раст од 8,8%, у сталним ценама.

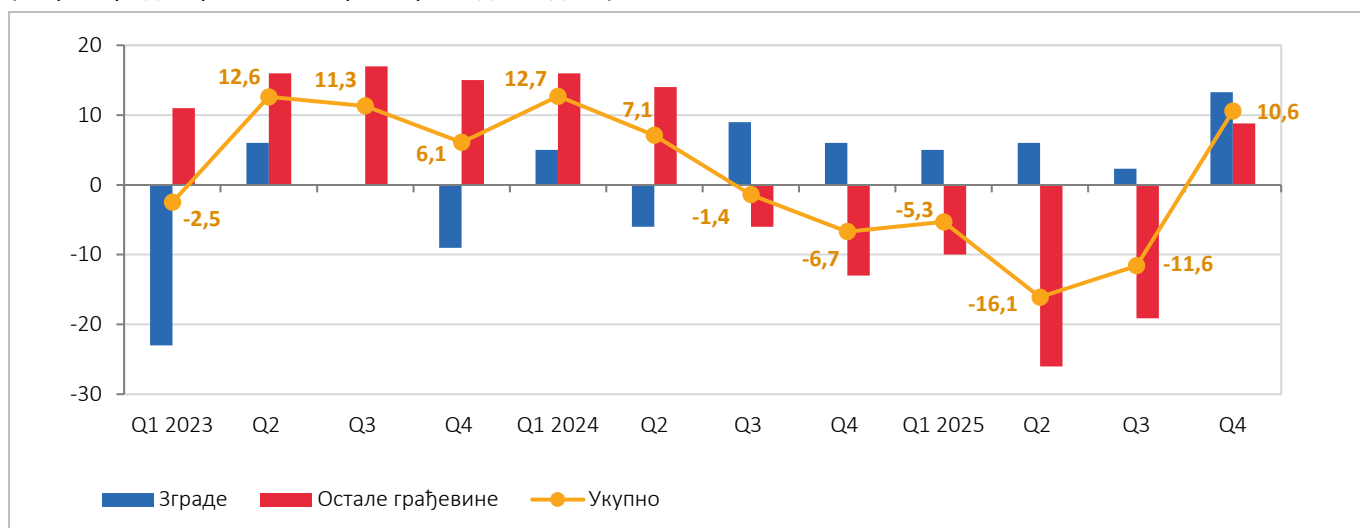
Табела 3.1. Вредност изведених грађевинских радова, квартални индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Текуће цене	109,2	121,1	119,3	113,9	122,0	114,9	104,9	99,6	98,6	87,3	91,8	112,8
Сталне цене	99,5	117,9	115,8	111,1	118,3	110,2	104,0	98,1	94,4	83,9	88,4	110,6

Графикон 3.1. Компоненте временске серије вредности изведених грађевинских радова на територији Републике Србије у сталним ценама, индекси (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, т – тренд-циклус компонента, просек 2021 = 100)

Графикон 3.2. Вредност изведених грађевинских радова у сталним ценама, стопе раста (%)
(квартал у односу на исти квартал претходне године)

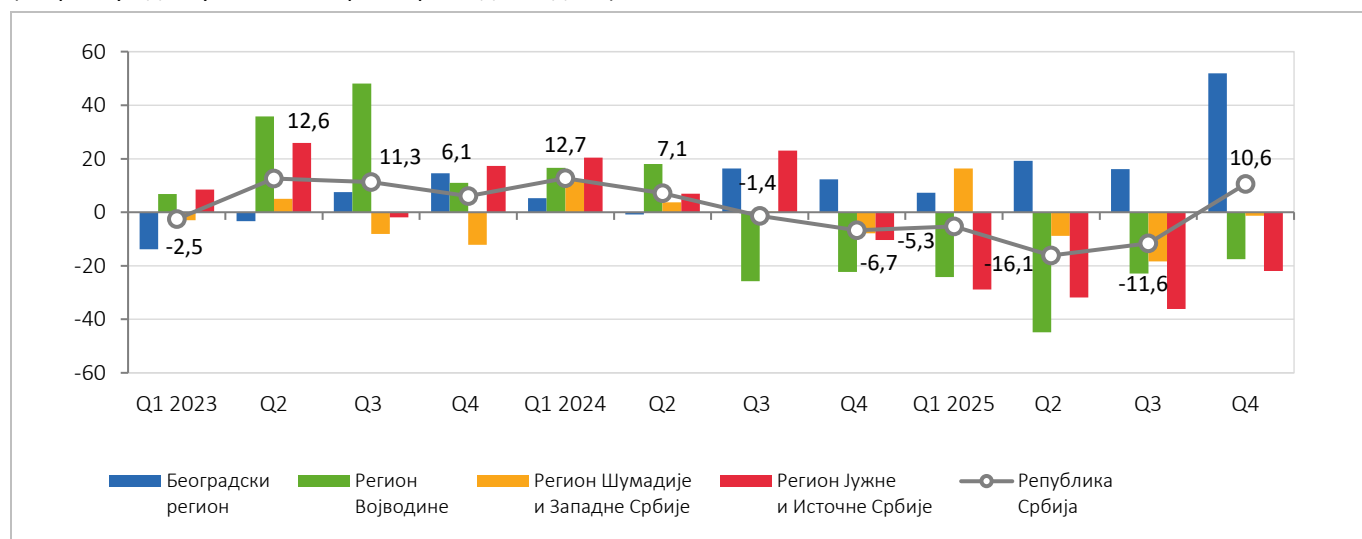
Посматрано по регионима (графикон 3.3), раст вредности изведених грађевинских радова забележен је само у Београдском региону и он износи **52,0%** у сталним ценама. Веома високе стопе раста забележене су на стамбеним, нестамбеним зградама, и на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, цевоводима и осталим грађевинама. У току је изградња неколико великих стамбених комплекса, док највећи утицај на укупну грађевинску активност има изградња објеката за потребе међународне изложбе „EXPO 2027“.

У Региону Шумадије и Западне Србије грађевинска активност опала је за **1,3%** у сталним ценама у односу на исти период претходне године. Посматрано према врсти грађевина, пад активности забележен је само на грађевинама саобраћајне инфраструктуре, и то због изузетно високог обима реализованих радова у претходном периоду. Наиме, у децембру 2024. године пуштене су у саобраћај деоница ауто-пута Крушевац–Врњачка Бања и деоница брзе саобраћајнице Шабац–Лозница, што је резултирало високим нивоом грађевинске активности у четвртном кварталу претходне године.

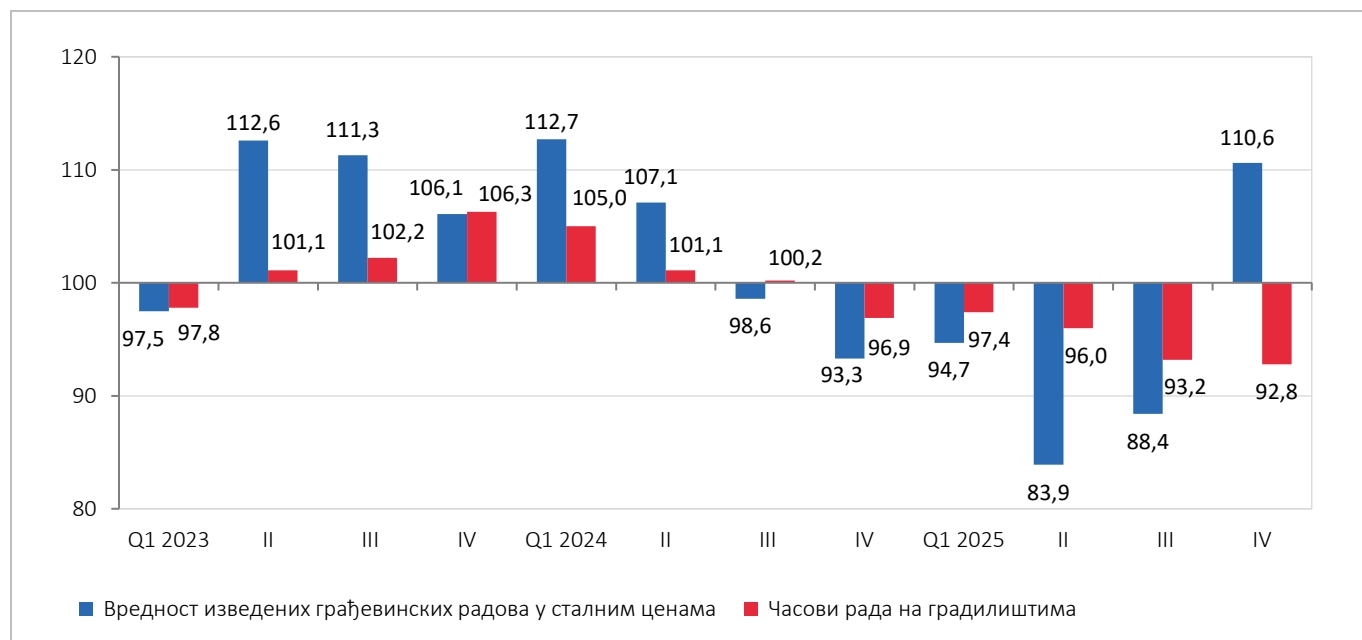
Вредност изведених грађевинских радова у Региону Војводине опала је за **17,5%** у сталним ценама у односу на исти квартал претходне године. На тај пад утицало је смањење грађевинске активности на грађевинама саобраћајне инфраструктуре и изградњи нестамбених зграда.

Највећи пад вредности изведених грађевинских радова забележен је у Региону Јужне и Источне Србије, и то за **21,9%** у сталним ценама, због смањене активности и на зградама, и на осталим грађевинама. Током претходне године у овом региону интензивно су извођени радови на изградњи болничких центара, производно-складишних комплекса, брзе саобраћајнице Пожаревац–Голубац, као и комуналне и канализационе инфраструктуре.

Графикон 3.3. Вредност изведених грађевинских радова по регионима, у сталним ценама, стопе раста (%) (квартал у односу на исти квартал претходне године)

Графикон 3.4. Вредност изведених грађевинских радова и часови рада на градилиштима, упоредни преглед, индекси (квартал у односу на исти квартал претходне године)

На графикону 3.4 дат је упоредни преглед кретања часова рада и вредности изведених радова на градилиштима.

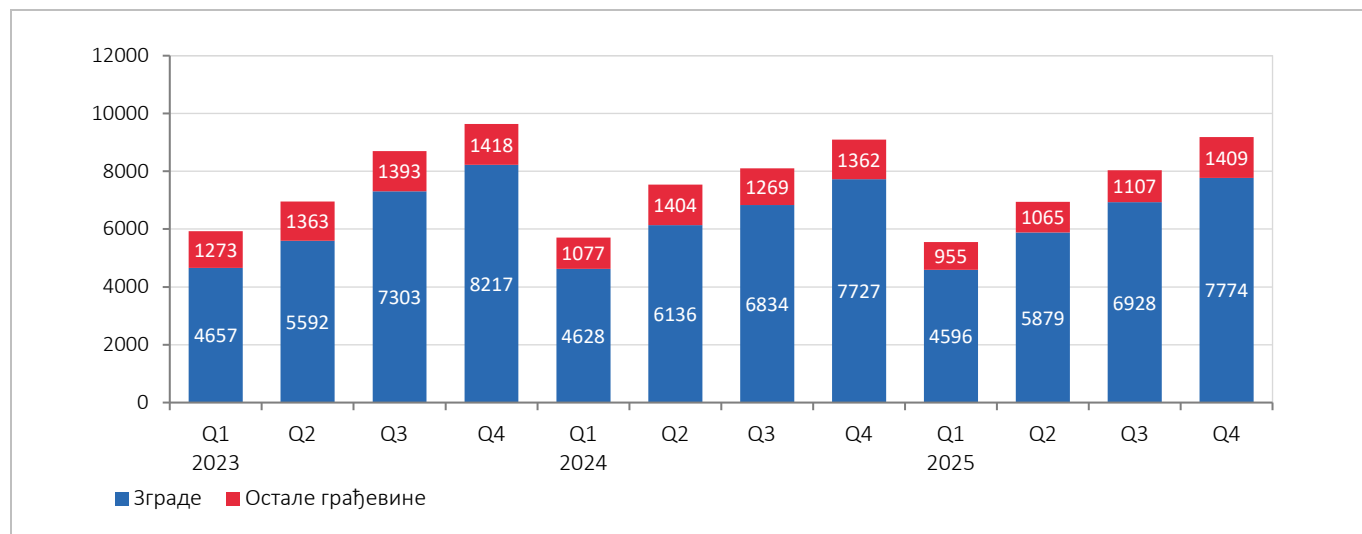
У периоду од другог квартала 2023. до другог квартала 2024. године оба показатеља бележе раст, што указује на појачану грађевинску активност. Од четвртог квартала 2024. до трећег квартала 2025. године долази до пада активности, што се огледа у смањењу и укупне вредности изведених радова и броја ефективних часова рада. У четвртом кварталу 2025. године први пут се уочава њихово различито кретање: вредност изведених радова расте, док број ефективних часова рада опада, што је последица промене у структури изведених грађевинских радова. Наиме, у овом периоду је повећано учешће изградње зграда, док је у претходном периоду доминирала изградња саобраћајне инфраструктуре, која је захтевала већи број радника и више радних сати.

3.2. ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

Поред вредности изведених радова и часова рада на градилиштима, статистика грађевинарства води месечну евиденцију и о издатим **грађевинским дозволама и решењима**, којима се одобрава извођење грађевинских радова у Републици Србији и који показују будуће кретање грађевинске активности.

У четвртном кварталу 2025. године издате су укупно 9 183 грађевинске дозволе. Највећи број тих дозвола (7 774) односи се на извођење радова на зградама, а остатак (1 409) на радове у вези са саобраћајном инфраструктуром, цевоводима и сложеним индустријским грађевинама. Укупан број дозвола издатих у четвртном кварталу већи је за 1,0% у односу на исти период претходне године.

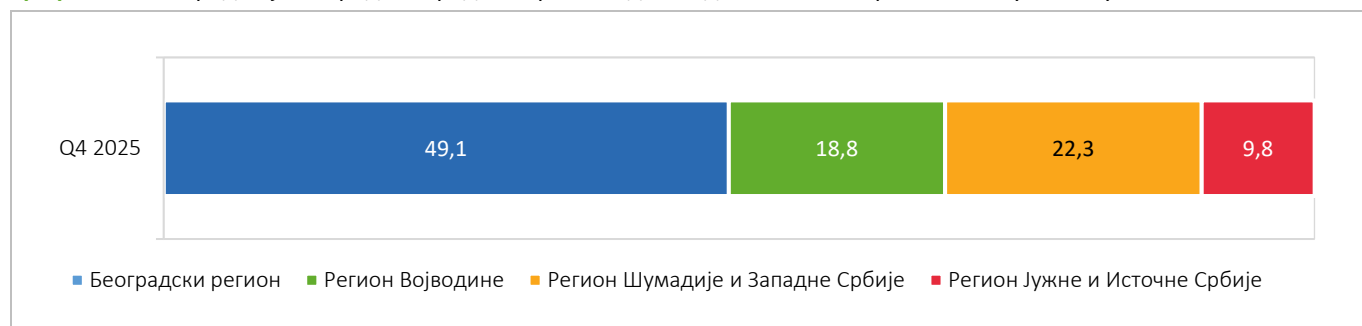
Графикон 3.5. Број издатих грађевинских дозвола за зграде и остале грађевине

Укупна предвиђена вредност радова, према издатим дозволама, у четвртном кварталу 2025. године износи 364 646 мил. РСД, што представља пад од 4,3% у односу на исти квартал претходне године.

Највеће учешће у предвиђеној вредности у четвртном кварталу има Београдски регион (49,1%), затим следе Регион Шумадије и Западне Србије (22,3%), Регион Војводине (18,8%) и Регион Јужне и Источне Србије (9,8%).

Графикон 3.6. Предвиђена вредност радова према издатим дозволама, по регионима; учешће у %

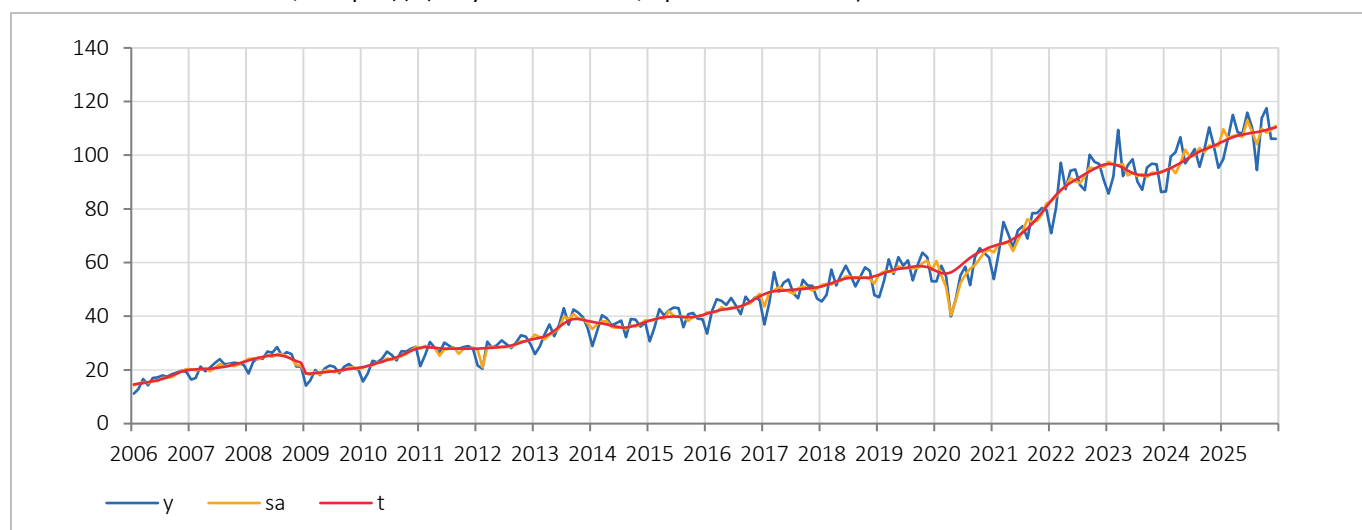

4. СПОЉНА ТРГОВИНА

4.1. ИЗВОЗ РОБЕ (по текућем курсу, у еврима)

Укупна вредност извоза робе у Републици Србији у периоду јануар–децембар 2025. године виша је за 8,4% у односу на исти период 2024. године. На кретање укупног извоза највише су утицали раст од 8,7% у извозу сектора Прерађивачка индустрија, који чини 87,6% укупног извоза. Следећи по учешћу (6,1%) био је сектор Рударство, који је остварио кумулативни раст од 22,7%.

Графикон 4.1. Компоненте временске серије извоза, индекси (y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента, просек 2024 = 100)

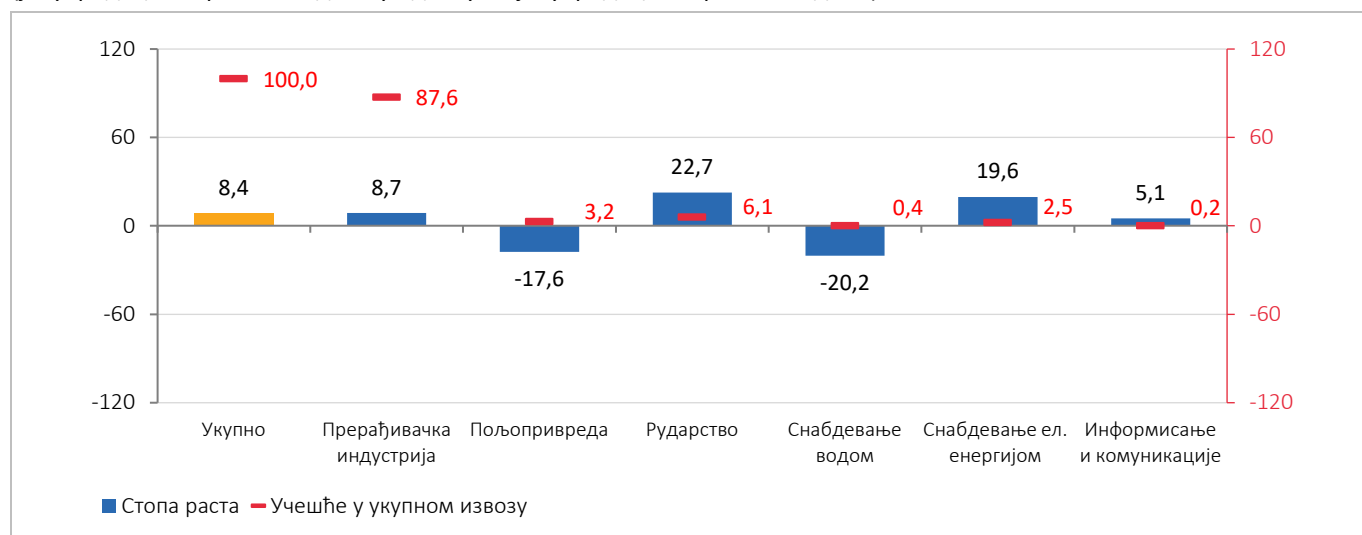

Табела 4.1. Извоз робе по секторима КД (2010), квартални индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025				2026
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 ¹
Извоз робе – укупно	115,6	103,9	98,8	98,1	100,0	105,6	110,1	110,7	111,4	109,7	106,2	106,6	97,0
Прерађивачка индустрија	112,1	107,4	101,8	101,1	104,9	105,2	110,9	111,2	110,0	112,2	106,7	106,0	...
Пољопривреда, шумарство и рибарство	72,8	56,7	72,9	116,4	143,5	161,1	129,8	98,0	99,1	80,8	82,1	67,7	...
Рударство	125,3	58,7	84,9	65,1	78,7	163,7	112,2	119,9	129,4	96,5	113,8	160,5	...

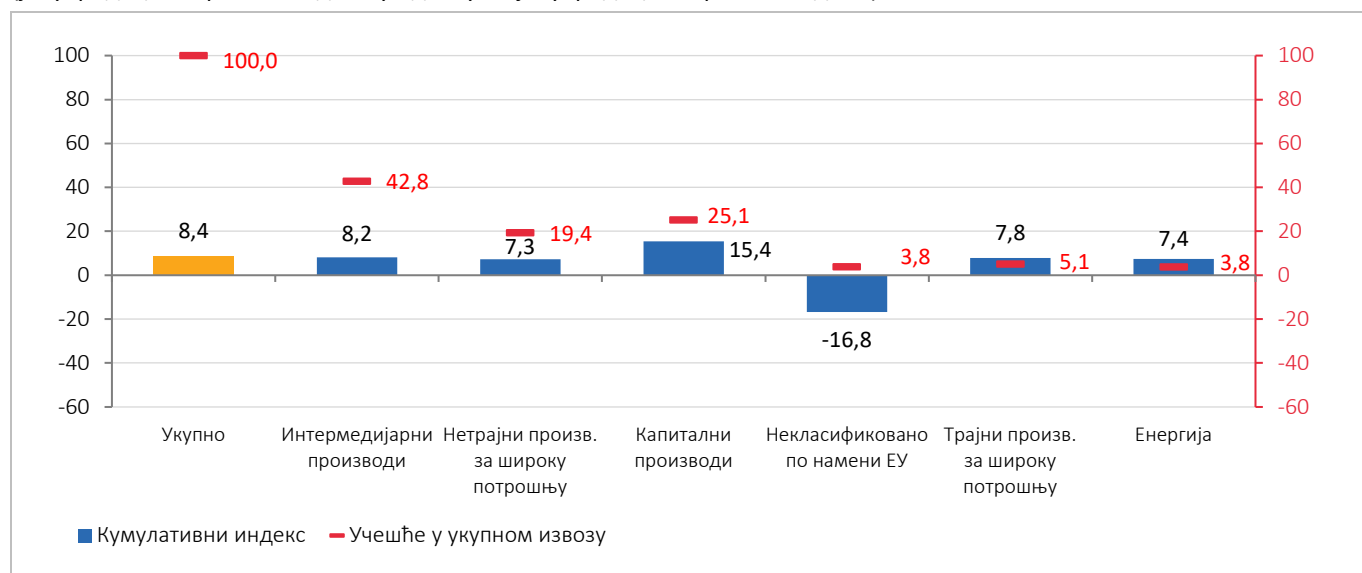
¹ Прогноза (добила на бази модела анализе временских серија).

Графикон 4.2. Кумулативне стопе раста извоза по секторима КД (2010) и учешће сектора у извозу (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

Посматрано према **наменским групама**, највећи утицај (допринос 3,6 п. п.) на кретање укупног извоза у периоду јануар – децембар 2025. године имао је извоз капиталних производа (учешће од 25,1%, раст од 15,4%) и интермедијарних производа (учешће од 42,8%, раст од 8,2% и допринос од 3,5 п. п.).

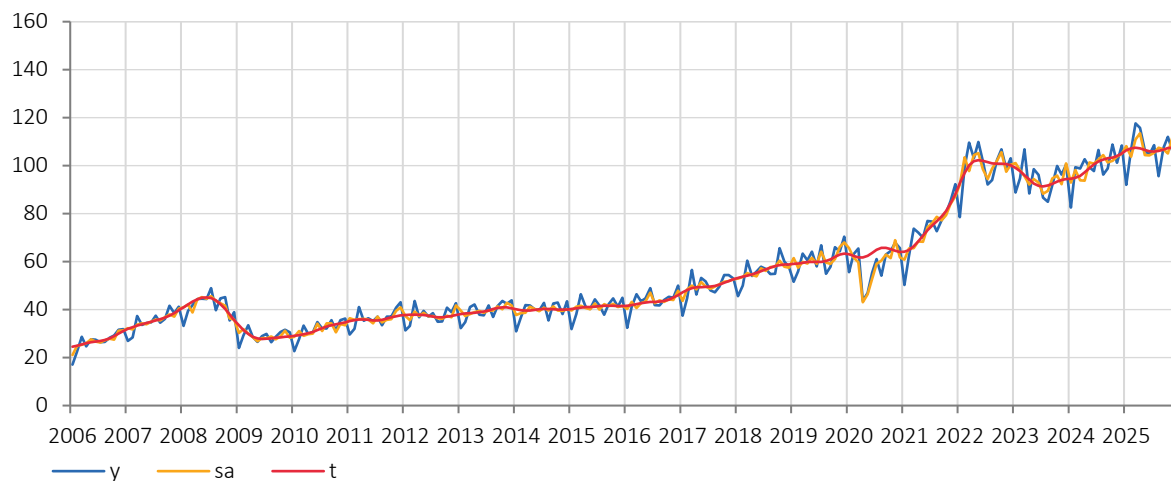
Графикон 4.3. Кумулативне стопе раста извоза по економској намени Европске уније (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

4.2. УВОЗ РОБЕ (по текућем курсу, у еврима)

Укупна вредност увоза робе у Републици Србији у периоду јануар–децембар 2025. године већа је за 7,2% у односу на исти период 2024. године. На кретање укупног увоза највише су утицали раст од 7,0% у увозу сектора Прерађивачка индустрија, који чини 74,1% укупног увоза, и раст од 18,0% увоза сектора Некласификовано по КД, који чини 12,9% укупног увоза у периоду јануар–децембар 2025. године.

Графикон 4.4. Компоненте временске серије увоза, индекси (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента, просек 2024 = 100)

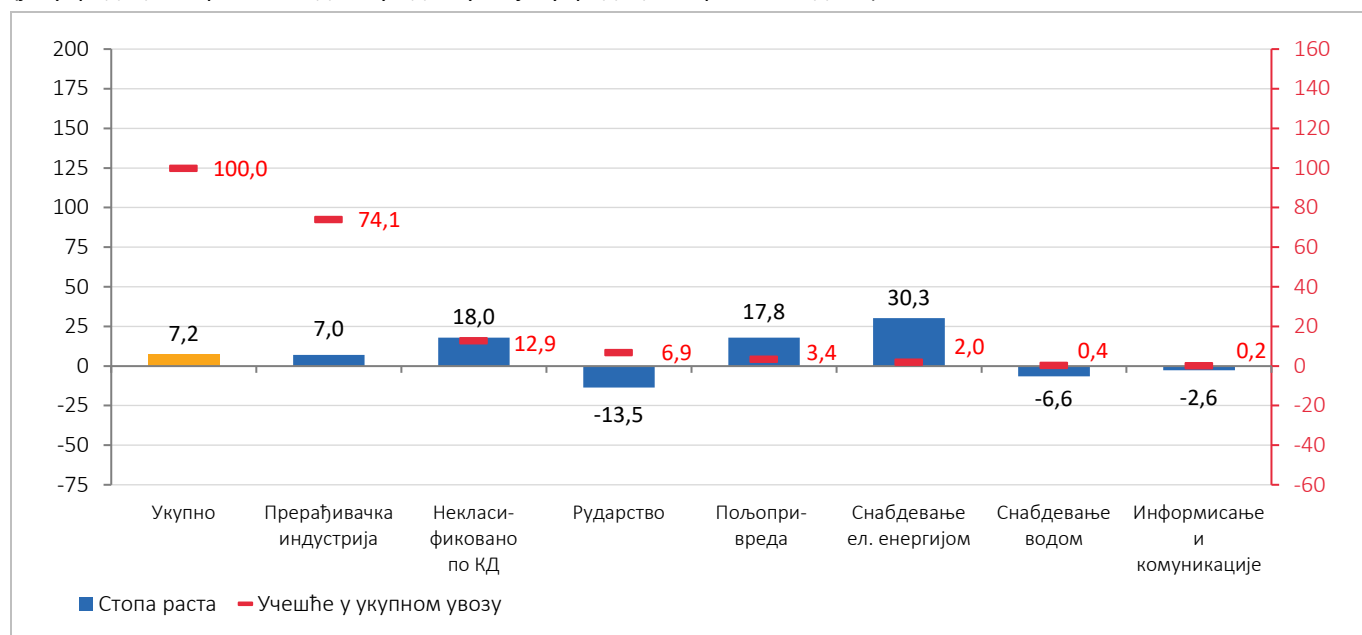

Табела 4.2. Увоз робе по секторима КД (2010), квартални индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025				2026
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 ¹
Увоз – укупно	101,0	89,9	91,3	96,1	96,7	105,9	114,5	107,4	112,7	108,9	103,3	104,5	90,0
Прерађивачка индустрија	103,1	89,6	93,7	99,4	102,9	113,9	112,0	106,0	107,4	102,1	108,5	110,4	...
Пољопривреда, шумарство и рибарство	125,5	110,7	100,0	89,3	103,0	110,9	134,0	154,2	128,5	148,6	115,2	90,7	...
Рударство	96,4	81,4	87,3	84,5	72,5	61,2	129,1	95,0	121,6	114,8	66,9	55,2	...

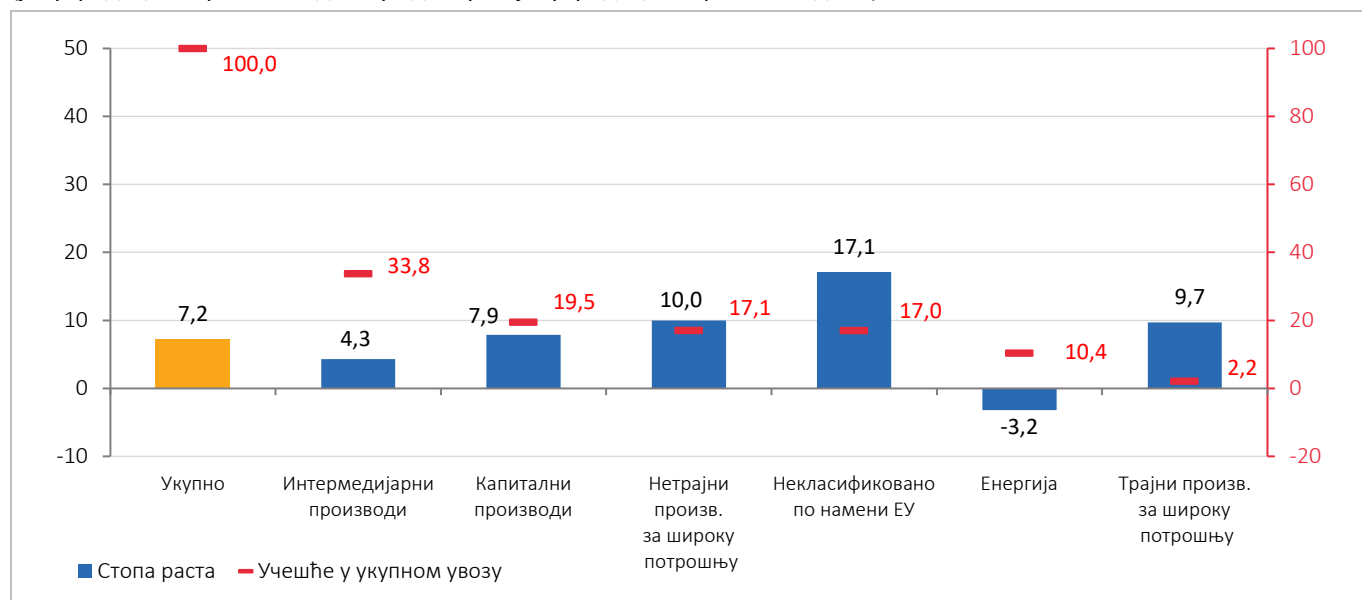
¹ Прогноза (добijена на бази модела анализе временских серија).

Графикон 4.5. Кумулативне стопе раста увоза по секторима КД (2010) и учешће сектора у увозу (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

Посматрано према **наменским групама**, највећи утицај (допринос од 2,7 п. п.) на кретање укупног увоза у периоду јануар–децембар 2025. године имао је увоз некласификованих производа по намени ЕУ (учешће од 17,0%, раст од 17,1%) и нетрајних производа за широку потрошњу (учешће 17,1%, раст од 10,0% и допринос 1,7 п. п.).

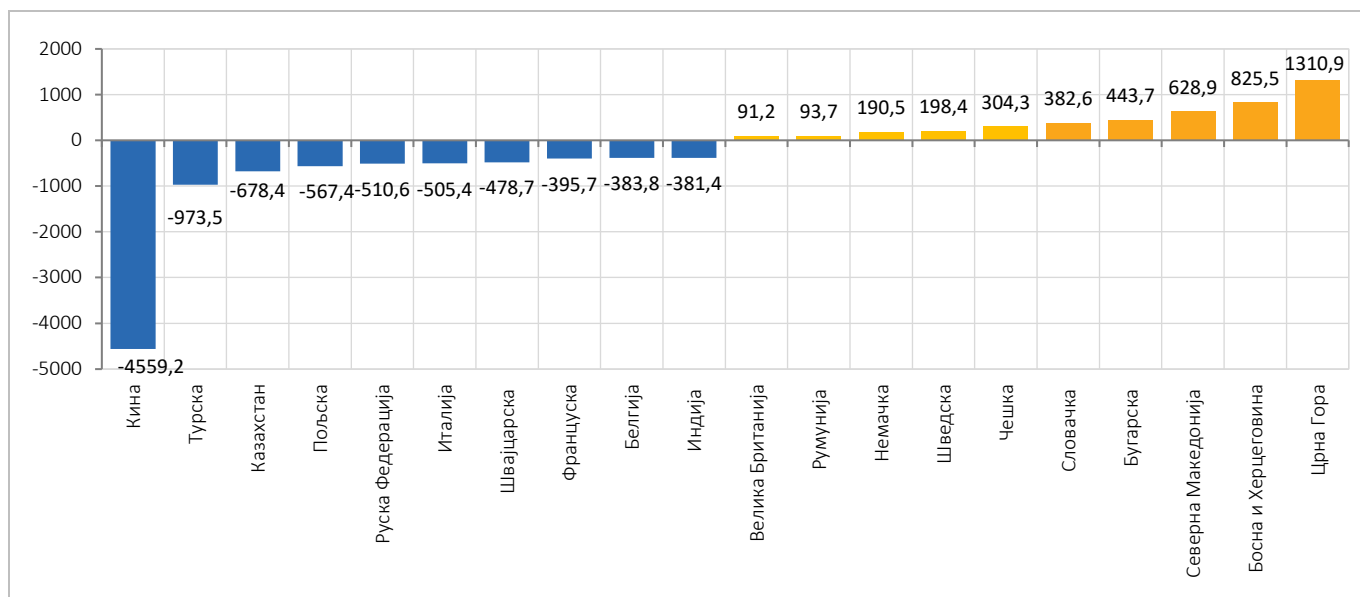
Графикон 4.6. Кумулативне стопе раста увоза по економској намени Европске уније (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године)

На графикону 4.7 приказан је спољнотрговински биланс Републике Србије по земљама, у периоду јануар–децембар 2025. године. Позитиван спољнотрговински салдо, односно суфицит, у периоду јануар–децембар, Република Србија је остварила са 12 европских земаља (око 4,6 млрд. евра), од којих је Црна Гора на првом месту (суфицит 1,3 млрд. евра). Посматрано по делатностима производа КД (2010), Србија је у овом периоду у Црну Гору извезла највише прехранбених производа (16,5% од укупног извоза у ЦГ), моторних возила и приколица (7,4% од укупног извоза у ЦГ), и основних фармацеутских производа (6,5% од укупног извоза у ЦГ).

Највећи спољнотрговински дефицит, у периоду јануар–децембар 2025. године, забележен је са Кином (-4,6 млрд. евра) и Турском (салдо -973,5 мил. евра). Посматрано по делатностима производа КД (2010), увоз производа из Кине највише се састојао од увоза некласификованих производа (22,5% од укупног увоза из Кине), непоменутих машина и опреме (13,1% од укупног увоза из Кине), као и рачунара, електронских и оптичких производа (12,6% од укупног увоза из Кине). Са Турском, негативан спољнотрговински салдо резултат је високе вредности увоза основних метала (20,9% од укупног увоза из Турске) и електричне опреме (12,3% од укупног увоза из Турске). Следе Казахстан (дефицит -678,4 мил. евра), Пољска (-567,4 мил. евра) и Руска Федерација (-510,6 мил. евра).

Графикон 4.7. Спољнотрговински биланс Републике Србије по земљама, јануар–децембар 2025. (у мил. евра)

4.3. НАЈВАЖНИЈИ СПОЉНОТРГОВИНСКИ ПАРТНЕРИ

Табела 4.3. Најважнији спољнотрговински партнери

Извоз	мил. EUR	Увоз	мил. EUR
Немачка	5085,1	Кина	6426,5
Италија	2248,8	Немачка	4894,6
Босна и Херцеговина	2052,7	Италија	2754,2
Кина	1867,3	Турска	2188,8
Мађарска	1533,7	Мађарска	1904,9

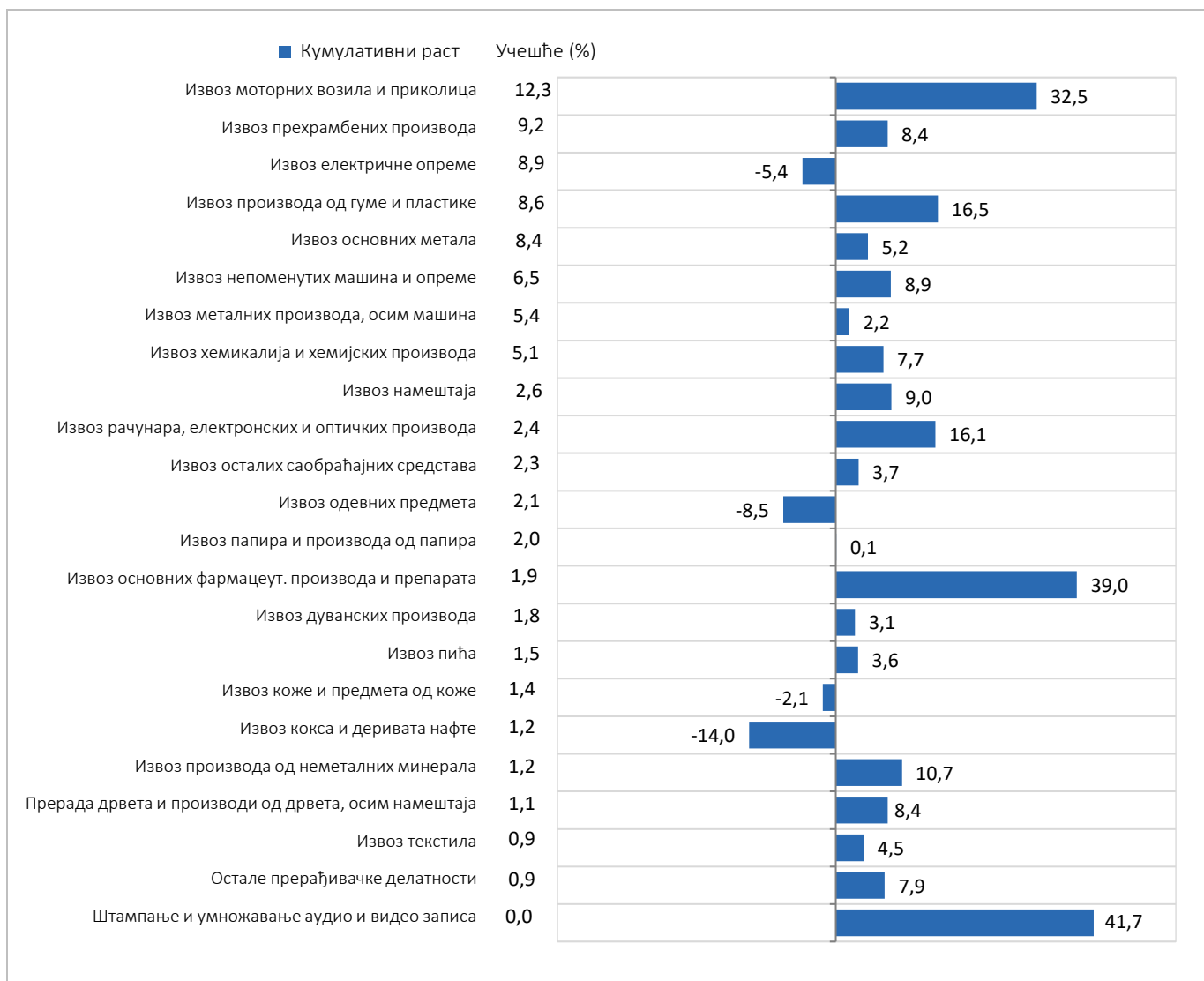
Најважнији спољнотрговински партнери у периоду јануар–децембар 2025. године биле су земље са којима Република Србија има потписане споразуме о слободној трговини. Земље чланице ЕУ учествовале су са 58,2% у укупној трговинској размени, док је АПЕС (Азијско-пацифичко економско удружење) на другом месту, са 18,9% учешћа. Појединачно гледано, главни спољнотрговински партнери приказани су у табели 4.3.

4.4. ПЕРАЋИВАЧКА ИНДУСТРИЈА (Ц) (учешће од 87,6% у укупном извозу и 74,1% у укупном увозу)

Извоз прерађивачке индустрије у периоду јануар–децембар 2025. године остварио је раст од 8,7% у односу на исти период 2024. године. Од 23 области бележи се кумулативни раст у 19 области, које заједно чине 74,1% у укупном извозу индустрије.

Извоз **моторних возила и приколица**, област са појединачно највећом вредношћу извоза (4,1 млрд. евра), остварио је кумулативни раст од 32,5%, са учешћем у укупном извозу од 12,3% (10,0% у истом периоду 2024. године). Извоз **прехрамбених производа**, област са вредношћу извоза од 3,0 млрд. евра и учешћем од 9,2%, бележи кумулативни раст од 8,4%. Извоз **електричне опреме** бележи кумулативни пад од -5,4% и вредност извоза од 2,9 млрд. евра, уз учешће од 8,9% у укупном извозу. Извоз **производа од гуме и пластике**, са вредношћу од 2,9 млрд. евра и учешћем у укупном извозу од 8,6%, бележи кумулативан раст од 16,5%. Извоз **основних метала** је област која је позиционирана на петом месту према вредности у укупном извозу прерађивачке индустрије, са учешћем од 8,4%, и бележи кумулативни раст од 5,2% и вредност извоза од 2,8 млрд. евра.

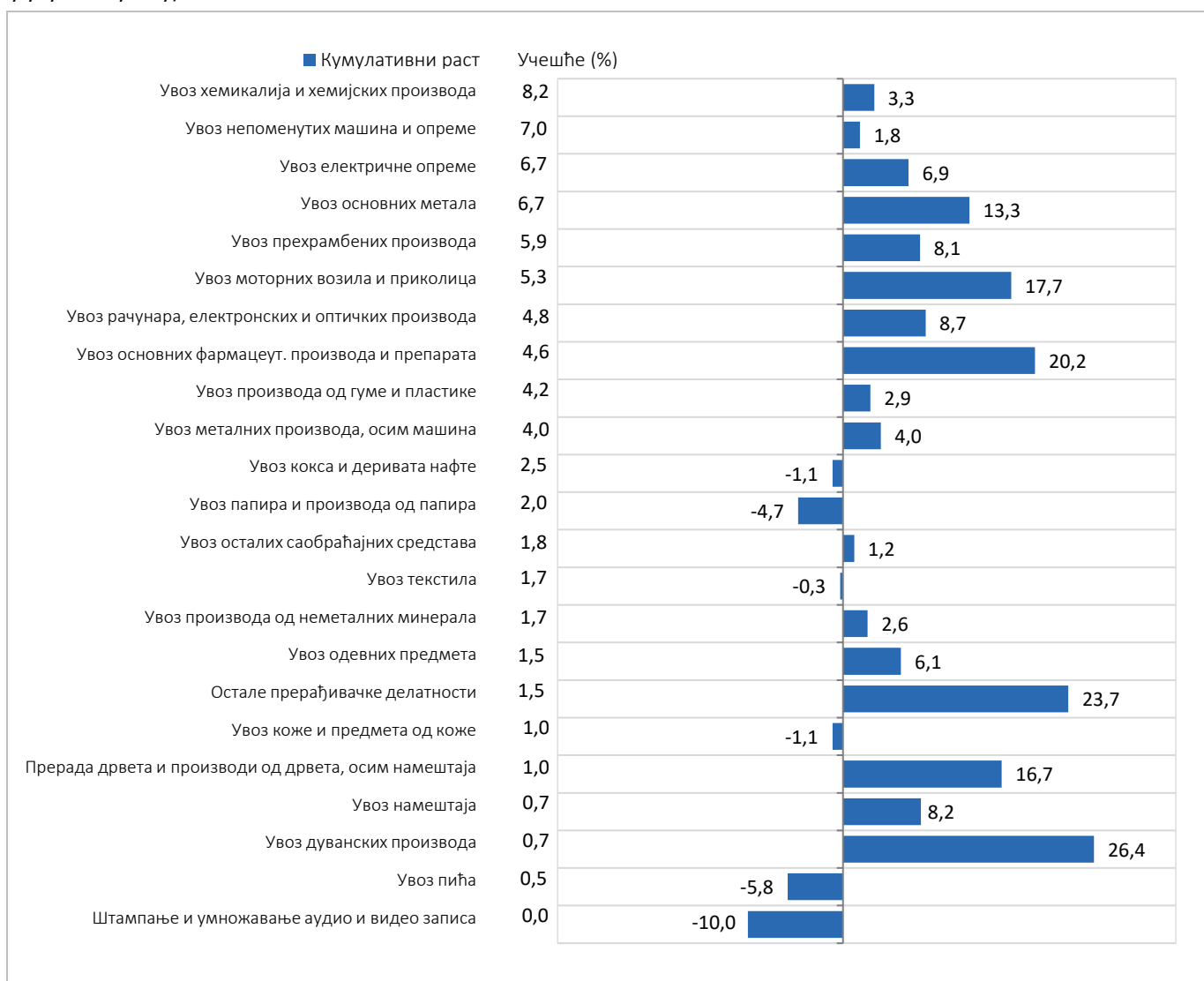
Графикон 4.8. Извоз прерађивачке индустрије по областима, кумулативни раст (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године, према опадајућем учешћу у укупном извозу)

Увоз прерађивачке индустрије у периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период претходне године, остварио је раст од 7,0%. Од 23 области, бележи се кумулативни раст у 17 области, које заједно чине 66,3% у укупном увозу индустрије.

Увоз **хемикалија и хемијских производа**, област са појединачно највећом вредношћу увоза (3,4 млрд. евра), остварила је кумулативни раст од 3,3%, са учешћем у укупном увозу од 8,2% (8,5% у истом периоду 2024. године). Увоз **непоменутих машина и опреме** бележи кумулативни раст од 1,8% и вредност увоза од 2,9 млрд. евра, уз учешће од 7,0% у укупном увозу (7,3% у истом периоду 2024. године). Увоз **електричне опреме**, област са вредношћу увоза од 2,8 млрд. евра и учешћем од 6,7%, бележи кумулативни раст од 6,9%. Увоз **основних метала**, са вредношћу од 2,8 млрд. евра и учешћем у укупном увозу од 6,7%, бележи кумулативан раст од 13,3%. Увоз **прехранбених производа** је област која је позиционирана на петом месту према вредности у укупном увозу прерађивачке индустрије, са учешћем од 5,9%, и бележи кумулативни раст од 8,1% и вредност увоза од 2,5 млрд. евра.

Графикон 4.9. Увоз прерађивачке индустрије по областима, кумулативни раст (%) (јануар–децембар 2025. године у односу на јануар–децембар 2024. године, према опадајућем учешћу у укупном увозу)

4.5. ПОЉОПРИВРЕДА, ШУМАРСТВО И РИБАРСТВО (А)

(учешће од 3,2% у укупном извозу и 3,4% у укупном увозу)

Извоз овог сектора у периоду јануар–децембар 2025. године остварио је пад од -17,6%, као и смањење учешћа у укупном извозу са 4,2% (у периоду јануар–децембар 2024. године) на 3,2%, колико је забележено у периоду јануар–децембар 2025. године. Овом резултату је највише допринео кумулативни пад (од -24,2%) извоза жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица, групе која чини 61,1% извоза читавог сектора у посматраном периоду. Извоз јабучастог и коштичавог воћа – следеће групе по учешћу (9,8%), забележио је пад од -36,0% у периоду јануар–децембар 2025. године у односу на исти период 2024. године.

Посматрано са стране увоза, сектор Пољопривреда, шумарство и рибарство бележи раст од 17,8% у периоду јануар–децембар 2025. године у односу на исти период 2024. године, као и учешће од 3,4% у укупном увозу. Група са највећим учешћем у овом сектору (19,6%) – Гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица, бележи раст од 5,0% у периоду јануар–децембар 2025. године. Следеће по учешћу (15,3%) јесу групе: Гајење поврћа, коренастих и кртоластих биљака – која је остварила раст увоза од 21,1%, и Гајење биљака за припремање напитака – која је забележила раст у увозу овог сектора од 23,9% и учешће од 11,8%.

4.6. РУДАРСТВО (Б) (учешће од 6,1% у укупном извозу и 6,9% у укупном увозу)

Сектор Рударство бележи раст учешћа у укупном извозу – са 5,4% у 2024. години на 6,1% у текућој години. Остварена вредност извоза у периоду јануар–децембар 2025. године износи 2 010,9 мил. евра, што је за 22,7% више у односу на исти период 2024. године. Овај резултат је последица раста (раст од 21,2%) извоза руда метала, групе која чини 97,4% извоза рударства у 2025. години.

Вредност увоза овог сектора у периоду јануар–децембар 2025. године износи 2 895,7 мил. евра, што представља учешће од 6,9% у укупном увозу (8,6% у истом периоду 2024. године). У периоду јануар–децембар 2025. године, у сектору Рударство остварен је пад увоза од -13,5% у односу на исти период 2024. године.

Пад увоза у овом сектору највећим делом је проузрокован падом од 11,7% у увозу сирове нафте и природног гаса, групе која чини 76,4% увоза читавог сектора.

РЕЧНИК ТЕРМИНА

Роба која није класификована по КД (2010) обухвата робу на складиштењу, робу у слободној зони, као и робу за коју није попуњена царинска тарифа.

5. УНУТРАШЊА ТРГОВИНА

5.1. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО (Област 47 Класификације делатности)

Промет робе у трговини на мало, осим трговине моторним возилима и мотоциклима, у четвртом кварталу 2025. године, у односу на исти квартал 2024. године, забележио је раст у текућим ценама од 9,4%, а у сталним ценама од 8,0%. У 2025. години, у поређењу са претходном годином, промет робе у трговини на мало у текућим ценама био је већи за 6,9%, а у сталним ценама за 4,2%. У четвртом кварталу 2025. године промет у трговини на мало у текућим ценама био је већи за 16,4%, док је у сталним ценама забележен раст од 14,1% у односу на прошлогодишњи просек. Уколико се четврти квартал 2025. године упореди са претходним кварталом, промет је већи за 5,9% у текућим ценама, а у сталним ценама за 7,1%.

Табела 5.1. Промет робе у трговини на мало, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

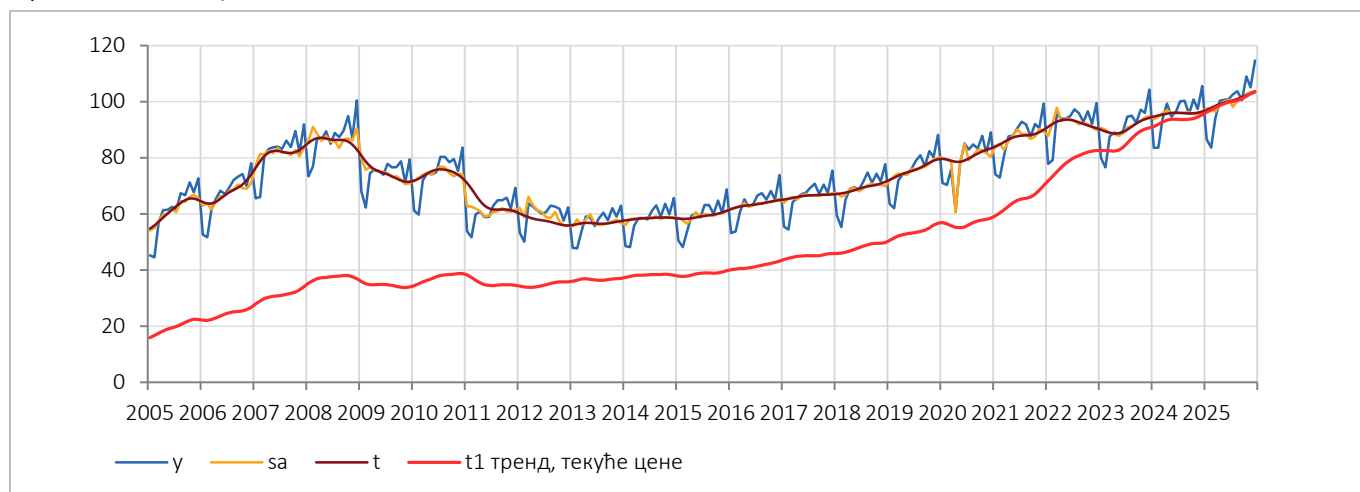
	2023				2024				2025				2026
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 ¹
Текуће цене	112,2	106,2	107,8	109,5	112,2	113,1	107,8	104,8	104,7	106,4	106,6	109,4	107,0
Сталне цене ²	96,6	94,2	98,4	102,9	106,9	108,6	104,9	102,1	101,0	103,8	103,4	108,0	106,5

¹ Прогнозе (добијене на бази модела анализе временских серија).

² Индекси су прерачунати преко месечних индекса у сталним ценама.

Трговину на мало карактерише стабилан и растући дугорочни тренд, који је присутан већ десет година уназад. Стопе раста промета у текућим ценама су више него у сталним ценама, што је последица убрзане инфлације.

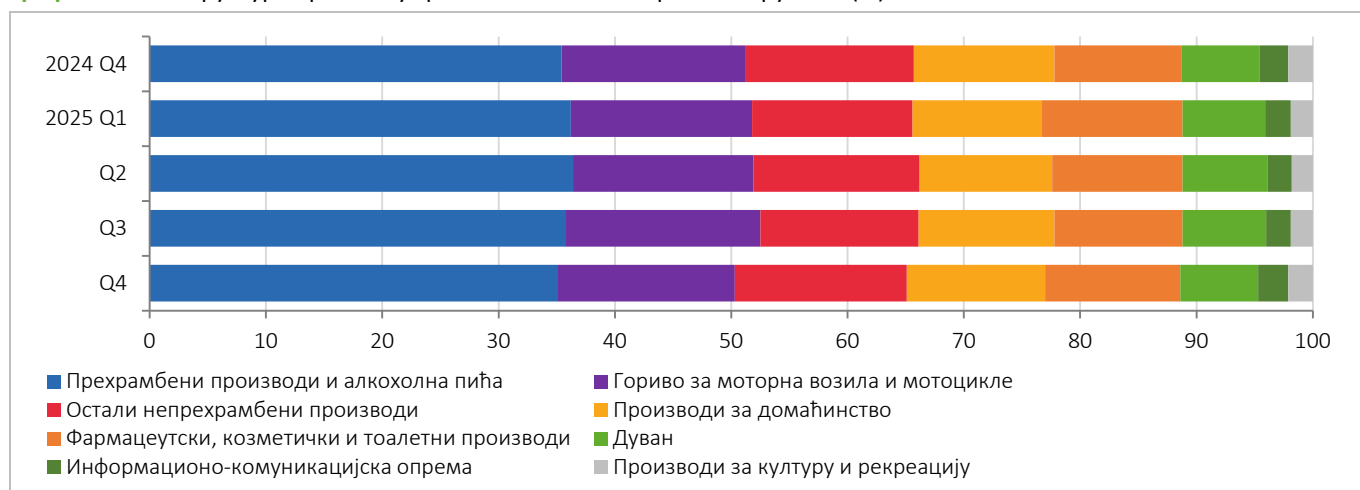
Графикон 5.1. Компоненте временске серије промета робе у трговини на мало у сталним ценама, индекси (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, т – тренд-циклус компонента; просек 2024 = 100)

Посматрано по основним агрегатима КД (2010), у 2025. години, у поређењу са претходном годином, највећи раст промета робе остварен је у трговини непрехрамбеним производима, осим моторним горивима (9,4% у текућим и 6,5% у сталним ценама). Раст је такође остварен у трговини храном, пићима и дуваном и износи 7,2% у текућим, односно 2,9% у сталним ценама. Најмањи раст трговине забележен је у трговини моторним горивима, од 0,8% у текућим ценама и 2,8% у сталним ценама.

У структури трговинског промета по робним групама, у промету робе у трговини на мало, у четвртом кварталу 2025. године, најзаступљенији су били Прехрамбени производи и алкохолна пића (35,1%), затим Гориво за моторна возила и мотоцикле (15,2%) и Остали непрехрамбени производи (14,8%).

Графикон 5.2. Структура промета у трговини на мало по робним групама (%)

5.2. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА ВЕЛИКО (Област 46 Класификације делатности)

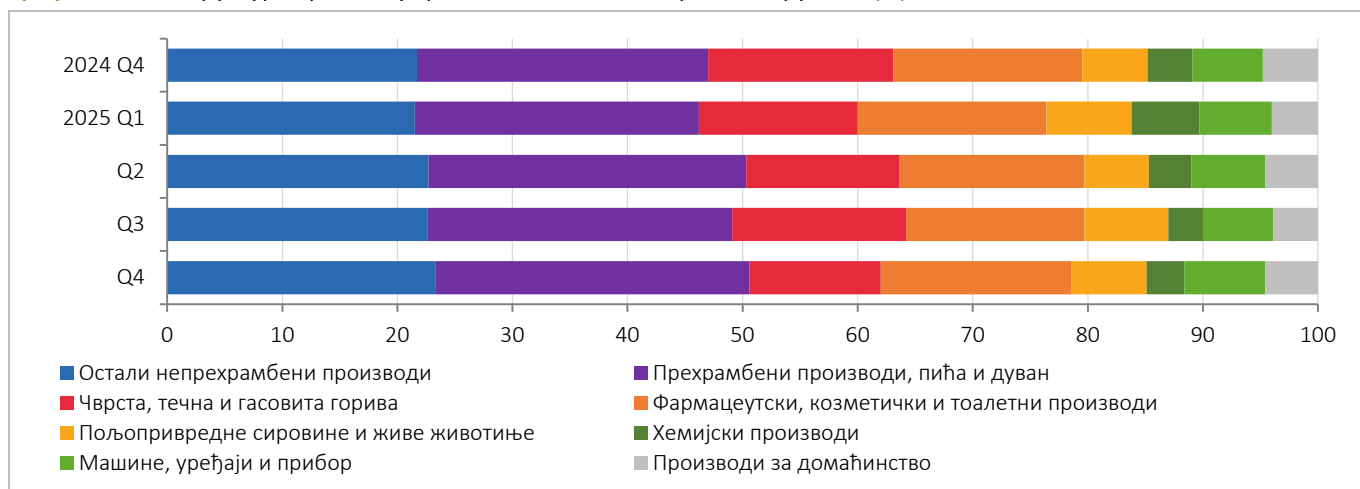
Промет робе у трговини на велико у **четвртном кварталу** 2025. године, у односу на исти квартал претходне године, бележи пад од 2,4% у текућим ценама и 5,5% у сталним ценама. У **2025. години**, у поређењу са претходном годином, промет робе у трговини на велико у текућим ценама био је за 2,3% мањи, док је у сталним ценама забележен пад од 5,0%. У четвртном кварталу 2025. године промет у трговини на велико у текућим ценама био је за 4,2% већи, док је у сталним ценама забележен раст од 1,0% у односу на прошлогодишњи просек. Уколико се четврти квартал 2025. године упореди са претходним кварталом, промет је већи за 3,7% у текућим ценама, а у сталним ценама за 3,5%.

Табела 5.2. Промет робе у трговини на велико, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Текуће цене	104,3	93,2	98,9	99,6	106,7	108,1	100,3	101,0	94,6	97,6	101,1	97,6

Посматрано по робним групама, у четвртном кварталу 2025. године, у структури промета робе у трговини на велико најзаступљенији су били: Прехрамбени производи, пића и дуван (27,3%), Остали непрехрамбени производи (23,3%) и Фармацеутски, козметички и тоалетни производи (16,6%).

Графикон 5.3. Структура промета у трговини на велико по робним групама (%)

5.3. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА ВЕЛИКО И МАЛО И ПОПРАВКА МОТОРНИХ ВОЗИЛА (Област 45 Класификације делатности)

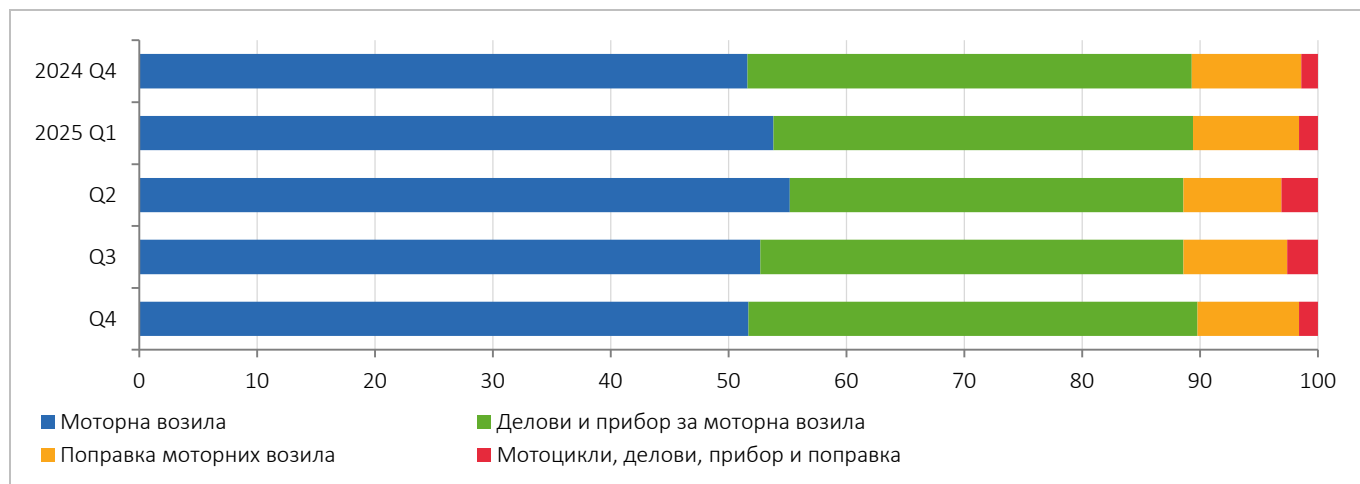
Промет робе у трговини на велико и мало и поправка моторних возила у четвртм кварталу 2025. године, у односу на исти квартал 2024. године, бележи раст од 1,3% у текућим ценама, а у сталним ценама забележен је пад од 2,1%. У периоду јануар–децембар 2025. године, у поређењу са истим периодом 2024. године, промет у трговини на велико и мало моторним возилима у текућим ценама је већи за 0,8%, док је у сталним ценама мањи за 2,2%. У четвртм кварталу 2025. године промет у трговини на велико и мало моторним возилима у текућим ценама био је већи за 9,0%, док је у сталним ценама забележен раст од 4,4% у односу на прошлогодишњи просек. Уколико се четврти квартал 2025. године упоређи са претходним кварталом, промет је већи за 10,6% у текућим ценама, односно за 9,6% у сталним ценама.

Табела 5.3. Промет робе у трговини на велико и мало и поправка моторних возила, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Текуће цене	112,5	111,7	111,7	112,1	117,9	109,5	107,0	107,4	100,0	100,1	101,7	101,3

Посматрано по робним групама, у четвртм кварталу 2025. године, слично као и у претходним кварталима, у структури промета робе у трговини на велико и мало и поправци моторних возила најзаступљенији су били Моторна возила (51,7%) и Делови и прибор за моторна возила (38,1%).

Графикон 5.4. Структура промета у трговини на велико и мало и поправци моторних возила по робним групама (%)

НАПОМЕНА

Индекси промета робе трговине на мало (47 КД) у сталним ценама добијени су дефлационирањем индекса у текућим ценама одговарајућим индексима потрошачких цена, из којих су искључени: вода (из комуналних система), струја и моторна возила, мотоцикли и делови.

Индекси промета робе трговине на велико (46 КД) у сталним ценама добијени су дефлационирањем индекса у текућим ценама индексима цена добијених на основу индекса цена произвођача индустријских производа укупно (за домаће тржиште и за извоз) и индекса цена произвођача производа пољопривреде и рибарства.

Индекси промета робе трговине на велико и мало моторним возилима и мотоциклима (45 КД) у сталним ценама добијени су дефлационирањем индекса у текућим ценама индексима потрошачких цена (аутомобили, резервни делови, одржавање и поправка путничких возила).

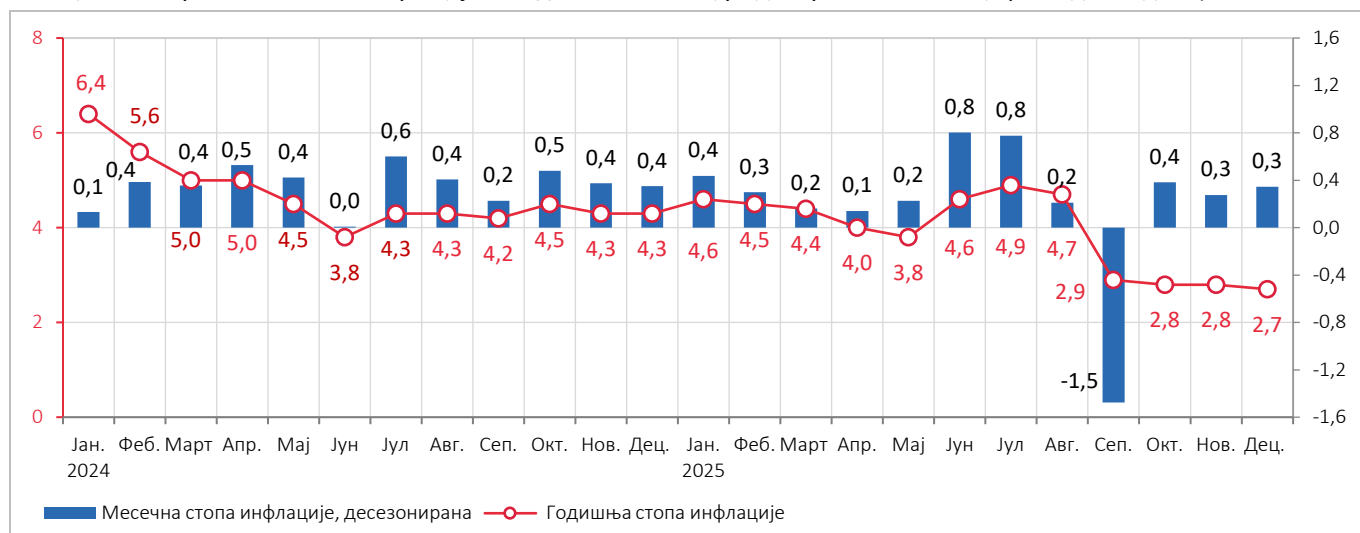
6. ЦЕНЕ

У 2025. просечан годишњи раст потрошачких цена износио је 3,8%. Највећи утицај на раст потрошачких цена у 2025. имало је следећих 5 група производа: **воће, безалкохолна пића (кафа, чај и какао), дуван, лекови и медицинске услуге, и комуналне услуге**, са структуром у просечној годишњој стопи раста потрошачких цена од 41,5%, док је једини дефлаторан ефекат на цене у 2025. имала цена горива и мазива за путничке аутомобиле.

Табела 6.1. Потрошачке цене, међугодишња стопа инфлације (%) (квартал у односу на исти квартал претходне године)

	2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Потрошачке цене	5,7	4,4	4,3	4,4	4,5	4,1	4,3	2,8

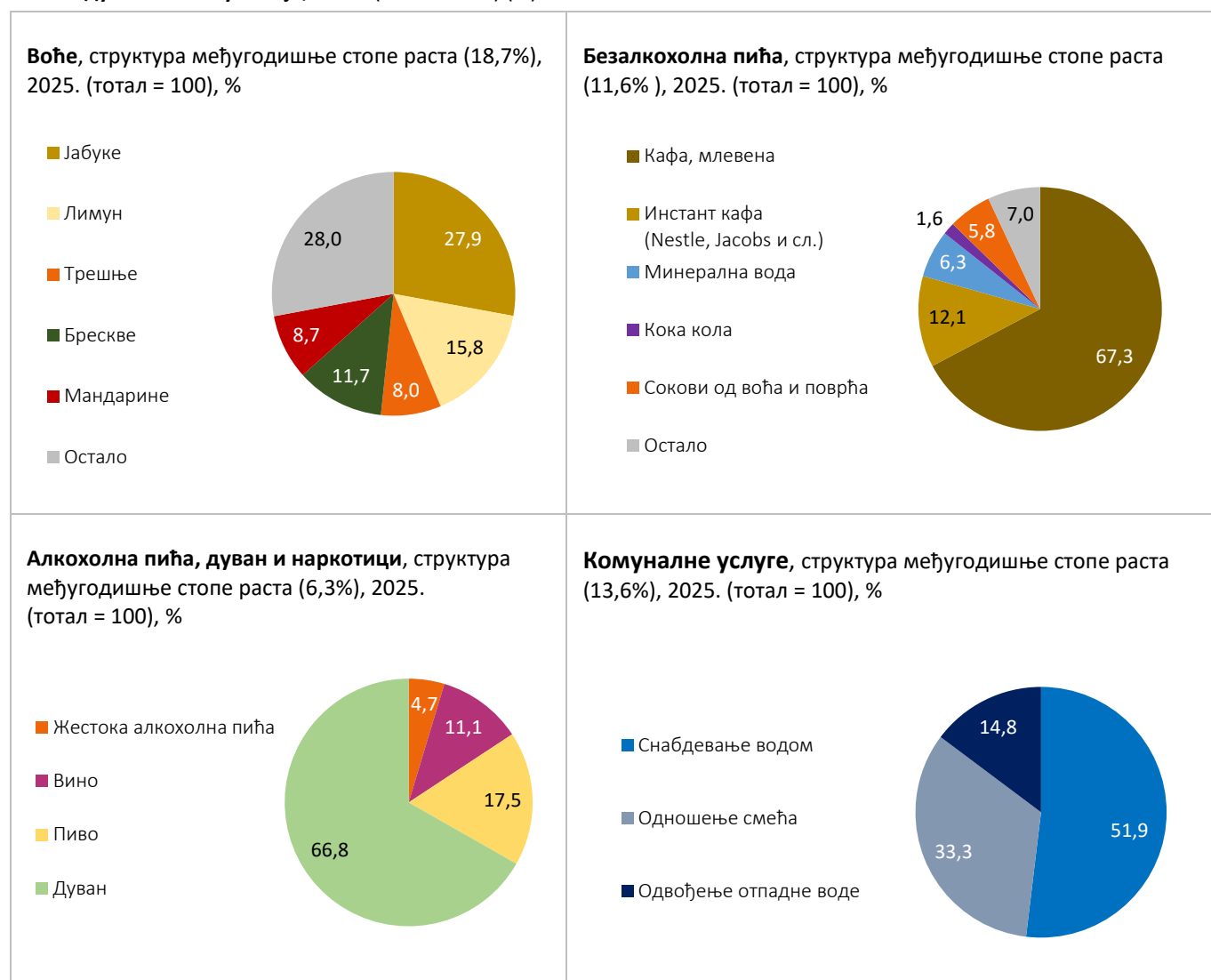
Графикон 6.1. Стопа инфлације мерена индексима потрошачких цена (%) (**месечна** – месец у односу на претходни месец, са искљученим сезонским утицајем; **годишња** – месец у односу на исти месец претходне године)

Графикон 6.2. Структура просечне годишње стопе раста потрошачких цена (од 3,8%) према намени и основним групама производа, 2025. (тотал = 100) (%)

Графикон 6.3. Структура просечне годишње стопе раста потрошачких цена воћа, безалкохолних пића, алкохолних пића и дувана и комуналија, 2025. (тотал = 100) (%)

Раст цене воћа у 2025, од 18,7%, био је главни чинилац раста инфлације потрошачких цена. На раст цене воћа у 2025. убедљиво је утицао **раст цене јабука** (од 37,1%), условљен, пре свега, падом приноса (процењује се за 26-27% у односу на 2024), услед учестале појаве раних пролећних мразева и суше током вегетационог периода, као и повећаним трошковима производње (воћари су се суочили са већим издацима за енергенте, заштитна средства и радну снагу, што је подигло праг исплативости). Такође, раст цена јабука на светском тржишту и боља прођа на новим извозним тржиштима (попут Блиског истока и Уједињених Арапских Емирата) додатно су утицали на домаћу понуду и вишу цену у Србији. Осим јабука, на раст цене воћа у Србији у 2025. велики утицај имао је и **раст цене цитрусног воћа – лимуна** (30,1%) и **мандарина** (21,1%). Услед глобалне несташице, суше и бактеријских инфекција код узгоја лимуна и мандарина на великим светским плантажама и због слабијег рода у Европи (Шпанија, Грчка), веће количине цитрусног воћа (нарочито лимуна) увозиле су се из удаљених региона, попут Аргентине, што је, због трошкова превоза, подигло продајну цену за око 30–40%. **Раст цена трешања у 2025.** (од 116,9%) био је, са једне стране, производ лоших климатских услова у Србији, јер су рано пролеће 2025. обележили касни мраз и град који су погодили већи део Србије. Ово је десетковало род трешања у кључним воћарским регионима, остављајући гране готово празним, што је довело до тога да понуда на пијацама буде изузетно ограничена, а то је директно диктирало високу почетну цену. С друге стране, воћари који су успели да сачувају део рода трешања имали су знатно веће трошкове агротехнике и заштите како би плод доспео до бербе. Исти ови фактори одразили су се и **на високу цену брекви у 2025. години** (од 51,5%).

Раст цене безалкохолних пића у 2025, од 11,6%, био је највише под утицајем **раста цене млене кафе** (од 25,9%), која је у укупној годишњој промени цене безалкохолних пића учествовала са 69,6%. До раста цене млене кафе у Србији током 2025. године дошло је, пре свега, услед **неповољних глобалних прилика** (на плантажама највећих произвођача у Бразилу и Вијетнаму), **усклађивања домаћих акциза** (од 1. фебруара 2025. године у Србији су ступили на снагу нови, усклађени износи акциза на кафу, додатно утичући на финалну цену производа на рафовима), што је, уз **рекордне цене на светским берзама** (цена сирове кафе на глобалном тржишту у 2025. достигла је највиши ниво у последњих 50 година) и **нестабилности у глобалним ланцима снабдевања**, као и **раст трошкова енергената**, додатно поскупело увоз сировине.

Раст цене дувана у 2025. износио је 6,7%, чинећи тако 66,7% укупне међугодишње стопе раста цене целе групе производа алкохолних пића и дувана (од 6,3%). Кључни разлог за поскупљење цигарета у 2025. првенствено је **акцизни календар** (од 1. фебруара 2025. примењивали су се нови, усклађени динарски износи акциза на дуванске прерађевине, који су се кориговали према индексу потрошачких цена из претходне године), којим Србија спроводи план којим се специфична акциза на цигарете повећава два пута годишње (у јануару/фебруару и јулу), у просеку за по **1,5 динара** по паклици. Овај тренд има за циљ да цене дувана у Србији до краја 2025. достигну **европски ниво**. На крају наводимо **опорезивање нових дуванских производа**, где је током 2025. године посебан фокус стављен на веће опорезивање несагоревајућег дувана и течности за електронске цигарете, као део шире стратегије која предвиђа значајан раст пореза на ове производе до 2030. године.

До раста цена лекова и медицинских услуга у Србији током 2025. (од 5,2%) дошло је претежно због административних одлука о усклађивању највиших цена лекова, раста оперативних трошкова у ланцу снабдевања и глобалних тржишних кретања. Такође, треба навести и промене у систему јавних набавки и увођење нових, софистициранијих лекова на листе РФЗО-а, које често подразумевају веће издатке за државу, али и усклађивање цена за лекове који се издају без рецепта.

У 2025. међугодишњи раст цена **комуналних услуга** износио је 13,6% и највише је био условљен растом цене снабдевања водом (12,1%). Основни фактори који су довели до раста цене снабдевања водом у 2025. били су скок цена енергената, материјала за одржавање мреже и хемикалија за прераду воде, већи трошкови зарада (одлука Владе Србије о повећању минималне цене рада од јануара 2025. године директно је утицала на раст трошкова зарада запослених у комуналном сектору), усклађивање са инфлацијом, инвестиције у инфраструктуру и локалне одлуке о поскупљењу.

7. ТРЖИШТЕ РАДА¹

У Републици Србији, у четвртном кварталу 2025. године, било је запослено 2 828 200 лица, незапослено 276 900 лица, а ван радне снаге било је 2 493 300 лица старијих од 15 година.

Стопа незапослености износи 8,9% и, у поређењу са трећим кварталом, виша је за 0,7 п. п., док је број незапослених већи за 20 400 лица, уз истовремени раст броја лица ван радне снаге за 22 700.

Регионално посматрано, стопа незапослености у четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са претходним кварталом, бележи раст у Региону Јужне и Источне Србије, са 9,9% на 12,4%, и Региону Војводине, са 8,1% на 8,9%, док је у Београдском региону, са 7%, и Региону Шумадије и Западне Србије, са 8,2%, непромењена.

Графикон 7.1. Кретање стопа запослености и незапослености лица старости 15 и више година (%)²

Табела 7.1. Стопе активности, запослености и незапослености

	2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Стопа активности (%)	56,2	56,0	56,4	56,3	56,6	56,2	55,9	55,5
Стопа запослености (%)	50,9	51,4	51,9	51,4	51,4	51,5	51,3	50,5
Стопа незапослености (%)	9,4	8,2	8,1	8,6	9,1	8,5	8,2	8,9

¹ На основу Анкете о радној снази.

² Од 2021. године, Републички завод за статистику спроводи истраживање Анкета о радној снази према новој, редизајнираној методологији Евростата. Методологија је промењена у складу са новом Уредбом Европског парламента и Савета, која је ступила на снагу 1. јануара 2021. године. Више информација о методолошким променама и њиховим ефектима на главне статистичке показатеље може се наћи у посебној публикацији путем линка: <https://www.stat.gov.rs/vesti/20210628-anketa-o-radnoj-snazi-nova-metodologija/>

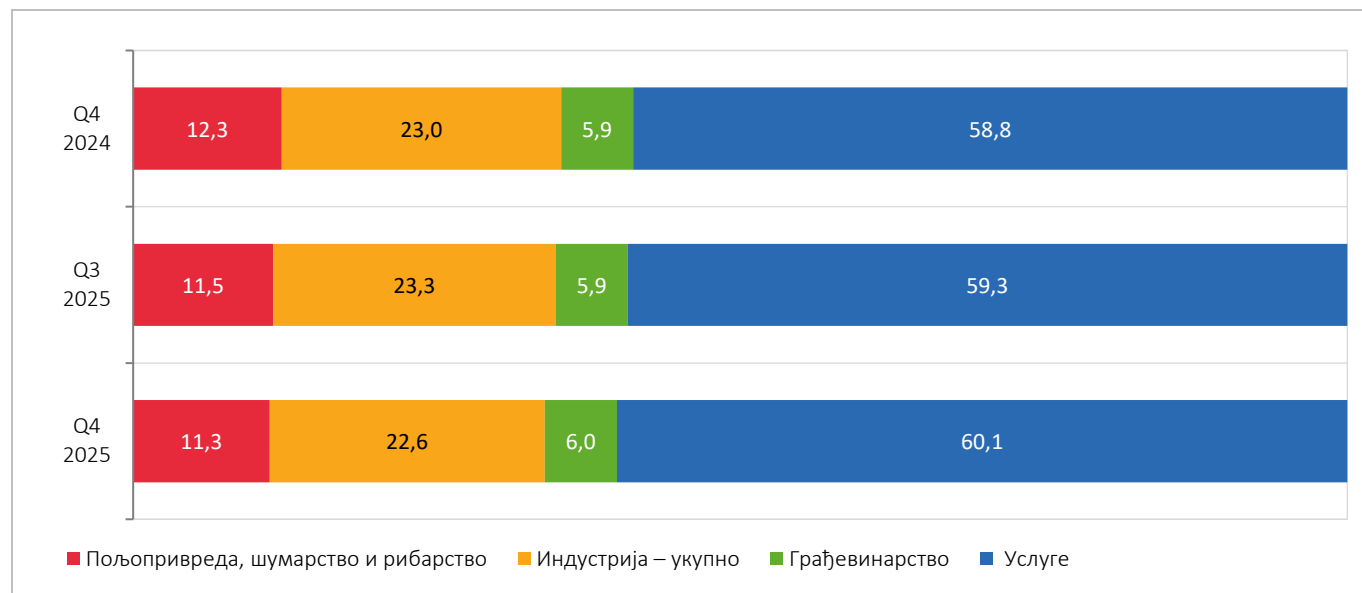
Табела 7.2. Тржиште рада – лица старости 15 и више година

	Актуелни квартал	Претходни квартал		Исти квартал претходне године	
	Q4 2025	Q3 2025	промена, %	Q4 2024	промена, %
Незапослени	276 900	256 500	8,0	273 100	1,4
Запослени	2 828 200	2 876 600	-1,7	2 894 900	-2,3
	%	%	промена, п. п.	%	промена, п. п.
Стопа незапослености	8,9	8,2	0,7	8,6	0,3
Стопа запослености	50,5	51,3	-0,8	51,4	-0,9

Посматрано по секторима, највеће учешће броја запослених у четвртом кварталу 2025. забележено је у услужном сектору (60,1%), затим у индустрији (22,6%) и пољопривреди (11,3%), а најмање у грађевинарству (6%). У поређењу са претходним кварталом, раст учешћа запослених бележе сектори Услуга (са 59,3% на 60,1%) и Грађевинарства (са 5,9% на 6%). С друге стране, пад учешћа запослених бележе сектори Пољопривреде, шумарства и рибарства (са 11,5% на 11,3%) и Индустрије (са 23,3% на 22,6%).

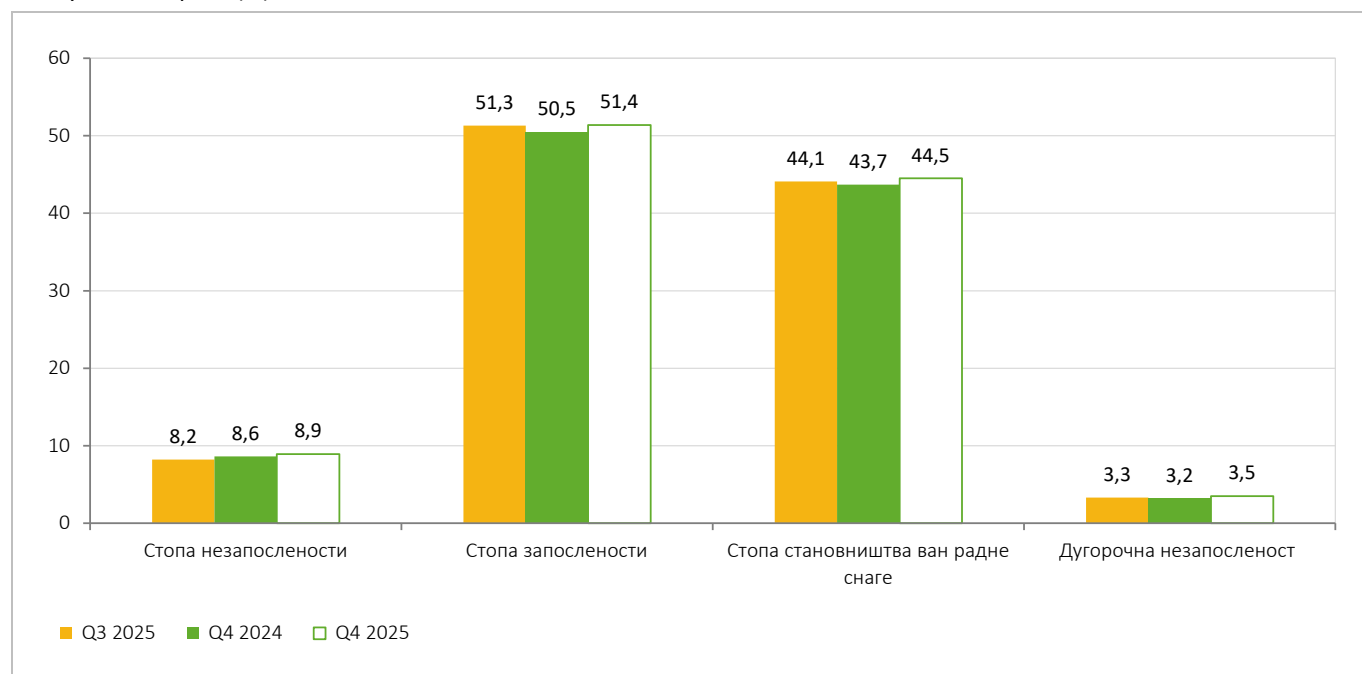
Посматрано у међугодишњој периодици (IV квартал 2024 – IV квартал 2025), раст учешћа запослених бележе сектори Услуга (са 58,8% на 60,1%) и Грађевинарства (са 5,9% на 6%). Насупрот томе, пад бележе сектори Пољопривреде, шумарства и рибарства (са 12,3% на 11,3%) и Индустрије (са 23,0% на 22,6%).

Графикон 7.2. Учесће запослених по секторима (%)

Трендови на тржишту рада указују на знатну неуједначеност у секторској структури запослених и, самим тим, на потребу за прилагођавањем образовних и економских политика захтевима тржишта рада.

Графикон 7.3. Тржиште рада – најважнији показатељи за претходни квартал, исти квартал претходне године и актуелни квартал (%)

7.1. ПОРЕЂЕЊЕ СА ПРЕТХОДНИМ КВАРТАЛОМ

У поређењу са претходним, трећим кварталом 2025. године, број запослених мањи је за 48 400, уз истовремени раст незапослених (за 20 400) и становништва ван радне снаге за 22 700 лица. Стопа незапослености већа је за 0,7 п. п, уз истовремени пад стопе запослености (за 0,8 п. п), док стопа становништва ван радне снаге бележи раст за 0,4 п. п.

Број запослених младих лица (15–24 године) мањи је за 1 000, док је број незапослених мањи за 600 лица, уз пораст младог становништва ван радне снаге за 1 300 лица. Такав тренд довео је до пада стопе запослености и незапослености младих (за по 0,1 п. п.) и пораста стопе становништва ван радне снаге (за 0,2 п. п.) у односу на трећи квартал 2025. године.

Стопа дугорочне незапослености износила је 3,5% у четвртом кварталу 2025, што је за 0,2 п. п. више у односу на претходни квартал.

Посматрано према полу, стопа незапослености у четвртом кварталу 2025, у односу на претходни квартал, бележи пад код мушкараца за 1,6 п. п., док код женске популације бележи раст за 2,3 п. п.

Стопа незапослености мушке популације бележи незнатан пад једино у Региону Шумадије и Западне Србије, са 7,7% на 7,6%. Насупрот томе, раст стопе незапослености бележе Београдски регион (са 6,6% на 7,3%), Регион Војводине (са 7,4% на 8,4%) и Регион Јужне и Источне Србије (са 8,4% на 11,9%).

Стопа незапослености женске популације бележи пад једино у Београдском региону, са 7,3% на 6,8%, насупрот Региону Војводине (раст са 8,9% на 9,6%), Региону Шумадије и Западне Србије (са 8,9% на 9%) и Региону Јужне и Источне Србије (са 11,8% на 13%).

Посматрано према професионалном статусу, у односу на претходни квартал, број запослених лица бележи пад једино у категорији запослених радника, за 2,9%, насупрот категоријама samozапослених (раст за 4,1%) и неплаћених породичних радника (раст за 0,3%).

Табела 7.3. Запосленост по професионалном статусу, поређење Q3 2025 – Q4 2025.

	Q3 2025	Q4 2025	Промена, %
Запослена лица – укупно	2 876 600	2 828 200	-1,7
Самозапослени	452 300	470 700	4,1
Запослени радници	2 284 600	2 217 400	-2,9
Неплаћени породични радници	139 700	140 100	0,3

7.2. ПОРЕЂЕЊЕ СА ИСТИМ КВАРТАЛОМ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ

У поређењу са истим кварталом претходне године, број незапослених лица повећан је за 1,4% (са 273 100 на 276 900). Истовремено, број запослених лица мањи је за 2,3% (са 2 894 900 у четвртм кварталу 2024. на 2 828 200 лица у четвртм кварталу 2025. године). Пад стопе запослености (за 0,9 п. п.) праћен је незнатним растом стопе незапослености, за 0,3 п. п., при чему је стопа становништва ван радне снаге забележила раст за 0,8 п. п.

Стопа незапослености младих (старости од 15 до 24 године) у четвртм кварталу 2025. износила је 23,3%, што је мање у односу на четврти квартал 2024. године (за 2,5 п. п.).

Стопа дугорочне незапослености износила је 3,5% у четвртм кварталу 2025, што је за 0,3 п. п. више у односу на исти квартал претходне године.

Посматрано према полу, стопа незапослености у четвртм кварталу 2025, у поређењу са истим кварталом претходне године, бележи раст за 0,2 п. п. код жена и за 0,4 п. п. код мушкараца.

Стопа незапослености мушке популације бележи раст у Београдском региону (са 6% на 6,6%) и Региону Шумадије и Западне Србије (са 6,5% на 7,7%). Насупрот томе, пад стопе незапослености бележе Регион Војводине (са 8,5% на 7,4%) и Регион Јужне и Источне Србије (са 11,5% на 8,4%).

Стопа незапослености женске популације бележи раст у Београдском региону (са 6,4% на 7,3%) и Региону Јужне и Источне Србије (са 9,2% на 11,9%), насупрот Региону Војводине (пад са 8,8% на 8,4%) и Региону Шумадије и Западне Србије (пад са 8,6% на 7,6%).

Посматрано према професионалном статусу, у односу на исти квартал 2024, број запослених лица бележи пад у свим категоријама, и то за 7,6% код неплаћених породичних радника, за 3,9% код самозапослених и за 1,6% у категорији запослених радника.

Табела 7.4. Запосленост по професионалном статусу, поређење Q4 2024 – Q4 2025.

	Q4 2024	Q4 2025	Промена, %
Запослена лица – укупно	2 894 900	2 828 200	-2,3
Самозапослени	489 600	470 700	-3,9
Запослени радници	2 253 700	2 217 400	-1,6
Неплаћени породични радници	151 600	140 100	-7,6

РЕЧНИК ТЕРМИНА

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица.

Запослени су лица старости 15–89 година која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натури), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била привремено одсутна са посла. Према класификацији професионалног статуса запослених, они се деле на *самозапослене*, *запослене раднике* и *помажуће чланове у породичном послу*.

Самозапослени су она лица која раде самостално у властитом предузећу, установи, приватној радњи или на пољопривредном имању, као и лица која обављају самосталну професионалну делатност или неки други посао за сопствени рачун. Самозапослена су она лица која сама одређују услове свог рада (као и рада својих запослених) и носе ризик за свој посао.

Запослени радници су она лица која раде за послодавца у било ком сектору својине, без обзира на то да ли имају формални уговор о запослењу или раде на основу усменог договора. Чланови домаћинства који помажу у обављању породичног посла и који су плаћени за свој рад сматрају се запосленим радницима.

Неплаћени породични радници су лица која помажу другом члану домаћинства у вођењу породичног посла или пољопривредног газдинства, а да при томе нису плаћена за тај рад. Ова лица сматрају се запосленима и поред тога што нису плаћена за свој рад, пошто од свог рада имају користи у виду бенефиција као што су смештај, храна и сл.

Незапослени су лица старости 15–74 године која нису обављала ниједан плаћени посао у посматраној седмици, активно су тражила посао током четири седмице које су претходиле посматраној седмици и у могућности су да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Становништво ван радне снаге чине сва лица стара 15 и више година која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У становништво ван радне снаге спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа активности представља удео активног становништва у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Стопа запослености представља удео запослених у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Стопа незапослености представља удео незапослених у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа дугорочне незапослености представља удео лица незапослених дуже од годину дана у радној снази (запослени и незапослени) старости 15 и више година.

Стопа становништва ван радне снаге представља проценат становништва ван радне снаге у укупном становништву старом 15 и више година.

8. ЗАРАДЕ

Просечна зарада без пореза и доприноса обрачуната у Републици Србији за четврти квартал 2025. године износила је 115 574 динара.

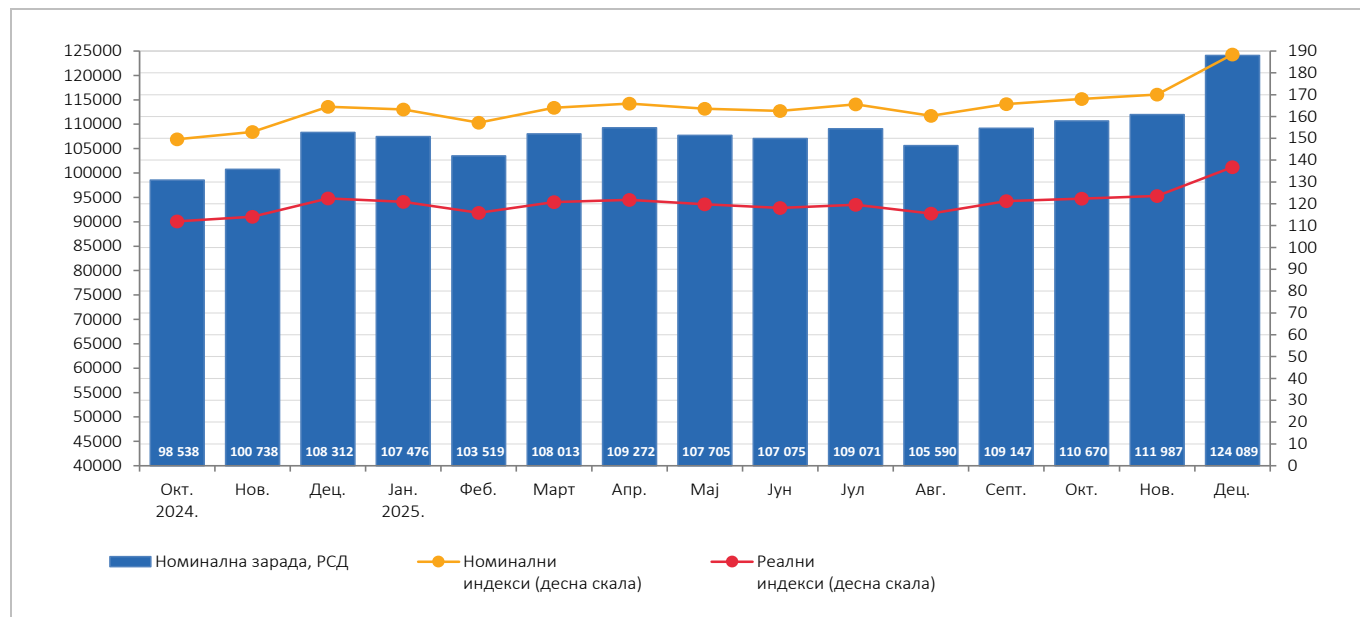
У поређењу са истим периодом претходне године, номинално је виша за 12,7%, а реално за 9,6%. У односу на претходни квартал, тј. трећи квартал 2025, номинално је виша за 7,1%, а реално за 7,5%.

Обрачуната просечна зарада без пореза и доприноса у 2025. износила је 109 462 динара и, у односу на претходну годину, номинално је виша за 11,5%, а реално за 7,4%.

Табела 8.1. Зараде без пореза и доприноса – реални и номинални индекси (поређење са истим периодом претходне године)

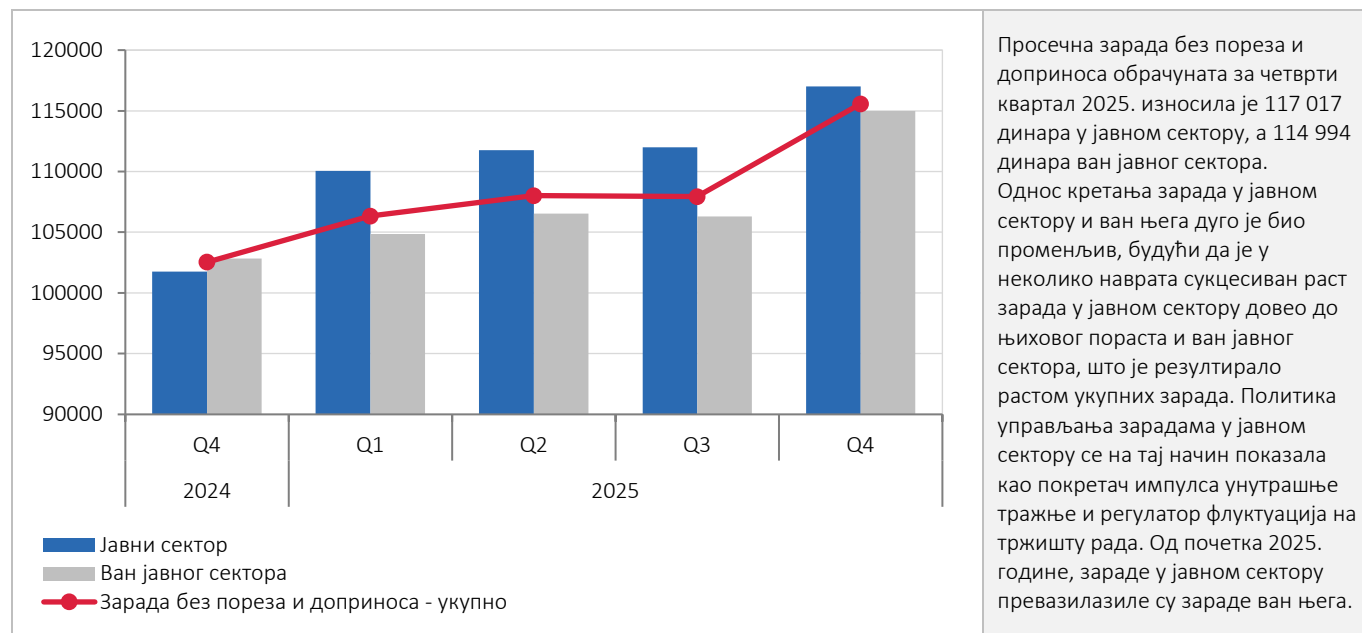
	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Реални индекси	99,5	100,8	102,5	105,8	108,7	109,6	109,3	108,5	106,4	106,4	106,9	109,6
Номинални индекси	115,5	115,4	114,1	114,2	114,9	114,5	114,0	113,2	111,2	110,8	111,4	112,7

Графикон 8.1. Зараде без пореза и доприноса, кретање номиналних и реалних индекса (просек 2021 = 100)

Номиналне зараде су се од почетка године кретале у складу са кретањем реалне економије и буџета, истовремено се прилагођавајући тржишним показатељима, тј. понуди и потражњи радне снаге. Просечна зарада без пореза и доприноса бележи тренд раста од почетка године и у децембру 2025, са износом од 124 089 динара, достиже међугодишњи раст од 14,6% номинално, односно 11,6% реално. На раст зарада утицала је и одлука о повећању минималне цене рада са 271 динара (нето) по радном часу у 2024. години на 308 динара у 2025. години. Такође, просечна зарада без пореза и доприноса, изражена у еврима, као показатељ животног стандарда и међународне конкурентности привреде Републике Србије, бележи раст и у децембру 2025. достиже вредност од 1 057 евра (14,1% међугодишње).

Графикон 8.2. Зараде без пореза и доприноса у јавном сектору и ван јавног сектора (у РСД)

Просечне зараде без пореза и доприноса у јавном сектору, 2025.

Јавни сектор – укупно	112 711 РСД
Јавна државна предузећа	123 773 РСД
Јавна локална предузећа	103 816 РСД
Администрација – сви нивои	119 385 РСД
Ниво државе	124 425 РСД
Ниво аутономне покрајине	117 246 РСД
Ниво локалне самоуправе	94 405 РСД
Здравствени и социјални рад	109 076 РСД
Образовање и култура	106 892 РСД

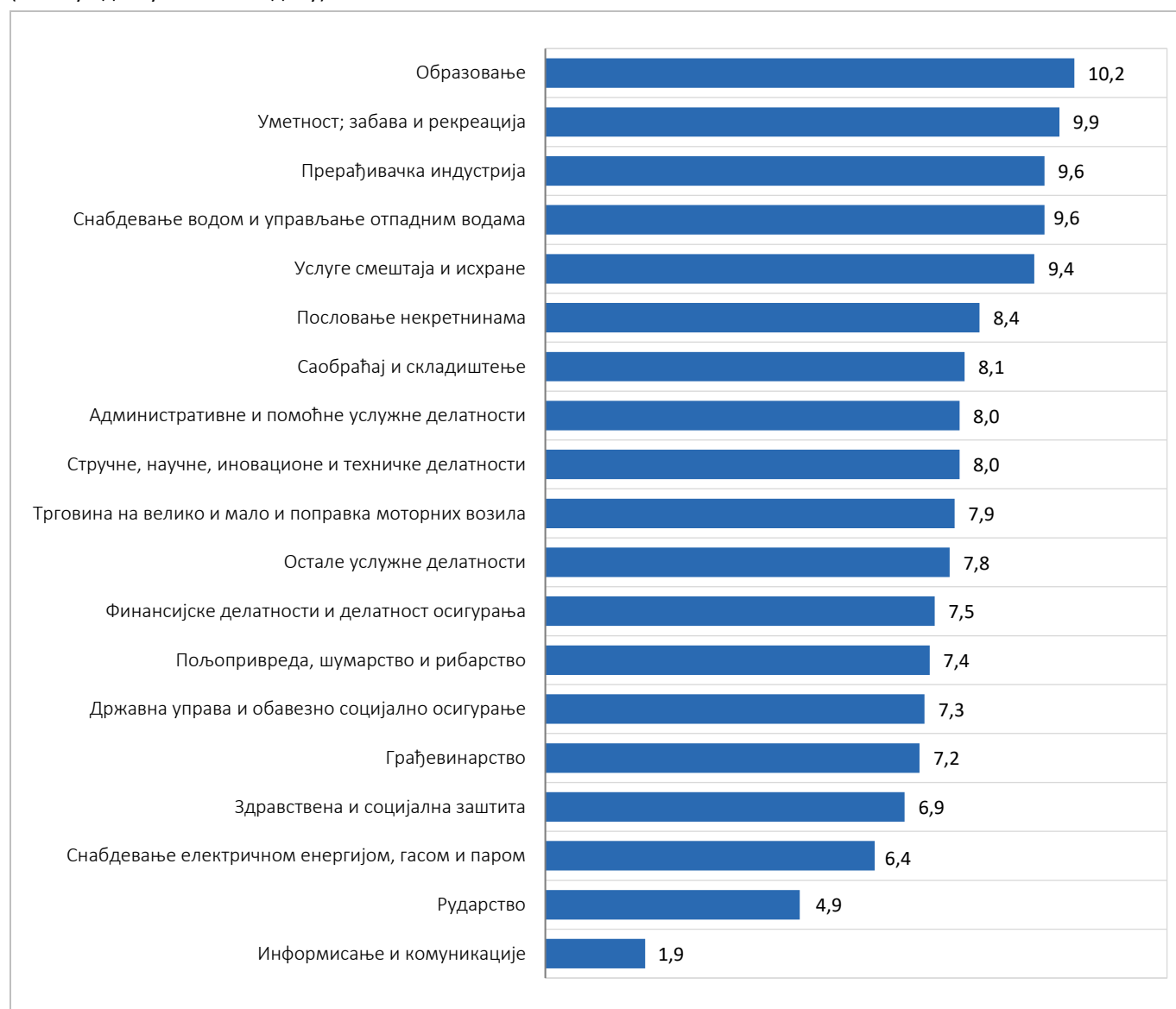
Ако се упореде зараде без пореза и доприноса по секторима КД (2010), запажа се да је највећи реалан раст у 2025. години, у односу на 2024. годину, остварен у секторима Образовање (10,2%), Уметност, забава и рекреација (9,9%), Прерађивачка индустрија и Снабдевање водом и управљање отпадним водама (са по 9,6%) и Услуге смештаја и исхране (9,4%).

Највиша зарада без пореза и доприноса у 2025. години обрачуната је у следећим областима: Рачунарско програмирање и консултантске делатности (297 955 динара), Ваздушни саобраћај (238 235 динара), Производња кокса и деривата нафте (219 857 динара) и Научно истраживање и развој (214 270 динара).

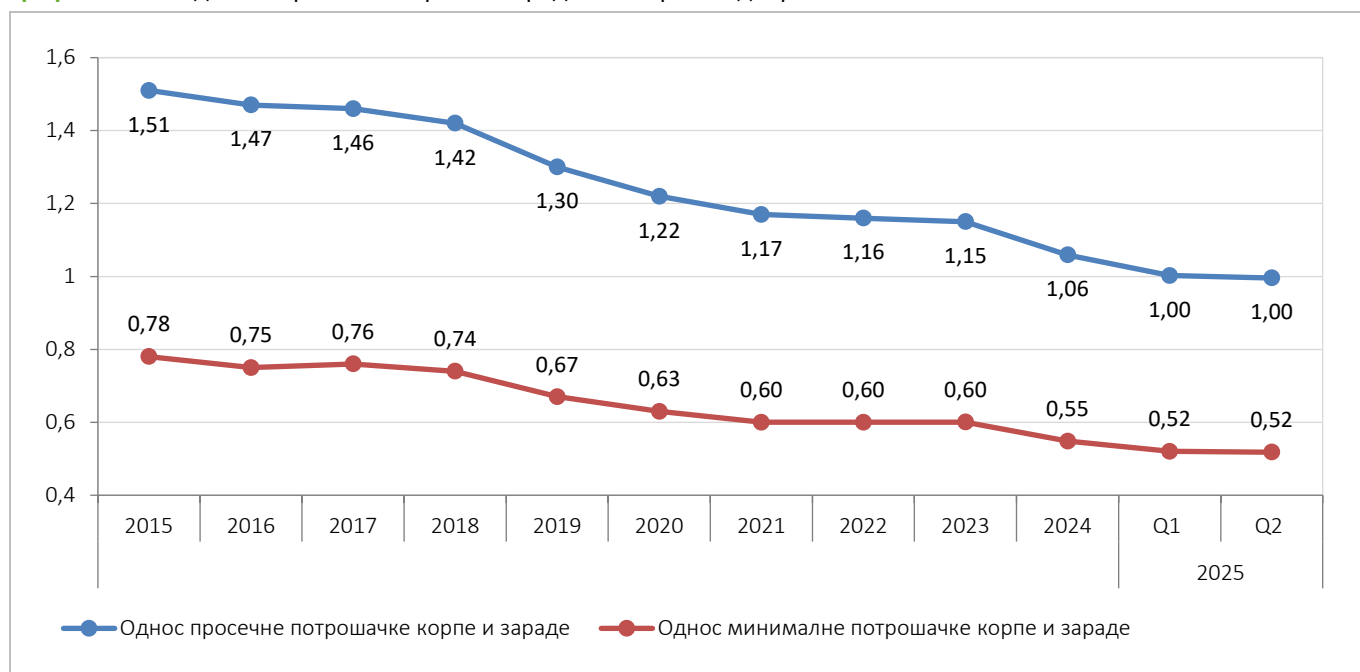
У свим осталим областима зараде су се кретале у распону од 63 324 динара (Делатност припремања и послуживања хране и пића) до 192 121 динар (Експлоатација сирове нафте и природног гаса).

Посматрано по регионима, највиша просечна зарада без пореза и доприноса у 2025. години обрачуната је у Београдском региону (136 911 динара). У Региону Војводине зарада је износила 103 566 динара, у Региону Јужне и Источне Србије 94 599 динара, а у Региону Шумадије и Западне Србије 92 602 динара.

Графикон 8.3. Реални раст зарада без пореза и доприноса по секторима КД (2010)
(2025. у односу на 2024. годину)

Графикон 8.4. Однос потрошачке корпе³ и зараде без пореза и доприноса⁴

Раст животног стандарда становништва у периоду 2015–2024. резултат је, пре свега, динамичног раста зарада. У 2015. години однос просечне потрошачке корпе и просечне зараде (без пореза и доприноса) износио је 1,51, док је у 2024. износио 1,06, што указује да, док је у 2015. за просечну потрошачку корпу домаћинству била потребна 1,51 просечна зарада, у 2024. тај однос је побољшан, тако да је за просечну потрошачку корпу домаћинству било потребно 1,06 просечних зарада.

Однос просечне потрошачке корпе и зараде без пореза и доприноса у другом кварталу 2025. године указује на непромењену куповну моћ становништва у односу на претходни квартал. За покриће просечне потрошачке корпе у другом кварталу 2025. године било је потребно издвојити једну просечну зарadu, док је за покриће минималне потрошачке корпе било довољно 0,52 просечне зараде, као и у претходном кварталу.

У поређењу са истим кварталом претходне године, однос просечне потрошачке корпе и зараде без пореза и доприноса од 1,00 указује на раст куповне моћи (у другом кварталу 2024. – 1,06), при чему је минимална потрошачка корпа износила 0,52 просечне зараде, док је у истом кварталу претходне године овај однос био неповољнији (0,55).

Посматрано по градовима, у другом кварталу 2025. године, куповну моћ (однос просечне потрошачке корпе и просечне зараде) изнад републичког просека (1,00) имали су Београд (0,83), Нови Сад (0,98), Крагујевац (0,99), Смедерево (0,99) и Ниш (0,96). У осталим градовима, који се статистички прате, просечне зараде покривале су минималну, али не и просечну потрошачку корпу домаћинстава.

³ Минимална потрошачка корпа односи се на потрошњу домаћинства која обезбеђује одржавање живота и радног капацитета чланова домаћинства, имајући у виду оптимални биохемијски састав хране (угљени хидрати, беланчевине, масти и калорије). Укупну вредност минималне потрошачке корпе чини збир издатака за храну и осталих производа и услуга који чине личну потрошњу домаћинства.

Просечна потрошачка корпа односи се на потрошњу производа и услуга личне потрошње просечног домаћинства.

Од јануара 2011. године објављују се подаци о новој просечној и новој минималној потрошачкој корпи, који се у Републичком заводу за статистику од јануара 2008. године рачунају по новој методологији.

⁴ Извештај о куповној моћи становништва Републике Србије, који објављује Министарство унутрашње и спољне трговине, у тренутку израде анализе био је доступан до августа 2025. године. Због тога је анализа куповне моћи становништва обухватила период закључно са другим кварталом 2025. године.

9. ТУРИЗАМ

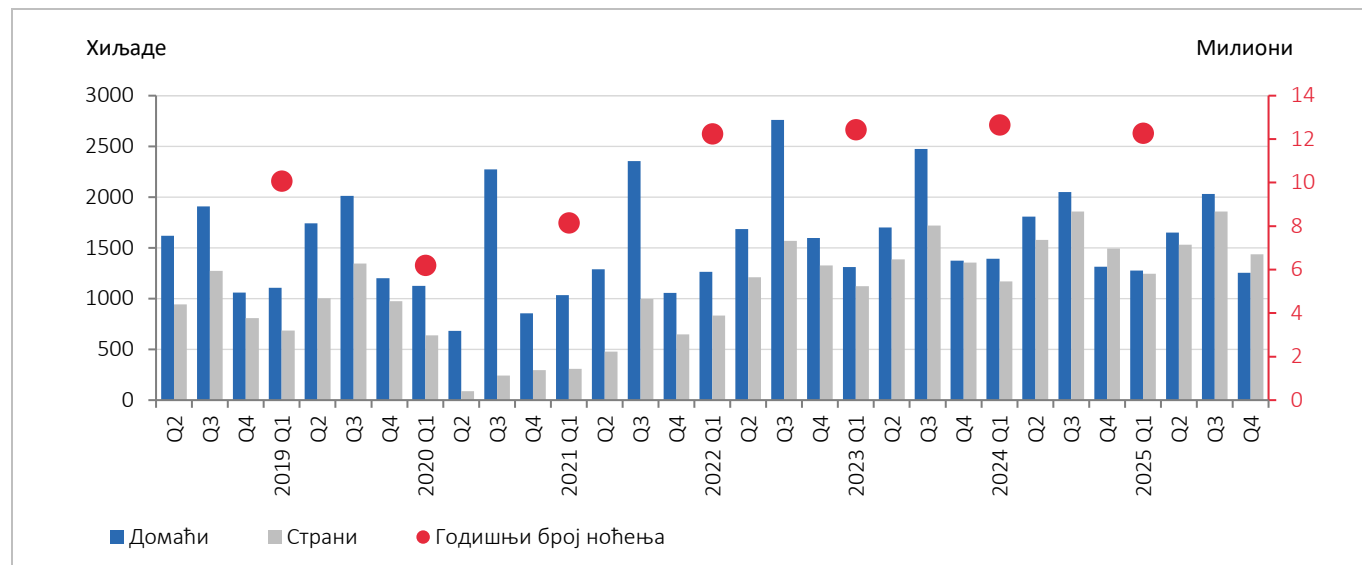
Мултидимензионална и комплексна природа туризма карактерише га као активност испреплетану са многим другим економским активностима – јер, поред пружања смештаја и гастрономских услуга, неизоставне делатности у вези са туризмом су и транспорт, културно-рекреационе делатности, платни промет итд. Изузев тога што промовише и обликује национални идентитет једне земље, туризам има велику улогу и у њеној економији – у неким регионима је чак и једини фактор креирања радних места за локалну популацију и, уопште, једини чинилац одрживог развоја – због чега заслужује посебну аналитичку пажњу.

9.1. НОЋЕЊА ТУРИСТА

Експанзија туризма у Републици Србији започета је 2015. године, најпре подстицајним мерама домаћег туризма, али и порастом интересовања страних туриста у овом периоду. Изражено бројем ноћења, туристички промет је био у порасту све до 2019. године, када је остварен рекордан број од укупно 10,1 милион ноћења. У 2020. години долази до контракције туристичке активности и пада броја ноћења на 6,2 милиона, где су домаћи туристи остварили скоро 5 милиона, а страни око 1,3 милиона ноћења. У 2021. години долази до опоравка и раста броја ноћења на 8,2 милиона. Растући тренд, изражен бројем туристичких ноћења у Републици Србији, настављен је и у претходне три године, где је у претходној, 2024. години, забележено 12,7 милиона ноћења или 1,8% више него 2023. године.

У четвртм кварталу 2025. године број остварених туристичких ноћења износио је 2,7 милиона, што је за 4,1% мање у односу на четврти квартал 2025. године. Домаћи туристи су остварили 46,6%, а страни 53,4% од укупног броја ноћења.

Графикон 9.1. Ноћења туриста – домаћи, страни и укупно; квартални и годишњи подаци

Табела 9.1. Ноћења туриста, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Укупно	116,0	106,6	96,9	93,3	105,3	109,7	93,2	102,9	98,4	93,9	99,5	95,9
Домаћи туристи	103,9	100,8	89,6	86,0	106,2	106,3	82,9	95,7	91,6	91,3	99,0	95,5
Страни туристи	134,4	114,5	109,6	102,2	104,2	113,9	108,0	110,2	106,6	97,0	100,0	96,4

9.2. НАЈВАЖНИЈА ТУРИСТИЧКА МЕСТА

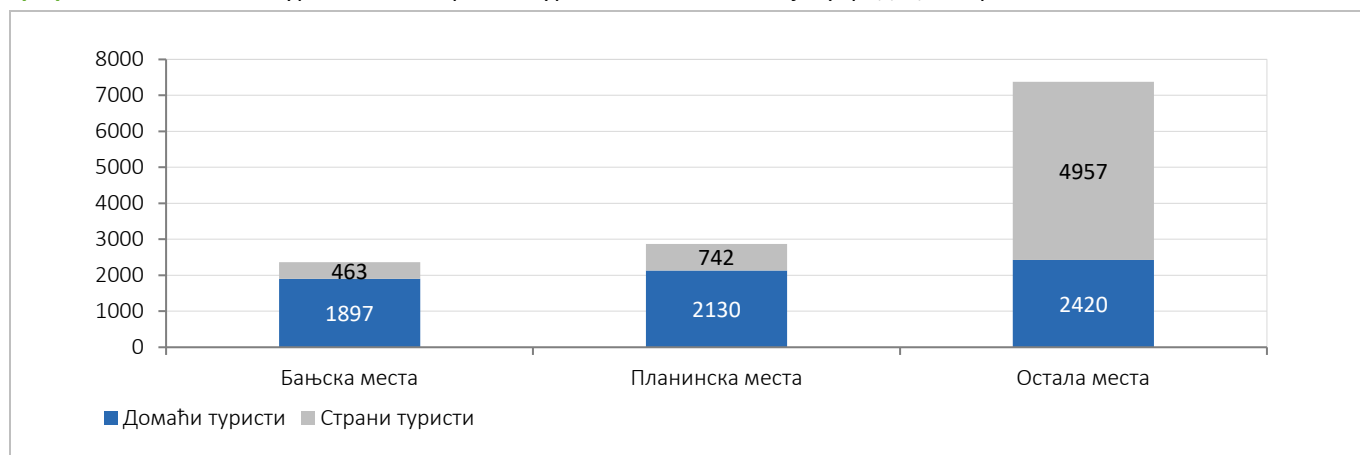
Изражено бројем туристичких ноћења⁵, најфреквентније посећивана туристичка места у 2025. години била су **Остала туристичка места**, са 7,4 милиона ноћења (или око 58,5% од укупних ноћења), што је за 2,4% мање ноћења него у истом периоду претходне, 2024. године. У ову категорију места спадају Београд (3,6 милиона ноћења) и већи градови Републике Србије (Нови Сад, Ниш, Суботица). Већину посетилаца Београда чинили су страни туристи (85,7%). Слична ситуација забележена је и у Новом Саду (страни туристи 74,4%), док је незнатна већина страних туриста забележена у Нишу (55,6% страни туристи) и Суботици (54,7% домаћи туристи).

У **Планинским центрима**, другој по реду категорији места према броју туристичких ноћења, у 2025. години остварено је 2,9 милиона ноћења (или 22,8% од укупног броја ноћења), што је за 1,2% мање него у периоду јануар–децембар 2024. године. Златибор је привукао највећи број туриста (1,3 милиона), који су у највећем броју били из Републике Србије (око 866 хиљада). На Копаонику је остварено око 586 хиљада ноћења туриста, од којих је такође већина била из Републике Србије (око 431 хиљада). Ове две планине угостиле су 65,4% укупног броја туриста који су ноћили у планинским центрима.

У **Бањским местима**, у периоду јануар–децембар 2025. године остварено је око 2,4 милиона ноћења, што је 7,7% мање него у истом периоду претходне године. Туристи су већином били из Републике Србије (80,4%), а најпосећенија је била Врњачка Бања, са 660,8 хиљада посетилаца. Затим следе Сокобања (447,6 хиљада), Бања Врдник (229,0 хиљада), Бања Ковиљача (175,4 хиљаде) и остале бање.

Највећи раст, изражен бројем ноћења, у 2025. години, у односу на 2024. годину, остварен је у Новопазарској бањи (раст 70,8%) и Гамзиградској бањи (62,6%).

Графикон 9.2. Ноћења туриста по изабраним туристичким местима, јануар–децембар 2025.

⁵ Збир података по врстама места (бање, планински центри, остала места) не даје тачан број ноћења туриста у Републици Србији, с обзиром на то да подручја појединих туристичких места припадају истовремено различитим врстама места (нпр. истовремено су и бања и планински центар).

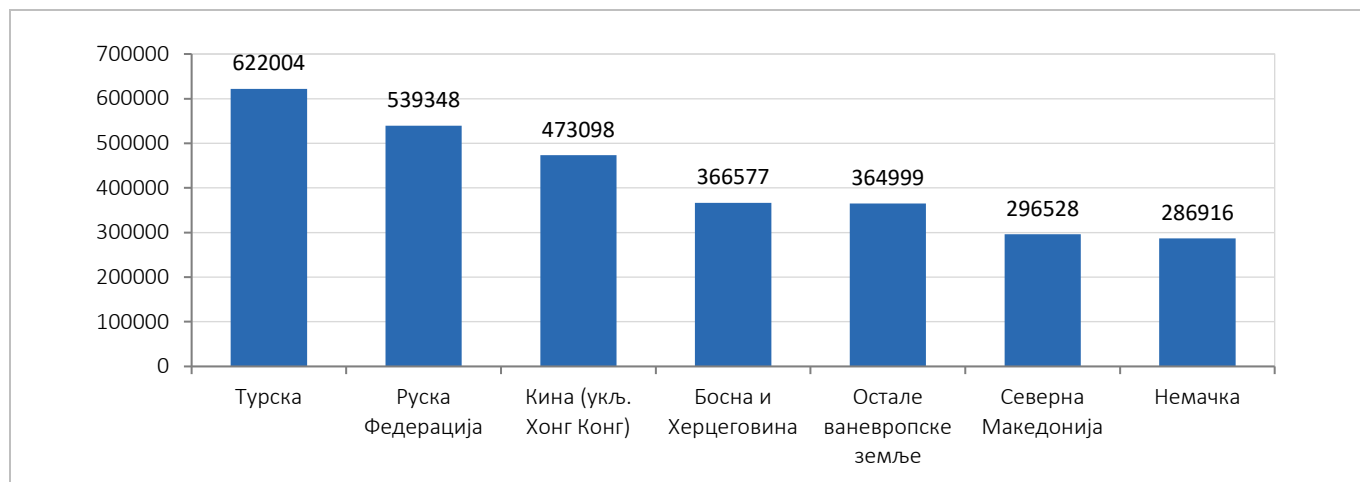
9.3. ЗЕМЉА ПОРЕКЛА СТРАНИХ ТУРИСТА

У периоду јануар–децембар 2025. године, Републику Србију су посетили страни туристи из око 50 различитих земаља света. Највећи број ноћења (77,0%) остварили су туристи из Европе.

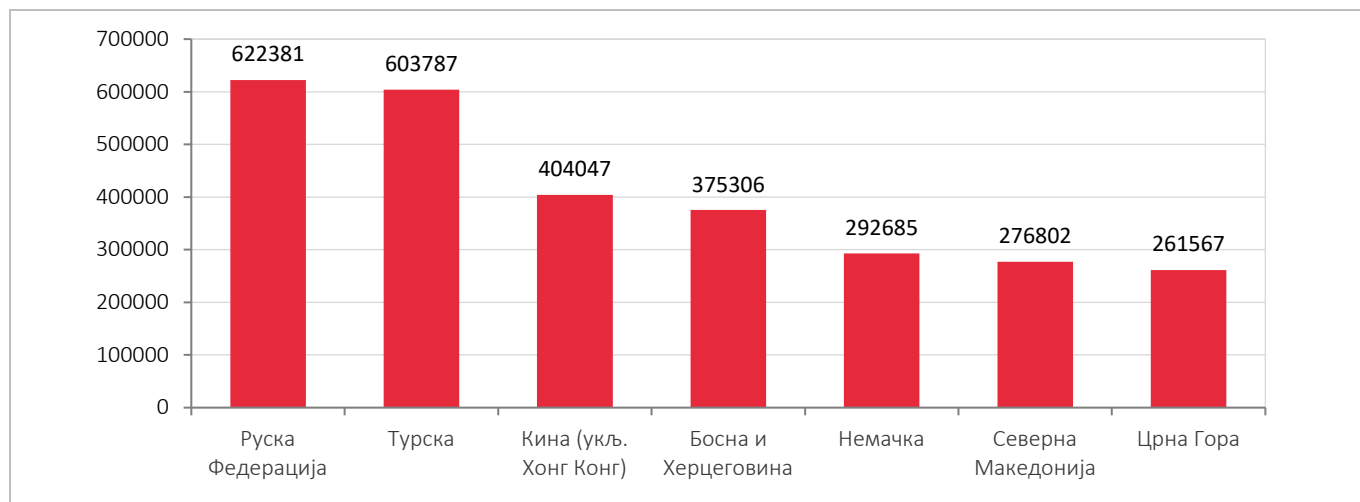
Три земље чији су туристи остварили највише ноћења јесу Турска (622,0 хиљада), Руска Федерација (539,3 хиљаде) и Кина (473,1 хиљада). На четвртм месту по броју ноћења налазе се посетиоци из Босне и Херцеговине (366,5 хиљада), а затим из осталих ваневропских земаља (365,0 хиљада), Северне Македоније (296,5 хиљада) и Немачке (286,9 хиљада). Ноћења туриста из ових седам земаља чине 48,6% од укупног броја ноћења реализованих у периоду јануар–децембар 2025. године.

Поређења ради, на графикону 9.4 приказан је број туристичких ноћења у 2024. години.

Графикон 9.3. Ноћења страних туриста по земљама из којих долазе, јануар–децембар 2025.

Графикон 9.4. Ноћења страних туриста по земљама из којих долазе, јануар–децембар 2024.

⚠ Напомена: У свим публикацијама Републичког завода за статистику, почев од 2022. године, подаци о туристичком промету објављују се на основу статистичке обраде података преузетих из административног извора, Централног информационог система у угоститељству и туризму (еТуриста). Закључно са децембром 2021. године, подаци су се прикупљали, обрађивали и објављивали на основу статистичког истраживања о доласцима и ноћењима туриста у смештајним објектима (ТУ-11).

Сви индекси туристичког промета (доласци и ноћења туриста) у 2022. израчунавају се на основу података Централног информационог система у угоститељству и туризму (еТуриста) за 2022. и 2021. Променом извора података, самим тим и обухвата, резултати добијени истраживањем (ТУ-11, за прошлу годину) и из административног извора (еТуриста, за ову годину) нису упоредиви.

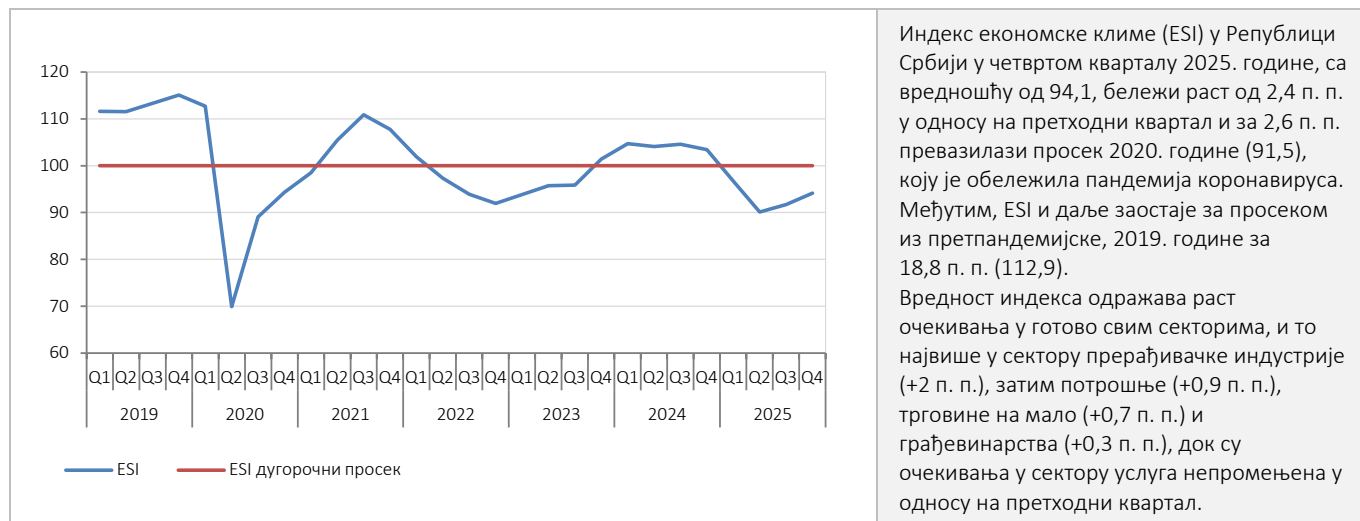
10. ИНДЕКС ЕКОНОМСКЕ КЛИМЕ

10.1. ИНДЕКС ЕКОНОМСКЕ КЛИМЕ (ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR – ESI)

Индекс економске климе (енгл. *Economic Sentiment Indicator – ESI*) представља композитни индикатор чија је сврха да прикаже ставове произвођача и потрошача о економским кретањима и економској стабилности. Будући да увид у очекивања економских субјеката може бити важан сигнал промене економских кретања, овај индикатор се често користи за процену економске ситуације, за краткорочне прогнозе, у научне и аналитичке сврхе, као и за међународна поређења и креирање економских политика.

ESI је развијен од стране Генералног директората за привреду и финансије Европске комисије (DG ECFIN). Добија се на основу пет различитих истраживања произвођача и потрошача, чији ставови дају поуздане назнаке економских кретања, а на основу којих су креирани индикатори поверења. Индикатори поверења анализираних сектора су пондерисани, како би најбоље био одражен њихов утицај на привредне активности, и то – прерађивачка индустрија 40%, услужне делатности 30%, потрошња становништва 20%, грађевинарство 5% и трговина на мало 5%. Вредност ESI изнад 100 указује на побољшање економске активности, док вредност испод 100 указује на њено погоршање⁶.

Графикон 10.1. Индекс економске климе⁷ (%) (десезонирани подаци)

Извор: Европска комисија, обрада: Републички завод за статистику. Квартални подаци представљају тромесечни просек.

Табела 10.1. Индикатори поверења по секторима и индекс економске климе – раст у односу на дугорочни просек (%)

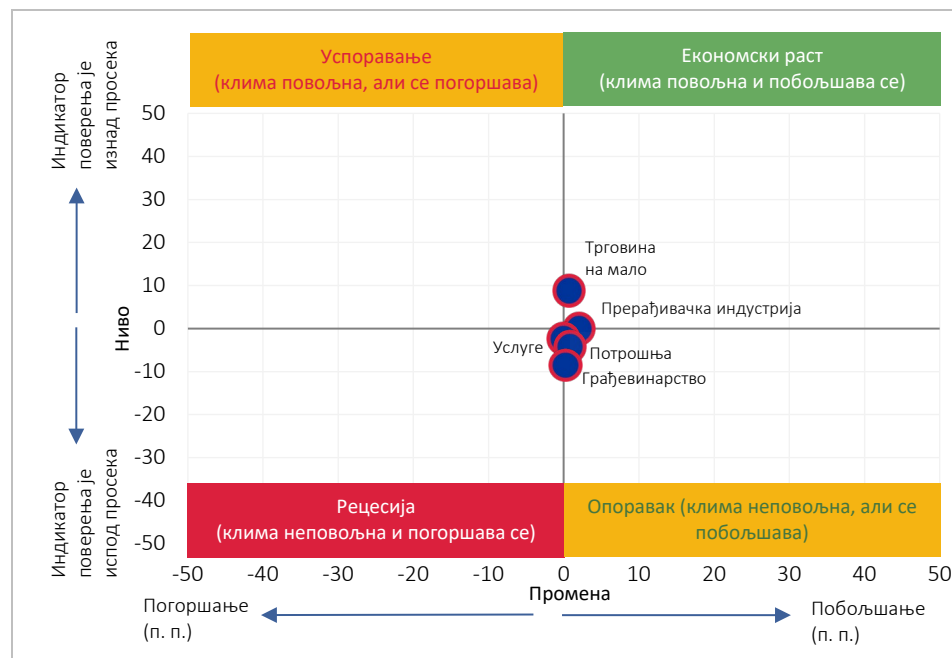
Индикатори поверења	Минимум		Просек	Максимум		2024				2025			
	квартал	вредност		квартал	вредност	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Прерађивачка индустрија	Q2 2020	-8,8	2,8	Q3 2018	7,9	2,1	-0,2	1,0	0,9	0,0	-3,9	-2,0	0,0
Услуге	Q2 2020	-39,8	6,3	Q2 2016	15,6	9,9	12,1	11,7	10,6	1,9	-3,2	-2,3	-2,3
Потрошачи	Q4 2014	-20,2	-4,4	Q1 2020	10,3	0,5	2,4	1,9	-0,9	-2,7	-3,9	-5,0	-4,1
Трговина на мало	Q2 2020	-12,5	8,7	Q4 2019	16,2	12,1	13,0	12,6	12,9	10,2	8,8	8,2	8,9
Грађевинарство	Q3 2013	-40,7	-9,0	Q3 2019	7,2	-0,7	-2,0	-1,4	-1,8	-3,8	-6,6	-8,8	-8,5
Индекс економске климе	Q2 2020	69,9	101,4	Q4 2019	115,1	104,7	104,1	104,6	103,4	96,7	90,1	91,7	94,1

⁶ ESI се израчунава као индекс са средњом вредношћу 100 и стандардном девијацијом 10. Више о методологији:

https://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/methodological_guidelines/bcs_user_guide.pdf

⁷ Подаци за Индекс економске климе (ESI) ревидирани су у складу са унапређеном методологијом сезонског прилагођавања података, која се примењује од априла 2022. године.

Графикон 10.2. Семафор економске климе

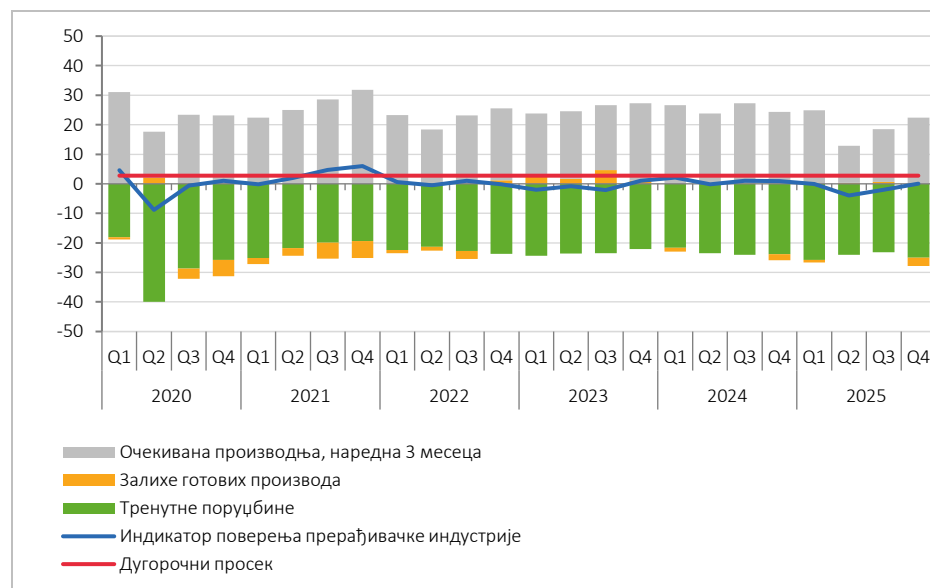

Семафор економске климе, креиран на бази десезонираних индикатора поверења, показује да се у фази економског раста налазе сектори трговине на мало и прерађивачке индустрије, која бележи умерен економски раст. У фази опоравка, са још увек неповољном климом, али која показује тенденцију побољшања, налазе се сектори грађевинарства и потрошње. У фази благе рецесије, налази се једино сектор услуга.

10.2. ИНДИКАТОР ПОВЕРЕЊА ПРАЋИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Индикатор поверења прерађивачке индустрије укључује одговоре економских субјеката о уговореним поруџбинама, очекиваној производњи и залихама готових производа.

Графикон 10.3. Индикатор поверења прерађивачке индустрије (%) (десезонирани подаци)

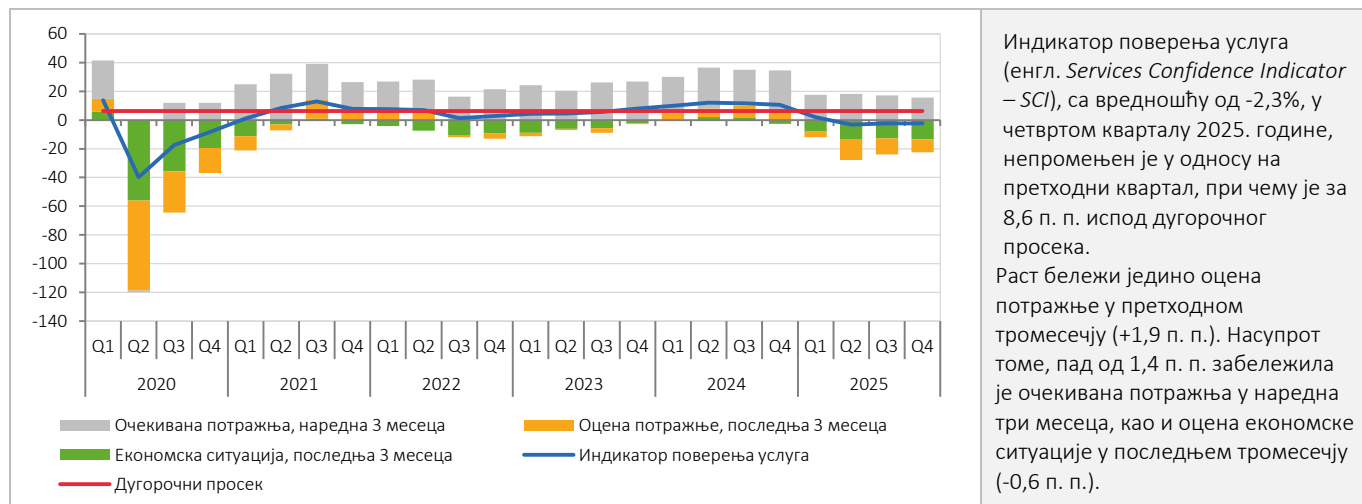

Индикатор поверења прерађивачке индустрије (енгл. *Industry Confidence Indicator – ICI*) у четвртм кварталу 2025. бележи раст од 2 п. п. у односу на претходни квартал, при чему је за 0,8 п. п. испод дугорочног просека. Једина компонента овог индикатора која бележи раст је очекивана производња у наредном тромесечју (+4,6 п. п.), наспрот оценама залиха готових производа и тренутних поруџбина, које бележе пад за 3,5 п. п. и 1,9 п. п., редом.

10.3. ИНДИКАТОР ПОВЕРЕЊА У СЕКТОРУ УСЛУГА

Истраживање у области услужних делатности састоји се од питања о економској ситуацији, текућој и очекиваној потражњи за услугама.

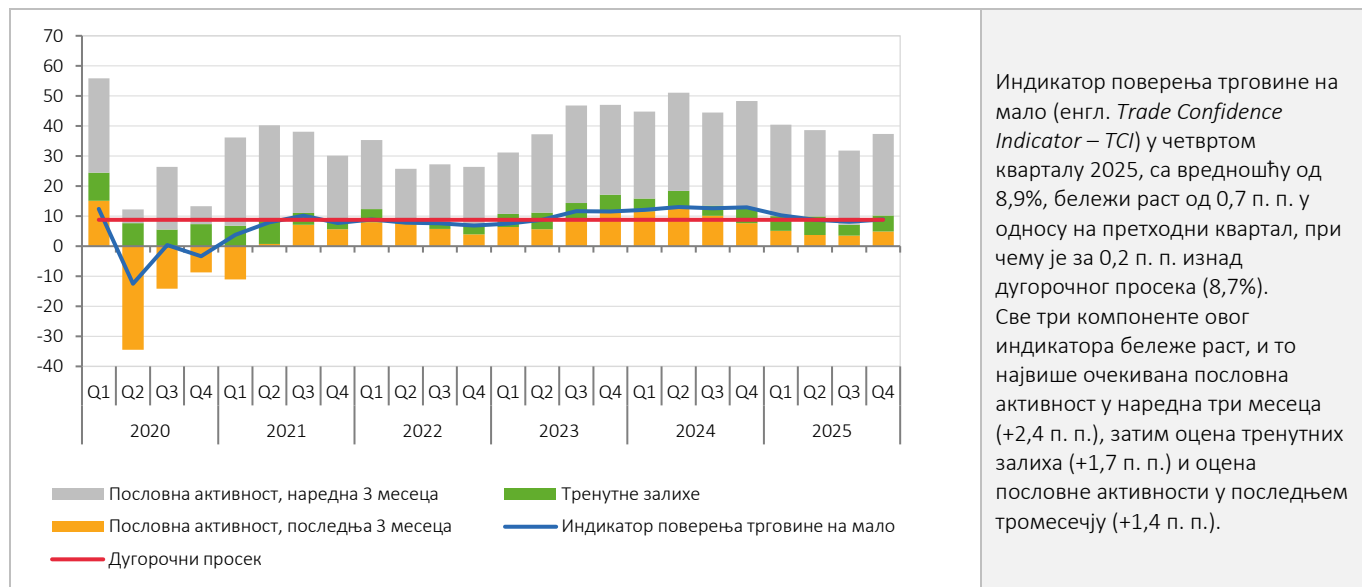
Графикон 10.4. Индикатор поверења услуга (%) (десезонирани подаци)

10.4. ИНДИКАТОР ПОВЕРЕЊА ТРГОВИНЕ НА МАЛО

Истраживање у области трговине на мало састоји се од питања о тренутној и будућој пословној активности предузећа и стању залиха.

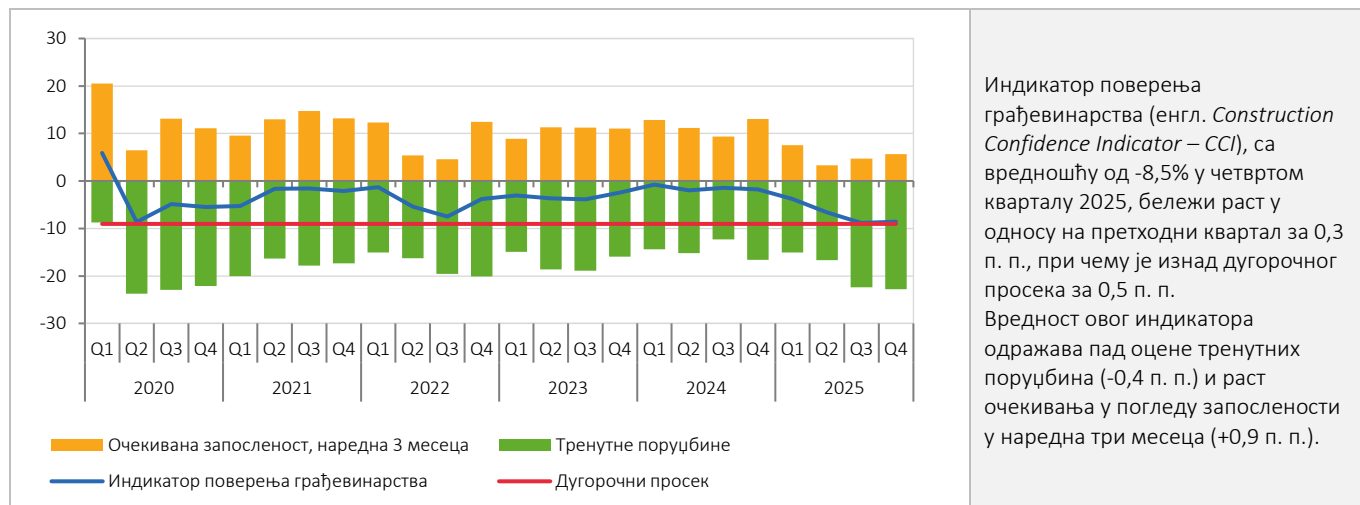
Графикон 10.5. Индикатор поверења трговине на мало (%) (десезонирани подаци)

10.5. ИНДИКАТОР ПОВЕРЕЊА ГРАЂЕВИНАРСТВА

Истраживање у области грађевинарства састоји се од питања о уговореним поруџбинама и очекиваној запослености.

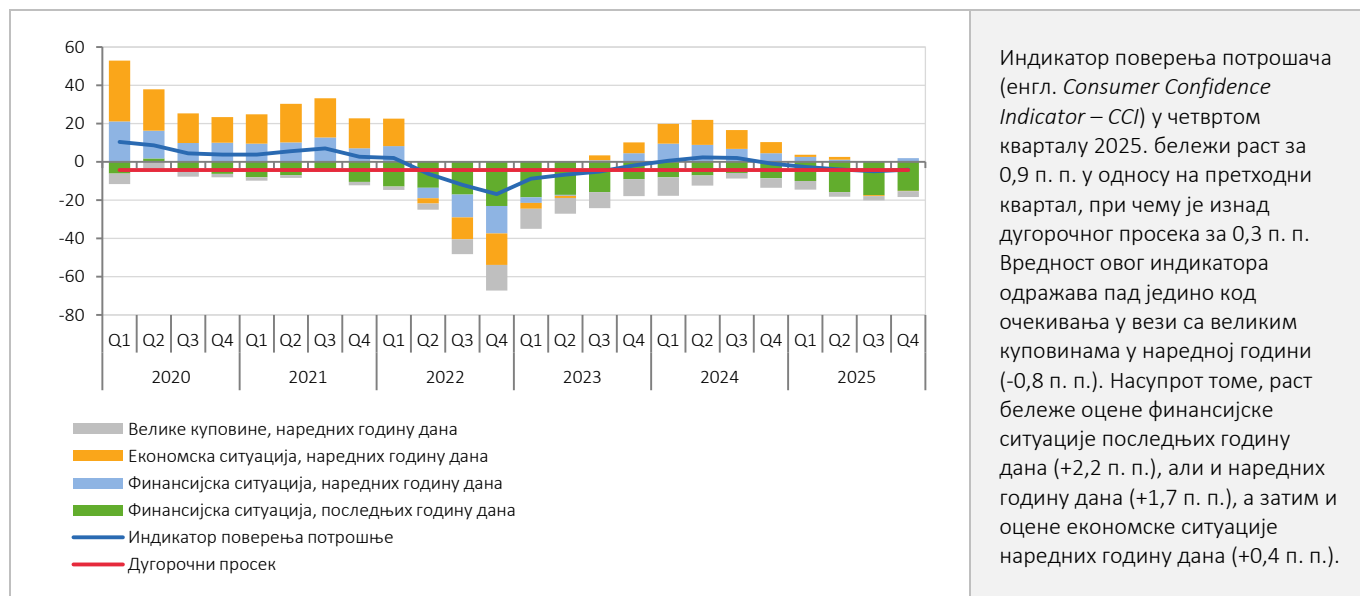
Графикон 10.6. Индикатор поверења грађевинарства (%) (десезонирани подаци)

10.6. ИНДИКАТОР ПОВЕРЕЊА ПОТРОШАЧА⁸

Истраживање о потрошњи становништва састоји се од питања о финансијској ситуацији домаћинства, општој економској ситуацији и очекивањима у вези са већим куповинама.

Графикон 10.7. Индикатор поверења потрошача (%) (десезонирани подаци)

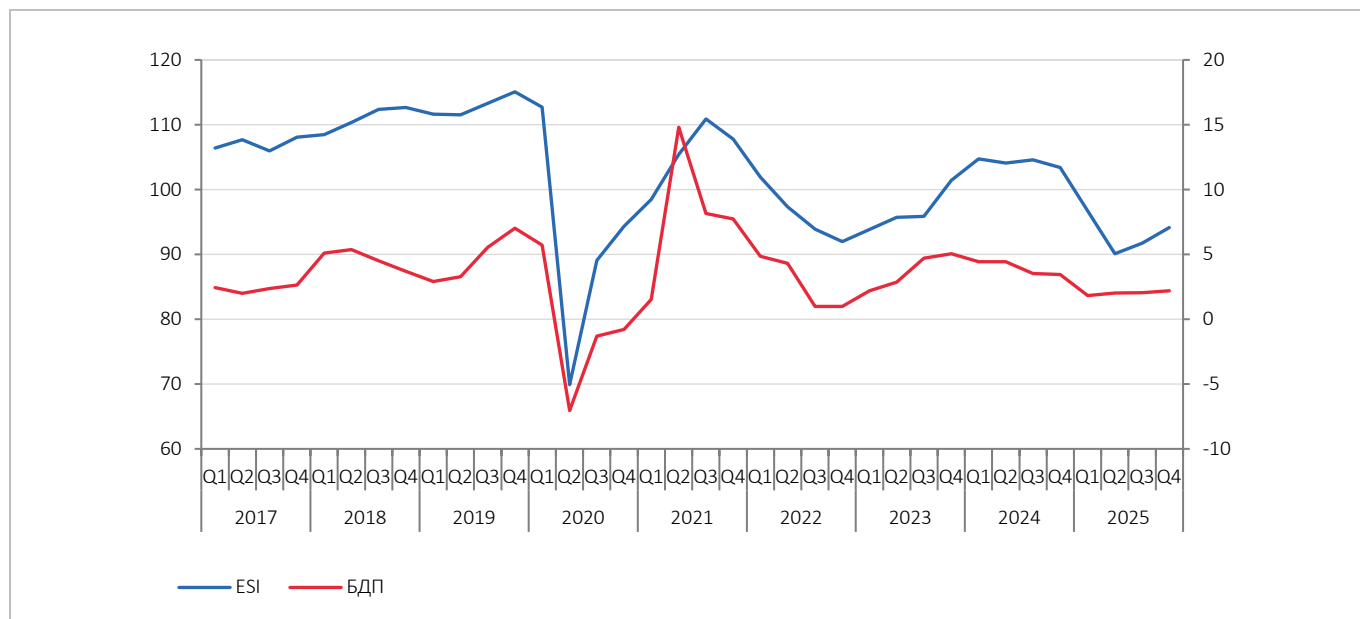

⁸ Методологија израчунавања индикатора поверења потрошача је измењена од стране Европске комисије почев од 2018. године и, у складу с тим, подаци су ревидирани.

10.7. КОРЕЛАЦИЈА ESI И БДП-А РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Истраживачи и доносиоци економских одлука често укључују ESI као експланаторну варијаблу са релевантним информацијама за моделирање економског развоја, посебно ако се има у виду да су подаци о економској клими расположиви пре већине економских показатеља. Најчешће коришћена референтна (објашњавајућа) серија за ESI је бруто домаћи производ (БДП), јер одражава кретања у привреди као целини. Ако се има у виду да ESI представља коинцидентни индикатор (испољава промене кад и референтна серија), може се закључити да релативно добро прати кретање БДП-а, што потврђује и коефицијент корелације од 0,67.

Графикон 10.8. Корелација ESI и БДП-а Републике Србије⁹

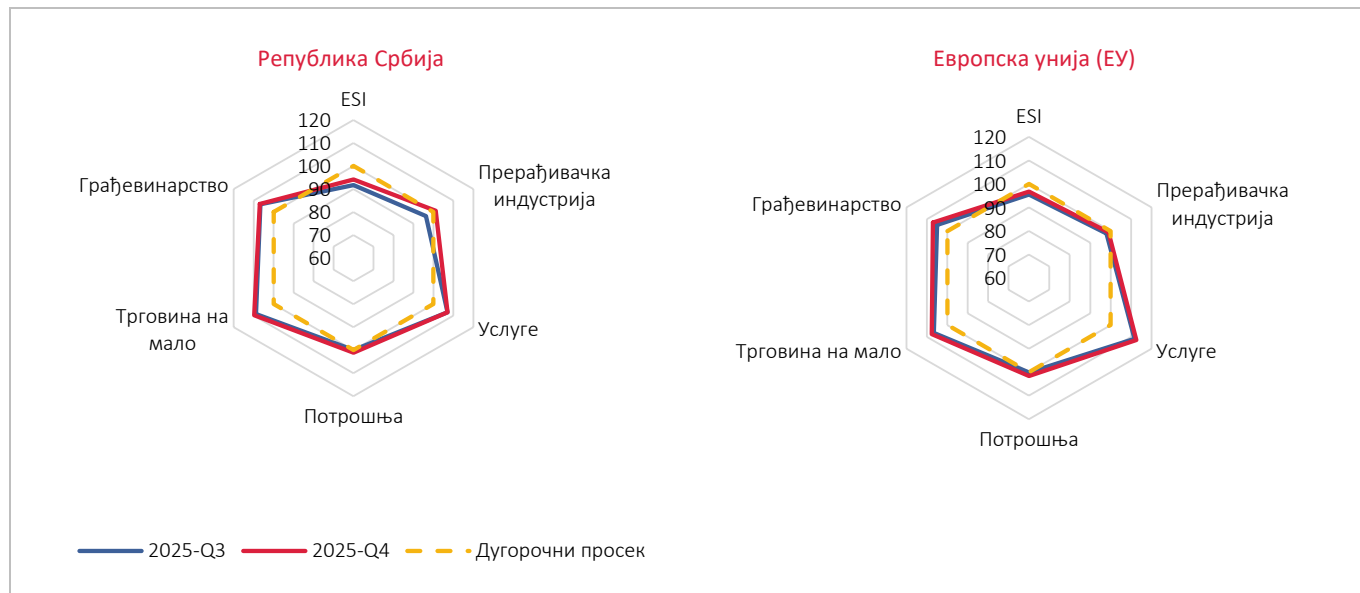

⁹ Квартални бруто домаћи производ (БДП) ревидиран је у складу са ревидираним годишњим подацима.

10.8. ИНДИКАТОР ЕКОНОМСКЕ КЛИМЕ У ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

Већина земаља ЕУ бележи побољшање економске климе у четвртном кварталу 2025. (у односу на претходни квартал), што је узроковало да *ESI* забележи раст (са вредности 96,8) за 1,3 п. п. Највећи раст очекивања у ЕУ забележен је у секторима потрошње (+1,5 п. п.) и грађевинарства (+2 п. п.).

Графикон 10.9. Показатељи економске климе

КАКО ТУМАЧИТИ РАДАР?

Скала радар графикана дефинисана је у интервалу од 60 до 120 (просек = 100). Најновији квартални исходи (IV квартал 2025.) упоређени су са претходним кварталним исходима (III квартал 2025.) и дугорочним просеком (=100) одговарајуће серије индикатора поверења. Развој удаљен од центра одражава побољшање индикатора поверења, а приближавање центру представља погоршање.

11. РЕГИОНАЛНЕ ЕКОНОМСКЕ АСИМЕТРИЧНОСТИ

Полазна тачка у сагледавању различитих аспеката регионалних асиметрија је статус градова и општина Републике Србије на основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину („Службени гласник РС“, број 104/2014). У складу са Уредбом, осим Београдског региона, који нема ниједну општину са статусом неразвијеног подручја, у остала три региона број и величина неразвијених општина изразито варирају – Регион Војводине има само једну у групи изразито недовољно развијених (од укупно 46 општина), Регион Јужне и Источне Србије има чак 30 (од укупно 53), а у Региону Шумадије и Западне Србије овај статус има 13 од укупно 53 општине. С друге стране, ниједна општина у Региону Војводине нема статус девастиране (девастирана општина је она чији је степен развијености испод 50% републичког просека – погледати Речник термина), у Региону Шумадије и Западне Србије овај статус имају три општине, а у Региону Јужне и Источне Србије чак њих 16.

Неуједначен економски раст у Републици Србији последњих деценија допринео је продубљивању већ постојећих територијалних неједнакости. Регионална поларизација присутна је на неколико нивоа – неразвијено подручје, развијени центар и недовољно развијена периферија. Регионалне неравномерности – изражене преко економских, социјалних, демографских и инфраструктурних индикатора – одражавају карактеристике економског и друштвеног система земље.

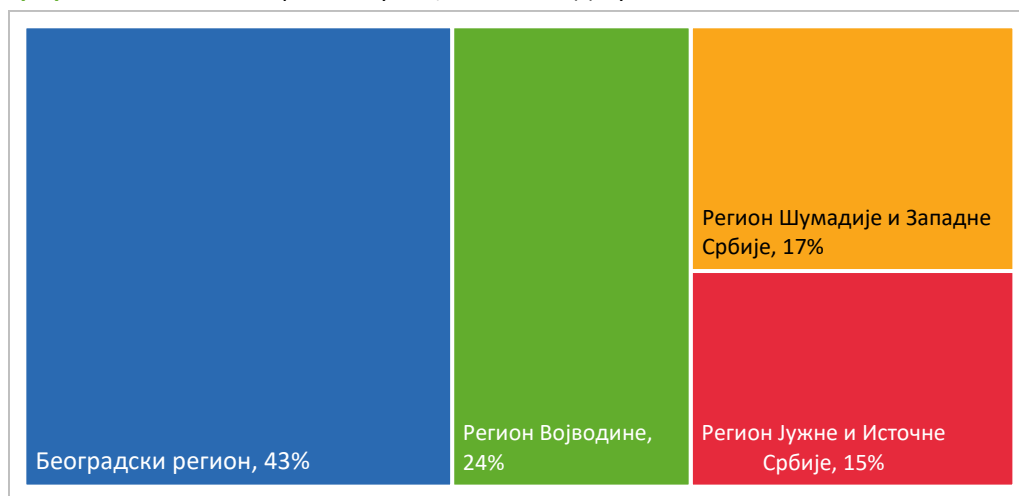
■ Бруто домаћи производ

Регионални бруто домаћи производ представља примарни статистички индикатор за мерење економских перформанси региона и ефективности регионалних политика и програма усмерених на редукцију јаза између региона.

Од укупног БДП-а у 2024. години, посматрано на нивоу НСТЈ 2 региона, највише је остварено у Београдском региону (43,2%), затим у Региону Војводине (24,1%), Региону Шумадије и Западне Србије (17,4%) и Региону Јужне и Источне Србије (15,3%).

Ако се има у виду да Београдски регион обухвата 3,7% простора на коме живи 24% становника Републике Србије, јасно је да је уједно реч о региону са највећим БДП-ом по становнику (2 501 000 динара по становнику, односно 69% више у односу на републички просек). Следи Регион Војводине, који је за 7,9% испод републичког просека, затим Регион Јужне и Источне Србије (за 27,1%) и Регион Шумадије и Западне Србије (за 36,3% испод просека Републике Србије).

Графикон 11.1. Учешћа региона у националном БДП-у, 2024.

■ Просечне зараде

Ниво развијености региона, мерен просечним зарадама (без пореза и доприноса) у 2025. години, креће се у размери 1,5 : 1, при чему су највише зараде забележене у Београдском региону, спрам Региона Шумадије и Западне Србије, где су зараде најниже. Просечна зарада без пореза и доприноса у Београдском региону износила је 136 911 динара или 125% просека Републике Србије (109 462 динара), у Региону Војводине је незнатно испод републичког просека (103 566 динара или 94,6% републичког просека), док су Регион Јужне и Источне Србије и Регион Шумадије и Западне Србије остварили 86% и 85%, редом, националног нивоа (94 599 динара и 92 602 динара, респективно). У свим регионима просечна зарада бележи раст у односу на исти период претходне године, а највеће релативно повећање остварено је у Региону Јужне и Источне Србије, за 12,5%.

У 75 општина просечне зараде без пореза и доприноса биле су испод 80% републичког просека, односно у појединим београдским општинама просечна зарада је била више него дупло већа у односу на Општину Прешево (са најнижом просечном зарадом – 73 895 динара). Такође, на зачељу лествице налазе се општине Бојник, са зарадом у просеку од 74 982 динара, Власотинце (76 469) и Лебане (78 430).

■ Тржиште рада

Корелација стопе незапослености и степена развијености региона веома је висока, па, у складу с тим, Регион Јужне и Источне Србије, са вредношћу стопе незапослености од 11,9% у 2025. години, за 37,8% превазилази просек Републике Србије (који износи 8,7%), насупрот Београдском региону, где је стопа незапослености најнижа (6,9%, односно 21% испод националног просека). Такође, када је посреди стопа запослености, предњачи Београдски регион, са стопом од 55,6% или 8,6% изнад просека Републике Србије, док је у Региону Јужне и Источне Србије забележена најнижа стопа – 47,2% или 7,8% испод републичког просека (који износи 51,2%).

У 2025. години, Београдски регион бележи највеће учешће у укупној запослености (27,6%), уз истовремено најмање учешће незапослених (21,5%). Насупрот томе, Регион Јужне и Источне Србије има најмање учешће у укупној запослености Републике Србије (19,5%), уз највеће учешће (27,8%) у укупној незапослености Републике Србије (према Анкети о радној снази).

■ Извозна активност

За разлику од других показатеља, Београдски регион, у 2025. години, нема примат у укупном робном извозу Републике Србије (учешће износи 22,2%). Регион Војводине предњачи са учешћем у робном извозу од 32%, а затим следе Регион Шумадије и Западне Србије (22,4%) и Регион Јужне и Источне Србије (21,9%). Извоз по становнику најбоље осликава регионалне асиметричности, па тако Регион Војводине, са извозом по становнику од 6 141 евра, за 22,3% превазилази републички просек и знатно превазилази вредност извоза по становнику Региона Шумадије и Западне Србије (4 127 евра), који је за 18% нижи од републичког просека. Регион Војводине, као водећи извозник у 2025. години, бележи у структури извоза¹⁰ највеће учешће пољопривредно-прехранбених производа (18,1%), пре свега житарица (25,4%), при чему је најзначајнији извозни производ кукуруз (8,3% извоза пољопривредно-прехранбених производа).

■ Демографска структура

Према последњим расположивим подацима за 2024. годину, густина насељености у Београдском региону је седам пута виша од просечне густине насељености у Републици Србији, док је у Региону Јужне и Источне Србије забележена најнижа густина насељености – 29% испод републичког просека. Иако сви региони релативно уједначено партиципирају у укупној популацији Републике Србије, унутаррегионалне разлике су знатно израженије. Тако је, на пример, у осам градова Региона Војводине концентрисано више од половине становништва овог региона (56,3%). Међутим, популациона неравномерност је најизраженија у друга два региона: Регион Шумадије и Западне Србије има десет градова у којима живи 55% укупног становништва региона, док у 13 неразвијених општина овог региона живи свега 13% становништва. Овај однос је још израженији у Региону Јужне и Источне Србије, у којем у девет градова живи 56,5% популације, док у чак 30 неразвијених општина овог региона живи тек 31% становништва. Поред тога, због економских миграција, једино број становника Београдског региона бележи раст (за 1,5% између 2011. и 2024. године), док број

¹⁰ Према Стандардној међународној трговинској класификацији (СМТК).

становника у остала три региона опада. То истовремено значи да ће разлике у густини насељености додатно расти, јер насељеност у Региону Јужне и Источне Србије постаје све разуђенија, док у Београдском региону постаје све гушћа.

■ Саобраћајна инфраструктура

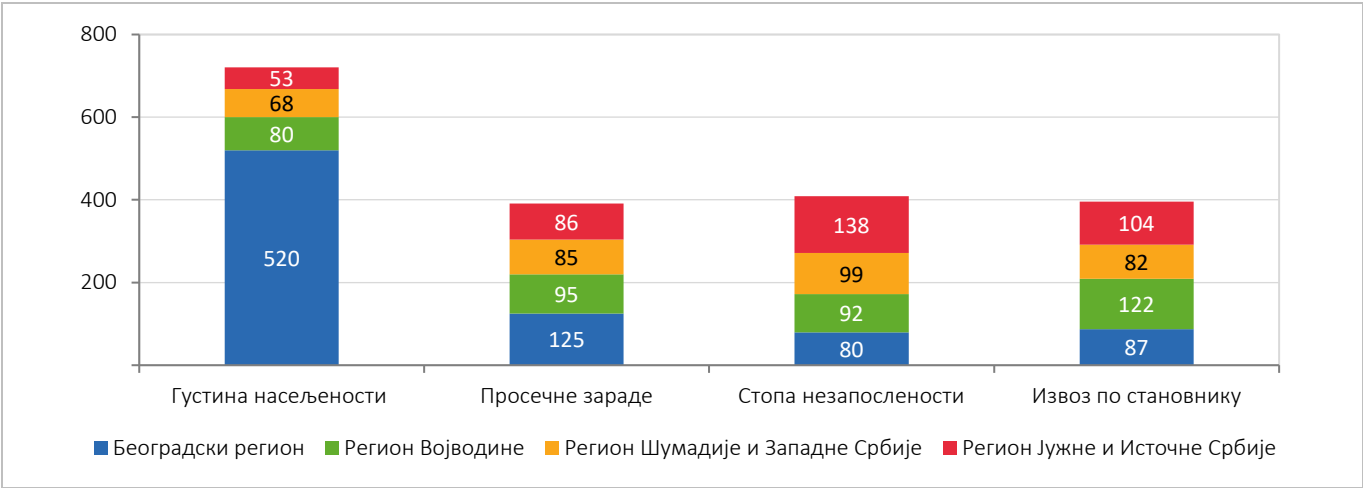
У Републици Србији постоје велике регионалне и унутаррегионалне разлике у погледу инфраструктурне опремљености (саобраћајне, телекомуникационе и водопривредне, односно пратеће супраструктуре). Од квалитета путева, преко телекомуникација, до савремених услова становања, разлике се, пре свега, уочавају између неразвијеног јужног подручја и развијенијег севера Републике Србије. Незадовољавајуће стање путне мреже нарочито је изражено код општинских (локалних) путева, неопходних за свакодневно функционисање, развој и активирање општина и насеља. На ово нам јасно указује податак да је у 39 општина учешће општинских путева са савременим коловозом испод просека, док четири општине бележе учешће испод 20%, и то су управо неразвијена и девастирана подручја која се суочавају са највећим развојним проблемима. Такође, стопа обнављања аутомобила (број први пут регистрованих аутомобила у односу на укупан број регистрованих аутомобила), као показатељ социоекономских неједнакости на регионалном нивоу, у 2024. варира од 5,4 у Региону Јужне и Источне Србије до 8,4 у Београдском региону, где је регистровано свако четврто путничко возило. Број први пут регистрованих аутомобила, у поређењу са бројем становника у 2025. години, одражава сличан однос, тако што Београдски регион премашује просек Републике Србије за 36,8%, насупрот Региону Јужне и Источне Србије, који је за 25,6% испод националног просека.

Регионална асиметричност је сагледана преко односа екстремних (највиших и најнижих) вредности кључних индикатора. На пример, највећа густина насељености забележена је у Београду и десет пута превазилази густину насељености у Региону Јужне и Источне Србије, где је најнижа (табела 11.1).

Табела 11.1. Екстремне вредности индикатора регионалне асиметричности, 2025.

Индикатори	Густина насељености, km², 2024.	БДП/ст., 2024.	Просечне нето зараде	Стопа незапослености	Извоз по становнику	Демографско пражњење, 2011–2024. (%)
Екстремне вредности (највиша : најнижа)	9,8 : 1	2,7 : 1	1,5 : 1	2 : 1	1,7 : 1	(-14,2) : (+1,5)
	Београдски регион: Регион Јужне и Источне Србије	Београдски регион: Регион Шумадије и Западне Србије	Београдски регион: Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије: Београдски регион	Регион Војводине: Регион Шумадије и Западне Србије	Регион Јужне и Источне Србије: Београдски регион

Графикон 11.2. Диспропорције на нивоу региона у Републици Србији (ниво РС = 100%), 2025.

Табела 11.2. Индикатори развијености региона Републике Србије (НСТЈ 2) (ниво РС = 100%)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Београдски регион												
Просечне зараде у динарима	126,6	127,0	127,1	128,2	126,3	126,1	125,6	127,2	125,9	125,4	124,6	124,5
Стопа запослености	110,7	109,9	111,0	111,1	110,0	109,1	107,1	108,6	108,2	107,8	108,8	109,9
Стопа незапослености	75,2	80,2	71,1	73,6	69,1	76,8	72,8	72,1	76,9	78,8	85,0	78,7
Извоз по становнику у еврима	93,8	99,0	93,0	94,3	90,4	89,0	86,5	89,9	86,4	90,5	84,8	86,0
Број први пут регистрованих путничких аутомобила на 1 000 становника	133,1	145,8	140,0	141,4	139,9	152,0	133,8	139,9	136,6	148,6	132,1	128,8
Регион Војводине												
Просечне зараде у динарима	95,1	94,2	94,4	94,8	94,6	94,2	94,6	94,4	94,6	94,2	94,9	95,0
Стопа запослености	99,8	102,2	97,8	101,2	100,6	100,0	98,8	100,0	98,1	99,6	97,0	97,2
Стопа незапослености	87,1	82,3	112,2	101,1	102,1	92,7	102,5	93,0	94,5	75,3	98,5	100,0
Извоз по становнику у еврима	124,9	126,1	128,2	132,3	131,4	127,3	132,2	132,7	124,4	123,7	126,5	114,8
Број први пут регистрованих путничких аутомобила на 1 000 становника	95,1	88,5	88,3	91,6	92,0	86,7	92,3	92,7	92,6	87,5	91,6	96,7
Регион Шумадије и Западне Србије												
Просечне зараде у динарима	83,2	83,4	83,6	83,0	83,7	83,9	84,4	84,0	84,9	85,4	84,7	85,1
Стопа запослености	99,4	98,8	99,6	96,6	97,2	98,8	100,0	97,9	101,8	99,7	98,9	99,8
Стопа незапослености	101,0	106,3	97,8	108,8	96,8	95,1	93,8	109,3	94,5	109,4	100,1	92,1
Извоз по становнику у еврима	74,6	76,3	75,6	77,2	75,5	74,9	75,1	73,7	74,9	79,9	82,8	91,1
Број први пут регистрованих путничких аутомобила на 1 000 становника	95,2	91,0	92,5	91,9	90,8	87,5	93,7	89,8	93,5	88,3	95,9	94,5
Регион Јужне и Источне Србије												
Просечне зараде у динарима	85,9	86,1	85,5	83,9	85,9	86,5	86,1	84,3	86,3	86,2	86,7	86,1
Стопа запослености	88,5	87,3	90,7	89,9	90,4	90,7	92,5	92,6	90,3	91,1	95,0	92,1
Стопа незапослености	147,5	143,8	126,7	123,1	143,6	146,3	140,7	133,7	146,2	143,5	120,9	139,3
Извоз по становнику у еврима	94,1	88,0	96,7	88,8	98,5	107,2	101,7	97,7	109,6	102,5	101,6	103,5
Број први пут регистрованих путничких аутомобила на 1 000 становника	72,4	70,9	76,0	71,1	73,4	69,5	76,5	73,9	73,2	71,6	76,7	76,1

РЕЧНИК ТЕРМИНА

Класификација региона и јединица локалне самоуправе (општина) према Уредби. Уредбом је утврђена јединствена листа развијености региона (који су, према степену развијености, разврстани у развијене и недовољно развијене регионе) и општина, разврстаних у четири групе и девастирана подручја. У првој групи су општине чији је степен развијености изнад републичког просека, у другој општине са степеном развијености у распону од 80% до 100% републичког просека, трећој припадају недовољно развијене општине, чији је степен развијености у распону од 60% до 80% републичког просека, док су у четвртој групи изразито недовољно развијене општине, чији је степен развијености испод 60% републичког просека.

Девастирана подручја су општине из четврте групе чији је степен развијености испод 50% републичког просека (на основу података органа надлежног за послове статистике и финансија). Региони се разврставају на основу вредности БДП-а по становнику у региону у односу на републички просек, за референтни период. Развијени региони су региони који остварују вредност БДП-а изнад вредности републичког просека (Београдски регион и Регион Војводине). Недовољно развијени региони су региони у којима је вредност БДП-а испод вредности републичког просека (Регион Шумадије и Западне Србије и Регион Јужне и Источне Србије). Такође, статус недовољно развијеног региона има Регион Косово и Метохија. Демографско пражњење је појам који осликава природни и механички одлив становништва у одређеном географском или административном подручју.

12. ПОЉОПРИВРЕДА

Пољопривредну производњу чине две основне гране: биљна производња и сточарска производња. Због њене специфичне природе, релевантни подаци у вези са пољопривредном производњом расположиви су, углавном, у годишњој периодици. У овом издању *Трендова* приказано је кретање појава у пољопривреди које се односе на 4. квартал 2025. године и целу 2025. годину. Анализиране су појаве:

- у биљној производњи, са освртом на јесењу сетву,
- у сточарској производњи (број стоке, производња конзумног крављег млека у млекарама и клање стоке у кланицама),
- цене пољопривредних производа и репродукционог материјала, и
- спољнотрговинска размена пољопривредних производа.

12.1. БИЉНА ПРОИЗВОДЊА И ЈЕСЕЊА СЕТВА 2025.

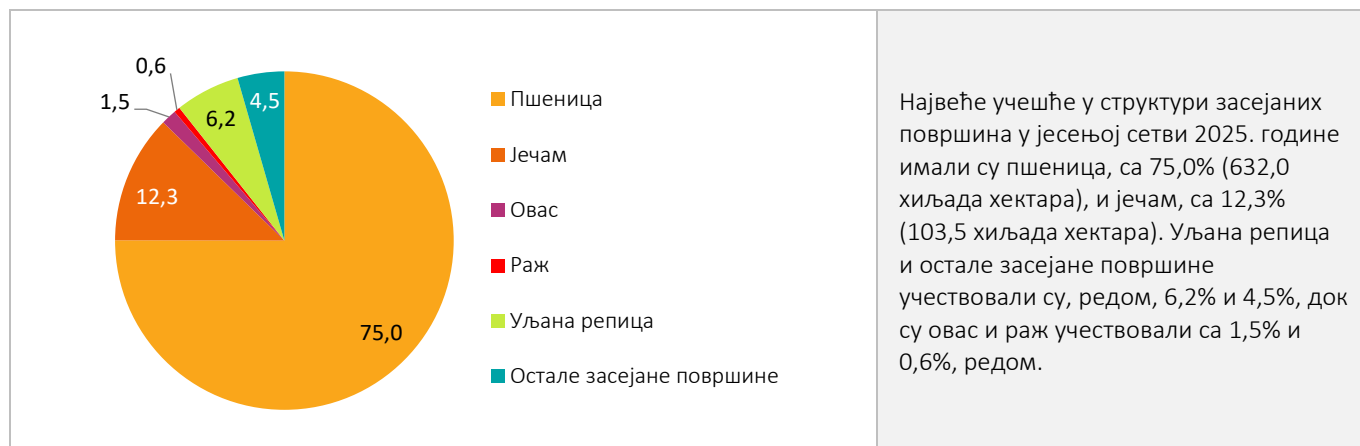
Биљну производњу можемо поделити на Ратарство и повртарство, Воћарство и Виноградарство. При томе, најзначајнија грана биљне производе јесте Ратарство и повртарство, која у укупној вредности Биљне производње у 2025. години учествује са 80,9%. Затим следе Воћарство (учешће 16,4%) и Виноградарство (учешће 2,7%). У 2025. години биљна производња (посматрано вредносно) била је за 3,4% мања него у претходној години. На овај пад су, пре свега, утицали неповољни климатски услови, који су довели до незнатног раста ратарске и повртарске производње (раст од 0,9%) у односу на претходну (2024) пољопривредну годину. С друге стране, воћарска производња, чије је учешће у укупној вредности биљне производње 16,4%, остварила је у 2025. години пад од 21,4% у односу на претходну годину. По групама производа у оквиру биљне производње износи индекса (2025/2024) јесу следећи:

- Жита: 99,3 (пшеница 126,9; кукуруз 83,2)
- Индустријско биље: 101,7 (сунцокрет 96,5; соја 95,3)
- Поврће: 105,1 (кромпир 106,6; парадајз 97,2; паприка 105,5)
- Сточно (кормно) биље: 92,7
- Воће: 78,6 (јабука 86,5; шљива 84,2; малина 78,3)
- Виноградарство: 108,5

Временски услови у великој мери утичу и на моменат сетве, те се за пољопривредну производњу често може чути термин „фабрика под отвореним небом“. Када посматрамо ратарску производњу (оптимално време јесење сетве за већину култура јесте месец октобар), фактори као што су основна обрада земљишта, избор сорте, па и сам моменат сетве, у великој мери утицаће на касније приносе. Међутим, нестабилни временски услови могу довести до тога да се јесења сетва продужи и ван оптималног рока. Како на тржишту постоје различите сорте семена чија се отпорност разликује, тиме се утицај неповољних климатских услова на сетву смањује. С друге стране, поред различитих врста сорти семена које постоје на тржишту, препоруке су да сетва не излази из оптималног рока. У претходној години, месец октобар је био повољан за сетву, па можемо рећи да је јесења сетва у 2025. години обављена у оптималном року.

У јесењој сетви 2025. године остварен је међугодишњи раст укупних засејаних површина од 5,5%. Под пшеницом је засејано 632,0 хиљада хектара, што је за 5,2% више него у 2024. години. Раст површина у јесењој сетви забележен је и код јечма (раст од 8,0%), ражи (раст од 8,5%), уљане репице (раст од 7,5%). Са друге стране, култура које је остварила међугодишњи пад површина у јесењој сетви, у односу на 2024. годину, јесте овас (пад од 5,7%).

Графикон 12.1. Структура засејаних површина, 2025. (%)

Табела 12.1. Засејана површина и међугодишња стопа раста (%)

	2025.						
	укупно засејана површина	пшеница	јечам	овас	раж	уљана репица	остале засејане површине
Засејана површина, ha	842 347	631 965	103 482	12 291	4 918	52 076	37 615
Годишња стопа раста ¹⁾	5,5	5,2	8,0	-5,7	8,5	7,5	4,6

¹⁾ 2025. година у односу на 2024. годину.

12.2. СТОЧАРСКА ПРОИЗВОДЊА

Сточарска производња је у 2025. години учествовала са 38,5% у укупној вредности пољопривреде (биљна производња је имала учешће од 61,5%). Према опадајућем учешћу, најзначајније гране у оквиру вредности сточарске производње јесу:

- Говедарство (учешће 39,4%),
- Свињарство (учешће 34,0%),
- Живинарство (учешће 16,2%),
- Овчарство (9,4%), и
- Пчеларство (0,9%).

Ако посматрамо десетогодишњи период (2016–2025), приметан је пад броја грла код свих врста стоке, изузев оваца. У периоду 2016–2025. године број говеда се годишње смањивао за 2,7%. Слична је ситуација и са свињама и живином, где се просечан број грла стоке смањивао по години, за 3,1% код свиња, односно за 1,8% код живине. Најмање смањење на годишњем нивоу забележено је код оваца, где се број оваца у десетогодишњем периоду просечно годишње смањивао за 0,6%.

Табела 12.2. Биланс стоке

	Биланс стоке, хиљ.			
	говеда	свиње	овце	живина
2023	725	2 141	1 717	14 278
2024	699	2 349	1 759	14 774
2025	699	2 404	1 684	14 509

У поређењу са 2024. годином, у 2025. години дошло је до пада броја оваца (пад од 4,3%) и живине (1,8%), док је, са друге стране, код свиња забележен раст од 2,3%. Број говеда је остао непромењен.

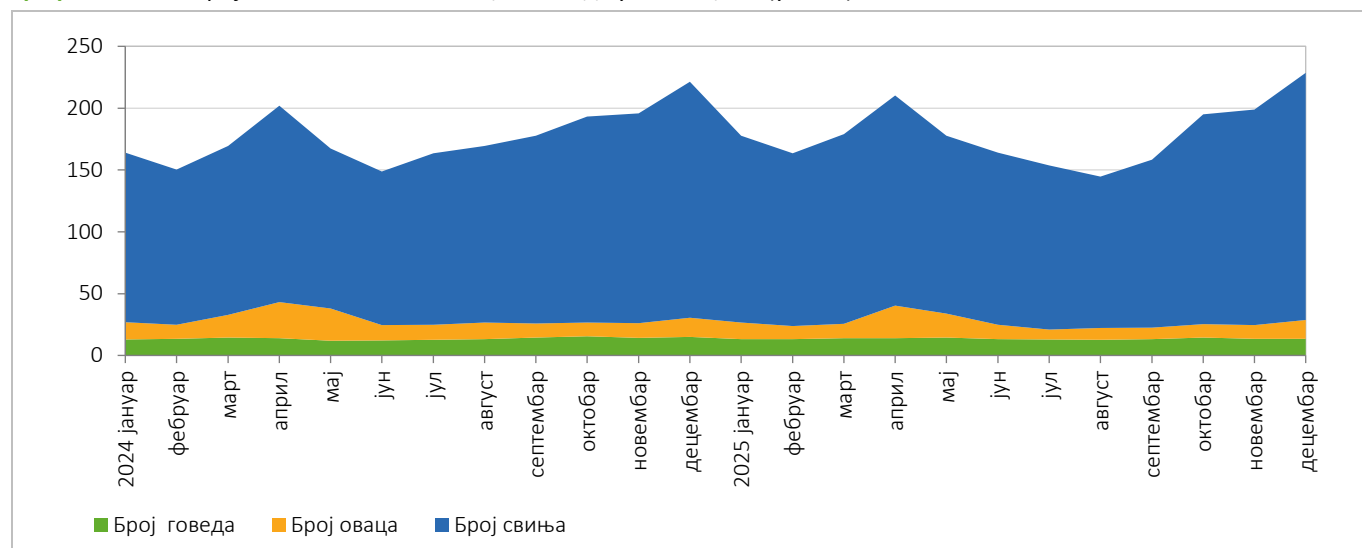
Упркос чињеници да је у сектору говедарства међугодишња стопа (2025/2024) била непромењена, а код свињарства чак и позитивна, негативни трендови у сточарству су и те како изражени. Резултати геометријске средине за период 2016–2025. године указују на континуиран негативан тренд у кретању сточног фонда, при чему је најизраженији пад забележен код свиња и говеда, док је код живине пад умерен, а код оваца релативно благ. Оваква динамика упућује на структурне проблеме у сектору сточарства, укључујући смањену економску исплативост, раст инпутних трошкова и смањење производних капацитета, што дугорочно може довести до пада домаће производње меса и млека, повећане увозне зависности и додатног слабљења руралних подручја.

12.3. КЛАЊЕ СТОКЕ

У Републици Србији, клање стоке се обавља у регистрованим кланицама и ван кланица, тј. на газдинствима. Кад је реч о говедима, клање у кланицама износи око 57% од укупног клања ове врсте стоке, док је код свиња и оваца претежно заступљено клање ван кланица, респективно око 60% и 83%. Подацима о клању стоке у кланицама обухваћено је клање у свим регистрованим кланицама на територији Републике Србије, којих је у децембру 2025. било 383. У овом издању *Трендова* предмет анализе биће стока заклана у кланицама.

У 2025. години, у односу на претходну годину, број говеда закланих у кланицама (162,3 хиљ.) мањи је за 1,2%. Посматрано квартално, у IV кварталу забележен је пад закланих говеда у кланицама у износу од 7,4% у односу на исти квартал претходне године. Категорија закланих говеда која је у IV кварталу 2025. године забележила највећи пад у укупном клању ове врсте стоке јесу говеда преко две године старости (пад од 29,9% у односу на исти квартал претходне године). Највеће учешће у укупном клању у IV кварталу 2025. године има категорија говеда старости 1–2 године, и то 79,3%.

Графикон 12.2. Број закланих свиња, оваца и говеда у кланицама (у хиљ.)

Број свиња закраних у кланицама (1,8 мил.) у 2025. години већи је за 3,4% у односу на 2024. годину. Посматрано квартално, у IV кварталу број закраних свиња у кланицама (543,8 хиљ.) био је већи него у истом периоду претходне године, и то за 3,1%. Категорија закраних свиња која је у IV кварталу 2025. године забележила највећи раст у укупном клању ове врсте стоке јесу свиње тежине 25–50 kg (раст од 9,7% у односу на исти квартал претходне године). Од укупно закраних свиња у кланицама највеће учешће у укупном клању ове врсте стоке у 2025. години има категорија свиња преко 50 kg, чак 86,2%.

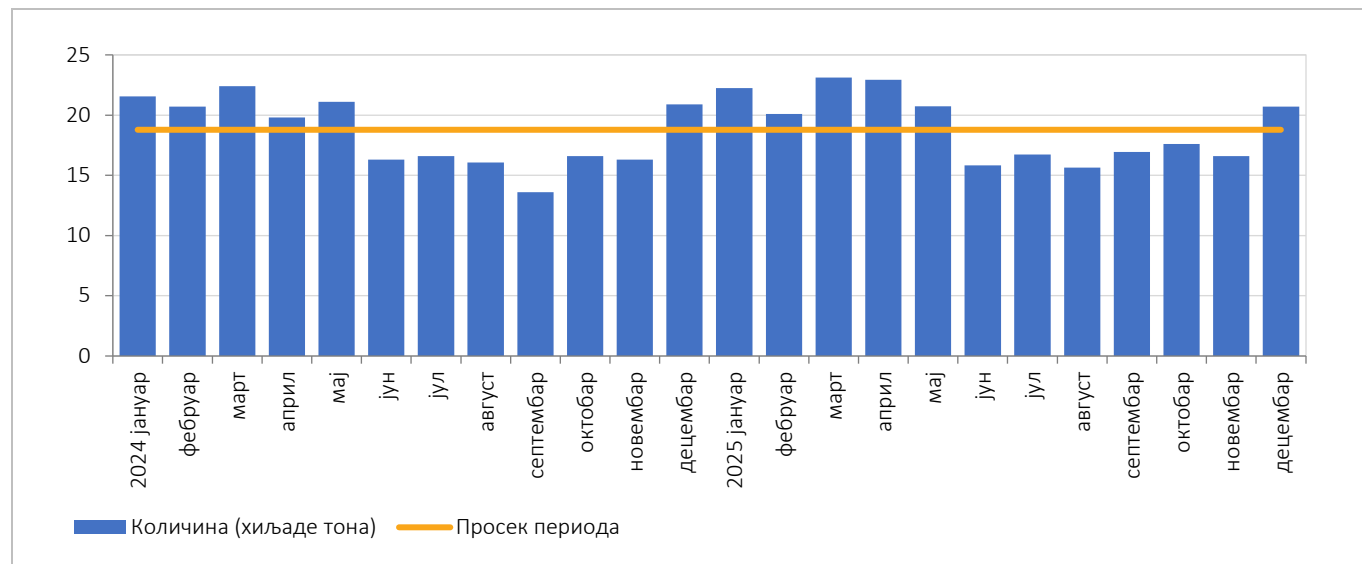
Од укупног броја закраних оваца на територији Републике Србије само око 17% коље се у кланицама. Посматрано квартално, у IV кварталу 2025. године број закраних оваца у кланицама износи око 37,3 хиљ., што је за 2,9% мање у односу на исти квартал претходне године. Од укупно закраних оваца у кланицама највеће учешће (88,9%) у 2025. години у укупном клању ове врсте стоке има категорија јагњади до шест месеци.

12.4. ПРОИЗВОДЊА И ЦЕНЕ МЛЕКА, ЖИТА И СТОКЕ

Процене показују да пољопривредна газдинства која се баве производњом крављег млека дистрибуирају откупним станицама (млекарама) око 59% од укупне производње¹¹. Од количине крављег млека које остаје на газдинству (око 41%) за исхрану чланова газдинства и стоке на газдинству искористи се око 10%, око 22% се преради у млечне производе (углавном сир и кајмак), а остатак (око 9%) прода се непосредним потрошачима. Према истом извору, губици на газдинству су незнатни (до 0,1%).

Заступљеност крављег млека у укупној производњи млека на газдинствима износи око 97%, а остало чине овчије и козје млеко. У 2025. години производња конзумног крављег млека у млекарама повећана је за 3,3% у односу на исти период претходне године. Посматрано квартално, у IV кварталу 2025. године дошло је до раста у производњи конзумног крављег млека од 2,0% у односу на IV квартал 2024. године.

Графикон 12.3. Производња конзумног крављег млека у млекарама

¹¹ Анкета о пољопривредној производњи – сточарска производња, 2024.

Откупне цене крављег млека смањене су за 4,6% у периоду јануар–децембар 2025. године у односу на исти период претходне године¹³. Посматрано квартално, у IV кварталу 2025. године цене млека биле су за 6,8% мање у односу на исти квартал претходне године.

Потрошачке цене крављег млека повећане су за 0,3% у периоду јануар–децембар 2025. године у односу на исти период претходне године. У IV кварталу 2025. године просечна цена крављег млека износила је 144,7 динара по литру, што представља раст од 0,2% у односу на исти квартал претходне године.

На основу упоредног приказа, можемо закључити да су откупне цене крављег млека имале опадајући тренд у 2025. години, док су у истој години потрошачке цене млека биле на стабилном нивоу.

Како су у овом издању *Трендова* предмет анализе, поред сточарских производа, и поједине културе из биљне производње, као и одређене категорије стоке, неопходно је приказати и њихове откупне цене.

У 2025. години произвођачке цене **производа пољопривреде и рибарства** биле су у просеку за 10,7% више него 2024. године.

Цене жита у 2025. години биле су веће за 12,3% у односу на претходну годину. У овом периоду дошло је до благог смањења произвођачких цена **стоке и живине** за 0,4%, и то: раст цена говеда за 11,5%, а смањење цена свиња за 7,6% у односу на 2024. годину.

Табела 12.3. Упоредни приказ откупних и потрошачких цена крављег млека

Месец	Цена млека, дин./лит.	
	откупна цена	потрошачка цена ¹²
Јануар 2024.	55,5	145,3
Фебруар	55,6	145,2
Март	55,5	144,9
Април	55,5	145,6
Мај	55,3	145,6
Јун	54,9	144,7
Јул	54,8	144,8
Август	54,8	145,2
Септембар	54,8	144,8
Октобар	55,1	144,8
Новембар	55,2	144,2
Децембар	55,3	144,2
Јануар 2025.	55,1	145,3
Фебруар	54,9	145,7
Март	54,5	145,6
Април	53,3	145,1
Мај	52,4	145,7
Јун	52,0	145,8
Јул	51,8	145,8
Август	51,9	146,8
Септембар	51,7	144,8
Октобар	51,7	145,0
Новембар	51,6	144,7
Децембар	51,1	144,4

Табела 12.4. Индекси цена произвођача производа пољопривреде и рибарства

	<u>XII 2025</u> XII 2024	<u>XII 2025</u> XI 2025	<u>Ø 2025</u> Ø 2024
Пољопривреда и рибарство	104,0	97,8	110,7
Жита	107,2	97,7	112,3
Пшеница	93,9	98,0	106,7
Кукуруз	113,6	97,1	118,0
Стока и живина	105,0	97,3	99,6
Говеда	127,4	97,7	111,5
Свиње	96,6	96,5	92,4

¹² Потрошачке цене се односе на кравље млеко масноће 2,8%.

¹³ Реч је о ценама произвођача производа пољопривреде и рибарства – ценама по којима се врши откуп од породичних газдинстава и ценама по којима правна лица у области пољопривреде продају своје производе.

12.5. РЕПРОДУКЦИОНИ МАТЕРИЈАЛ

Стабилна и успешна производња у пољопривреди зависи од много фактора. У биљној производњи, поред правилне обраде земљишта, за високе и стабилне приносе од изузетне важности су инпути који се користе. Ту се, пре свега, мисли на семе и садни материјал, ђубрива, као и средства за заштиту. Када је реч о другој грани пољопривреде, тј. сточарској производњи, велики значај за здравље и прираст животиња има њихова адекватна исхрана, као и објекти у којима се држе. За обезбеђење свих ових услова, поред људског рада, велику улогу имају средства за рад, опрема, односно пољопривредна механизација. Због тога, пољопривредници морају поседовати одговарајућу механизацију, машине или пак за ове потребе ангажовати друге који би им те послове обављали (ђубрење, прскање, жетва и сл.). Сви ови фактори чине укупну међуфазну потрошњу (која чини скоро 60% укупне вредности пољопривредне производње), а њихови индекси цена приказани су у табели 12.5.

Укупна међуфазна потрошња, односно цене репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди у IV кварталу 2025. повећане су за 2,7% у односу на исти квартал претходне године. Посматрано по групама производа, највећи раст у IV кварталу 2025. године, у односу на исти квартал претходне године, забележен је у групама: Семе (раст од 16,3%), Средства за заштиту биља (13,5%) и Одржавање опреме (8,4%).

Цене репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди у 2025. години, у односу на III претходну, 2024. годину, у просеку су се повећале за 2,1%.

Табела 12.5. Индекси цена репродукционог материјала, средстава рада и услуга у пољопривреди

	<u>IV квартал 2025</u> IV квартал 2024	<u>IV квартал 2025</u> III квартал 2025	<u>Ø 2025</u> Ø 2024
Укупно	102,7	101,4	102,1
Производи и услуге за текућу употребу у пољопривреди	102,7	101,4	102,1
Семе	116,3	123,0	108,5
Енергенти	104,9	105,0	100,0
Минерална ђубрива	104,7	97,2	104,6
Средства за заштиту биља	113,5	97,5	108,4
Храна за животиње	96,6	99,3	99,0
Одржавање опреме	108,4	102,6	106,2
Одржавање објеката	104,4	100,5	103,9
Остали производи и услуге	100,0	100,0	103,0
Производи и услуге за инвестиције у пољопривреди	102,7	101,6	102,4
Машине у пољопривреди	102,7	101,6	102,4

12.6. СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЕНА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

За разлику од претходних година, када је сектор Пољопривреда, шумарство и рибарство остваривао позитиван спољнотрговински салдо, у 2025. години је забележен негативан биланс. Ово одражава промену у односу извоза и увоза пољопривредних производа и указује на динамику трговинског биланса у овом сектору.

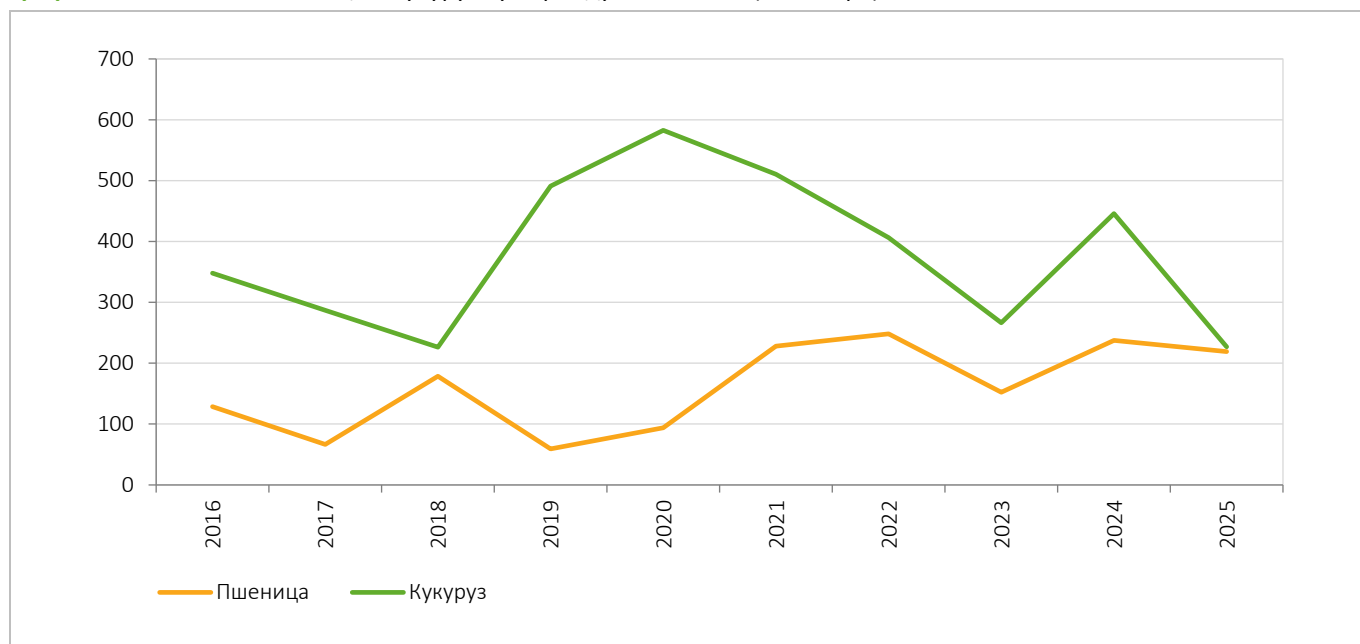
У 2025. години, сектор Пољопривреда, шумарство и рибарство¹⁴ остварио је негативан спољнотрговински салдо у износу од -379,2 мил. евра. Извоз овог сектора износио је 1,1 млрд. евра, што је за 17,6% мање у односу на 2024. годину, а учешће у укупном извозу у посматраном периоду смањено је са 4,2% на 3,2%, колико је забележено у 2025. години. Увоз сектора у периоду јануар–децембар 2025. године износио је 1,4 млрд. евра, што је за 17,8% више него у истом периоду претходне године, а учешће у укупном увозу повећано је са 3,1% на 3,4%.

Пад извоза у 2025. години највећим делом је последица кумулативног пада од 14,2% у извозу жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица, најзаступљеније групе у овом сектору (учешће од 61,1%). Као и код извоза, најзаступљенија група на страни увоза у сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство јесте група гајење жита (осим пиринча), легуминоза и уљарица (учешће 19,6%), која је остварила кумулативни раст од 5,0% у 2025. години.

Извоз пшенице у 2025. години износио је 219,3 мил. евра, што представља пад од 7,7% у односу на 2024. годину. Посматрано вредносно, у периоду јануар–децембар 2025. године највише пшенице извезено је у Италију (54,2% од укупног извоза пшенице), затим у Румунију, 18,1%, а потом следе Босна и Херцеговина и Северна Македонија, са учешћем у укупном извозу ове културе од 15,5% и 5,0%.

Извоз кукуруза у периоду јануар–децембар 2025. године износио је 226,9 мил. евра, што представља пад од 49,1% у односу на исти период претходне године. Највише кукуруза у 2025. години, посматрано вредносно, извезено је у Румунију, 36,6% од укупног извоза ове културе. У Босну и Херцеговину је извезено 17,4%, а затим следе Албанија и Мађарска са по 6,8%.

Графикон 12.4. Извоз пшенице и кукуруза у периоду 2016–2025. (хиљ. евра)

¹⁴ Према КД (2010).

13. ПОСЛОВНЕ УСЛУГЕ

Кључни фактор за покретање економије засноване на знању управо су пословне услуге, јер се оне истичу по својој радно интензивној природи, што указује на њихов потенцијални значај као пружаоца нових послова и радних места у будућности. Пословне услуге су категорија економских делатности, које у пословању имају помоћни карактер и код којих не постоји испорука робе ни производа у материјалном смислу. Крајњи „производ“ ових делатности није могуће ни складиштити ни транспортовати. Делатност из обухвата пословних услуга карактерише пружање техничке или интелектуалне услуге.

Предузећа, из обухвата пословних услуга, креирају услужне системе и испоручују их својим корисницима. У пословне услуге се убраја широк спектар делатности, као што су: саобраћај, информационе, комуникационе и остале пословне услуге (нпр. инжењеринг, правна помоћ, услуге запошљавања, управљање објектима), али не и финансијске услуге.

Приказ података који следи обухвата услуге чији су крајњи корисници махом друга предузећа и/или јавна управа, али и физичка лица и/или домаћинства. Пословне услуге укључују:

- транспортне услуге, као што су: друмски и железнички саобраћај, складиштење и поштанске/курирске услуге;
- техничке услуге, као што су: инжењеринг, архитектура и техничке студије;
- компјутерске услуге, као што су: дизајн софтвера и управљање базама података;
- друге професионалне услуге, као што су: правне, рачуноводствене, консултантске и менаџерске услуге.

Многе од ових услуга могло би да обавља само предузеће, али њихова куповина (спољно ангажовање) од добављача услуга омогућава предузећу да се фокусира на обављање своје претежне делатности и искористи предности специјализације коју нуде пружаоци услуга. Као такав, ефикасан и успешан сектор пословних услуга може допринети укупној конкурентности привреде.

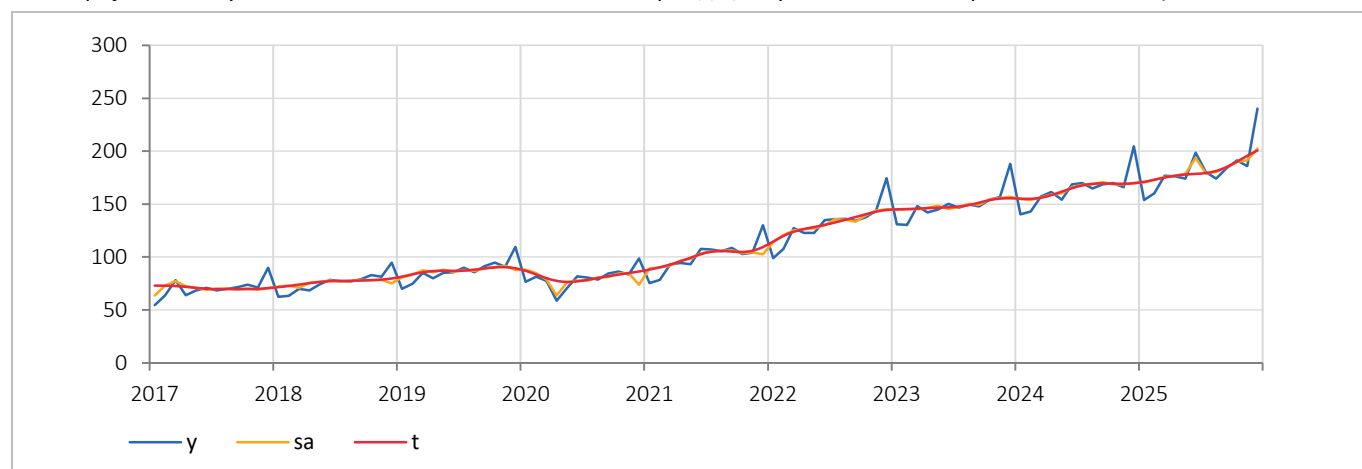
Индекс промета услуга један је од најважнијих показатеља развоја услужних делатности. Користи се за анализу трендова пословног циклуса у услужном делу привреде и као инпут за статистику националних рачуна.

Пословне услуге подразумевају услужне делатности нефинансијске економије, и то делатности, према званичној Класификацији делатности (2010), из сектора: Н – Саобраћај и складиштење (области 49–53); I – Услуге смештаја и исхране (области 55 и 56); J – Информисање и комуникације (области 58–63); L – Пословање некретностима (област 68); M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (области 69–74, изузев 72 и 75) и N – Административне и помоћне услужне делатности (области 77–82).

Графикон 13.1. Структура промета по секторима пословних услуга

Графикон 13.2. Компоненте временске серије индекс промета у услужним делатностима (y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента; просек 2021 = 100)

Током кризе изазване пандемијом вируса корона, која је почела крајем првог квартала 2020. године, битно се променио развојни тренд који је био присутан у серији промета пословних услуга. У другом кварталу 2020. године промет услуга опао је за око 16% у односу на исти квартал 2019. године. Од трећег квартала 2020. године, уследио је период опоравка, да би се, након скоро годину дана, у другом кварталу 2021. године, ниво промета вратио на нивое пре кризе. Постпандемијски дугорочни тренд је стабилан и благо растући.

Током 2025. године укупан остварен промет у пословним услугама је за 11,5% већи у односу на претходну, 2024. годину. Највећи раст промета је забележен у сектору L – Пословање некретнинама (40,6%), а најмањи у сектору I – Услуге смештаја и исхране (10%), док је у сектору M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности забележен пад од 1,2%.

13.1. ПОРЕЂЕЊЕ СА ИСТИМ КВАРТАЛОМ ПРЕТХОДНЕ ГОДИНЕ

Промет пословних услуга у четвртм кварталу 2025. године био је већи за 14,2% у односу на исти квартал претходне године. Посматрано по секторима, највећа стопа раста у четвртм кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом 2024. године, забележена је у секторима L – Пословање некретнинама, и J – Информисање и комуникације, 41,1% и 16,2%, редом.

Табела 13.1. Промет пословних услуга, индекси (исти квартал претходне године = 100)

	2023 ¹				2024 ¹				2025 ²			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Услуге – укупно	122,6	115,0	109,4	109,5	107,5	110,7	113,3	108,4	111,5	113,3	106,9	114,2
N – Саобраћај и складиштење	133,4	116,2	110,2	101,7	94,5	102,3	104,0	105,0	114,2	116,1	114,5	111,8
I – Услуге смештаја и исхране	134,8	124,2	118,8	119,2	121,8	121,7	117,6	114,5	104,8	110,1	113,5	110,8
J – Информисање и комуникације	122,2	124,7	113,7	120,7	115,8	110,6	112,9	109,4	107,5	115,0	108,5	116,2
L – Пословање некретнинама	133,4	120,1	121,2	121,2	111,1	102,0	105,9	103,5	139,9	153,7	128,1	141,1
M – Стручне, научне, иновац. и техничке делатности	103,8	101,9	100,0	106,0	115,0	121,3	130,3	108,4	100,1	99,5	83,4	111,6
N – Административне и помоћне усл. делатности	109,9	104,8	102,2	102,4	110,3	115,8	117,6	113,0	126,3	113,1	107,9	113,0

¹ Коначни подаци.

² Претходни подаци.

13.2. ПОРЕЂЕЊЕ СА ПРЕТХОДНИМ КВАРТАЛОМ

Промет пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године бележи раст од 14,8% у односу на претходни квартал. Овај раст је највише условљен растом промета у секторима: М – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (раст од 42,3%, са учешћем од 17,7%) и Ј – Информисање и комуникације (раст од 25,6%, са учешћем од 29,5%).

Табела 13.2. Промет пословних услуга, индекси (претходни квартал = 100)

	2023 ¹				2024 ¹				2025 ²			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Услуге – укупно	89,9	106,8	101,6	112,3	88,3	110,0	103,9	107,4	90,8	111,8	98,0	114,8
Н – Саобраћај и складиштење	98,9	95,9	103,8	103,2	92,0	103,8	105,5	104,3	100,0	105,5	104,0	101,9
І – Услуге смештаја и исхране	96,5	110,3	106,4	105,3	98,6	110,2	102,8	102,5	90,2	115,8	105,9	100,1
Ј – Информисање и комуникације	89,0	112,4	99,6	121,1	85,4	107,4	101,6	117,3	84,0	114,9	95,8	125,6
Л – Пословање некретнинама	99,7	108,6	99,9	112,1	91,4	99,7	103,7	109,5	123,5	109,5	86,4	120,6
М – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	74,1	116,5	96,1	127,8	80,4	122,9	103,1	106,3	74,2	122,3	86,4	142,3
Н – Административне и помоћне усл. делатности	83,3	114,4	105,7	101,7	89,7	120,1	107,4	97,7	100,2	107,6	102,5	102,3

¹ Коначни подаци.

² Претходни подаци.

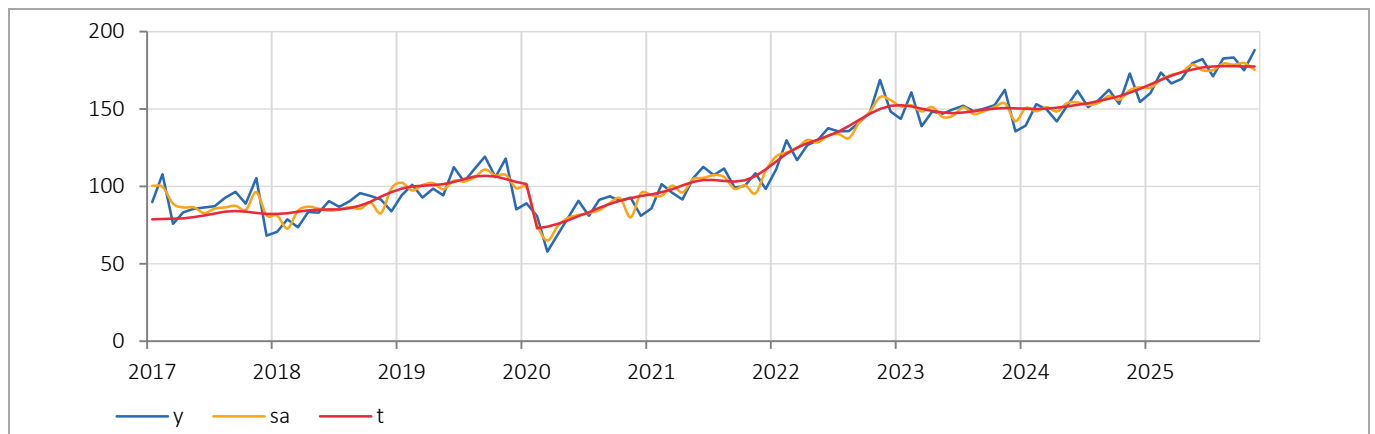
У свим секторима пословних услуга забележен је раст у четвртном кварталу 2025. године у односу на претходни, трећи квартал 2025. године. Највећи раст промета забележен је у секторима Л – Пословање некретнинама, и Ј – Информисање и комуникације, 42,3% и 25,6%, редом. Најмањи раст оствареног промета забележен је у секторима І – Услуге смештаја и исхране, и Н – Саобраћај и складиштење, 0,1% и 1,9%, редом.

13.3. САОБРАЋАЈ И СКЛАДИШТЕЊЕ (сектор Н)

(учешће од 29,6% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Графикон 13.3. Компоненте временске серије сектора Н – Саобраћај и складиштење

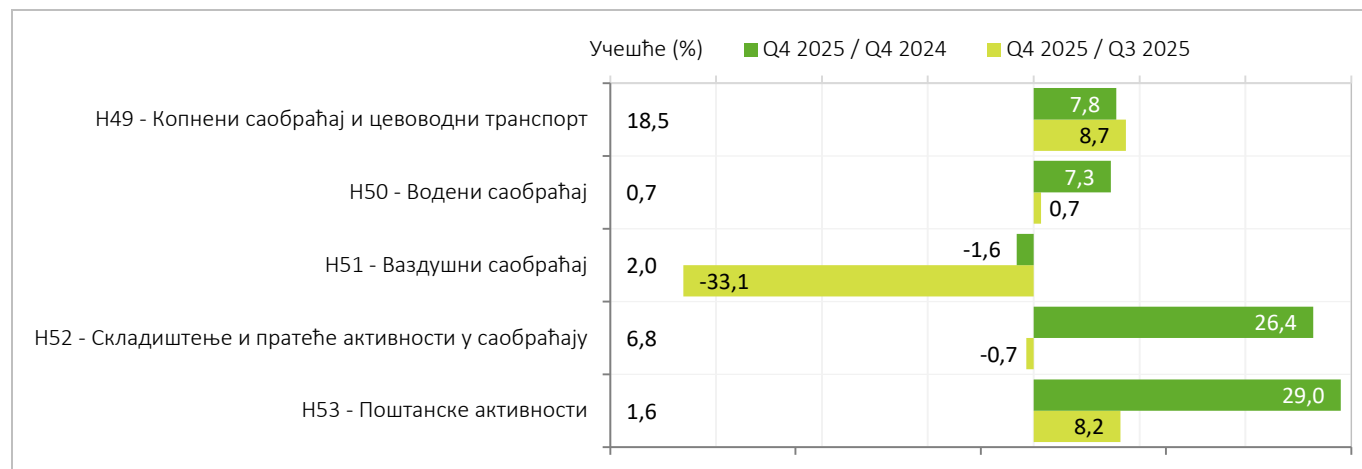
(у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента; просек 2021 = 100)

Услуге сектора Саобраћај и складиштење снажно су погођене пандемијом вируса корона – забележен је пад од 30% у периоду од фебруара до априла 2020. године. У другој половини 2020. године и током већег дела 2021. године ове делатности су се прилично позитивно развијале, а интензиван тренд раста је настављен све до прве половине 2023. године, након чега је уследио период успореног раста.

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, промет у сектору Саобраћај и складиштење већи је за 14,1%.

Графикон 13.4. Промет у сектору Н – Саобраћај и складиштење, по областима, стопе раста (%)

Учешће представља процентуални удео промета области делатности у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године.

Промет у сектору Саобраћај и складиштење у четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, бележи раст од 11,8%. Највећи раст остварен је у областима H53 – Поштанске активности, и H52 – Складиштење и пратеће активности у саобраћају, 29,0% и 26,4%. Пад промета у четвртном кварталу 2025. године, у односу на исти квартал 2024. године, забележен је у области H51 – Ваздушни саобраћај (-1,6%).

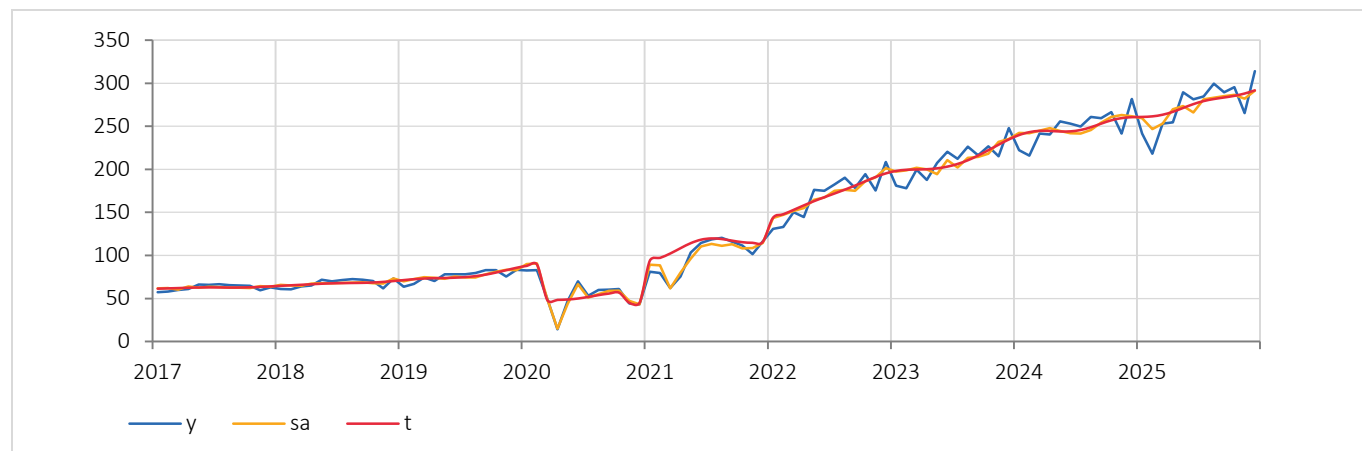
У поређењу са претходним кварталом, у сектору Саобраћај и складиштење забележен је раст промета од 1,9%. Највећи раст у четвртном кварталу 2025. године, у односу на претходни квартал, остварен је у областима H49 – Копнени саобраћај и цевоводни транспорт (раст од 8,7%), и H53 – Поштанске активности (раст од 8,2%). Велики пад промета, од 33,1%, у односу на претходни квартал, забележен је у области H51 – Ваздушни саобраћај.

13.4. УСЛУГЕ СМЕШТАЈА И ИСХРАНЕ (сектор I)

(учешће од 8,0% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Графикон 13.5. Компоненте временске серије сектора Услуге смештаја и исхране

(y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента; просек 2021 = 100)

Услуге смештаја и исхране биле су посебно погођене пандемијом вируса корона. Од фебруара до априла 2020. године промет остварен у овом сектору пословних услуга опао је за више од 80%. Осим првобитног економског шока, који је настао избијањем пандемије, бржи и значајнији опоравак овог сектора додатно су отежавале и епидемиолошке мере за сузбијање споменутог вируса, које су увођене током 2020. и 2021. године. Остварени промет у сектору Услуге смештаја и исхране вратио се на ниво пре пандемије крајем 2021. године и од тада бележи интензиван тренд раста.

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, промет у сектору Услуге смештаја и исхране већи је за 10,0%.

У четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, промет остварен у области I55 – Смештај, био је већи за 15,3%, док је у области I56 – Делатност припремања и послуживања хране и пића, већи за 9,7%.

С друге стране, у четвртном кварталу 2025. године, у односу на претходни квартал, забележен је раст промета од 4,4% у области I55 – Смештај, док је у области I56 – Делатност припремања и послуживања хране и пића, констатован пад од 0,9%.

Табела 13.3. Услуге смештаја и исхране, индекси

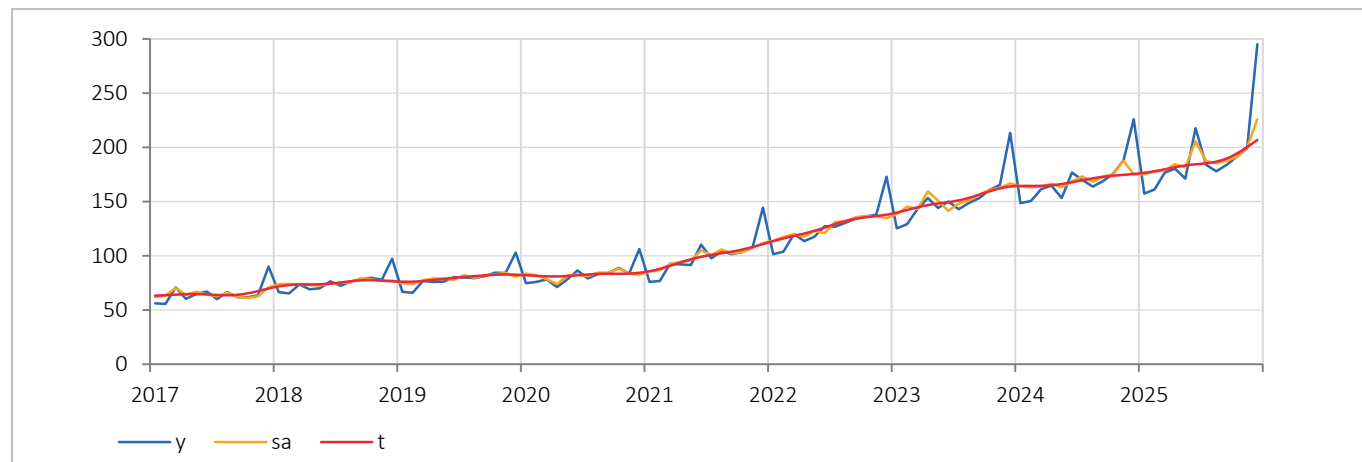
	Q4 2025 Q4 2024	Q4 2025 Q3 2025
Смештај	115,3	104,4
Делатност припремања и послуживања хране и пића	109,7	99,1

13.5. ИНФОРМИСАЊЕ И КОМУНИКАЦИЈЕ (сектор Ј)

(учешће од 29,5% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Графикон 13.6. Компоненте временске серије сектора Информисање и комуникације

(y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента; просек 2021 = 100)

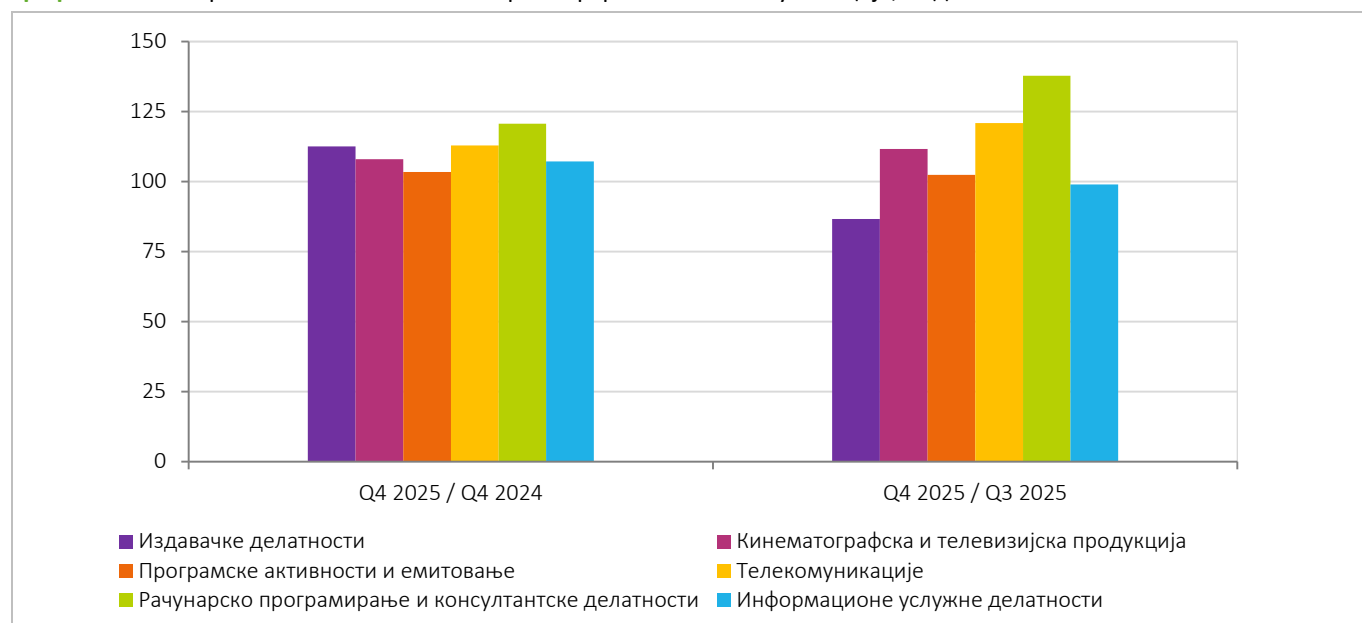
Сектор Информисање и комуникације обухвата производњу и дистрибуцију информација и културних садржаја, делатности којима се пружају телекомуникационе и остале сродне услуге, као и делатности информационе технологије и обраде података и пружање осталих информационих услуга. Ово је једна од ретких области економије која није била погођена кризом коју је изазвала пандемија вируса корона. Сектор Ј – Информисање и комуникације, карактерише стабилан и растући дугорочни тренд, који је присутан од 2021. године.

У 2025. години промет остварен у сектору Информисање и комуникације већи је за 12,1% у поређењу са евидентираним прометом у 2024. години.

У четвртном кварталу 2025. године забележен је раст пословања у сектору Информисање и комуникације од 16,2% у односу на исти квартал 2024. године. Највећи раст промета забележен је у J62 – Рачунарско програмирање и консултантске делатности (20,7%), и J61 – Телекомуникације (12,9%). Најмањи раст обима пословања забележен је у области J60 – Програмске активности и емитовање (3,5%).

У поређењу са претходним кварталом, сектор Информисање и комуникације бележи раст од 25,6%. Највећи раст промета остварен је у областима J62 – Рачунарско програмирање и консултантске делатности (37,8%; учешће у сектору Ј је 56,1%), и J61 – Телекомуникације (20,8%; учешће у сектору Ј је 29,2%). Приметан пад обима пословања констатован је у области J58 – Издавачке делатности (-13,3%); пад је забележен још и у области J63 – Информационе услужне делатности (-1,1%).

Графикон 13.7. Промет по областима сектора Информисање и комуникације, индекси

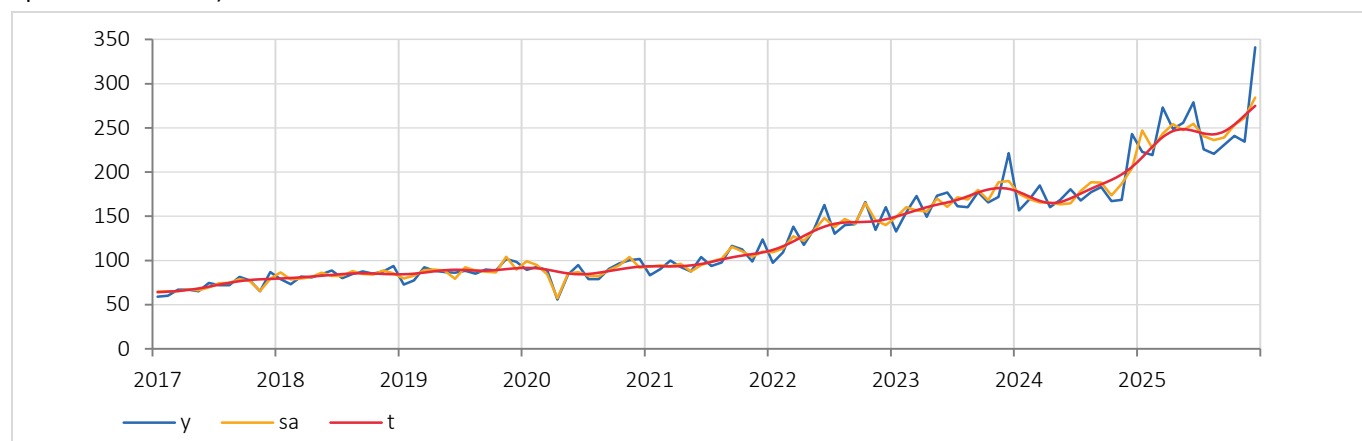
13.6. ПОСЛОВАЊЕ НЕКРЕТНИНАМА (сектор L)

(учешће од 4,8% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Криза изазвана пандемијом вируса корона имала је негативан утицај и на развој делатности пословања некретноснама. Индекс промета пословања некретноснама забележио је пад од 40% од фебруара до априла 2020. године. Осим првобитног економског шока, остварени промет у овом сектору убрзо се вратио на ниво пре пандемије и од тада бележи стабилан тренд раста.

Графикон 13.8. Компоненте временске серије сектора Пословање некретноснама

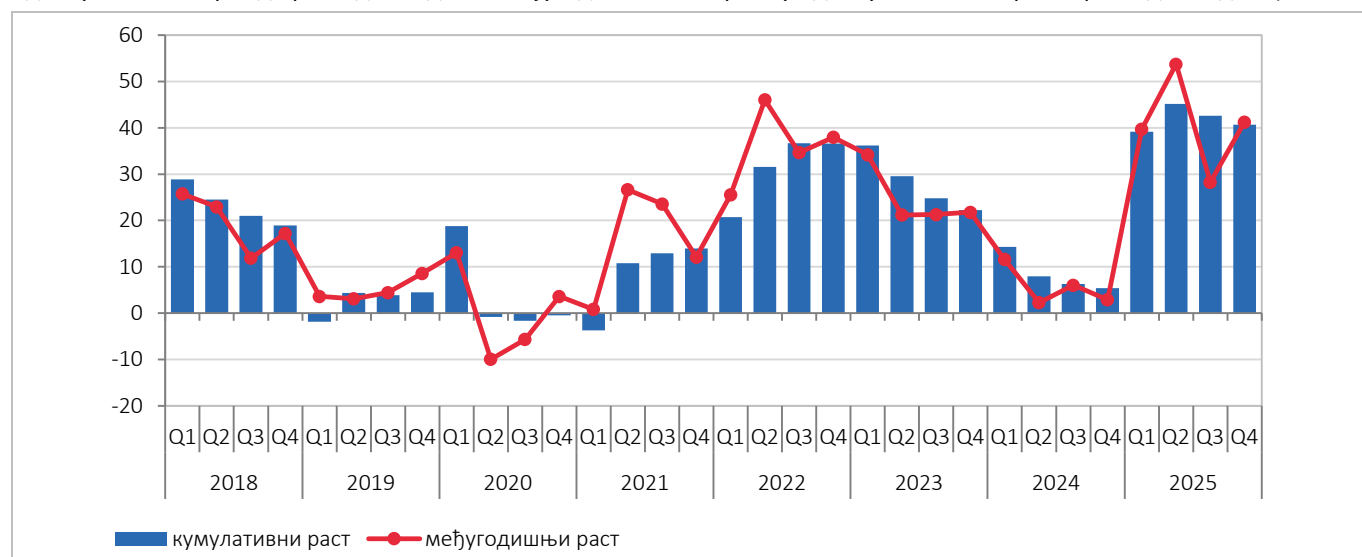
(y – оригинална серија, sa – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента, просек 2021 = 100)

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, промет у сектору Пословање некретноснама већи је за 40,6%.

У сектору Пословање некретноснама реализовани промет у четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом 2024. године, већи је за 41,1%, док је у поређењу са претходним кварталом забележен раст од 20,6%.

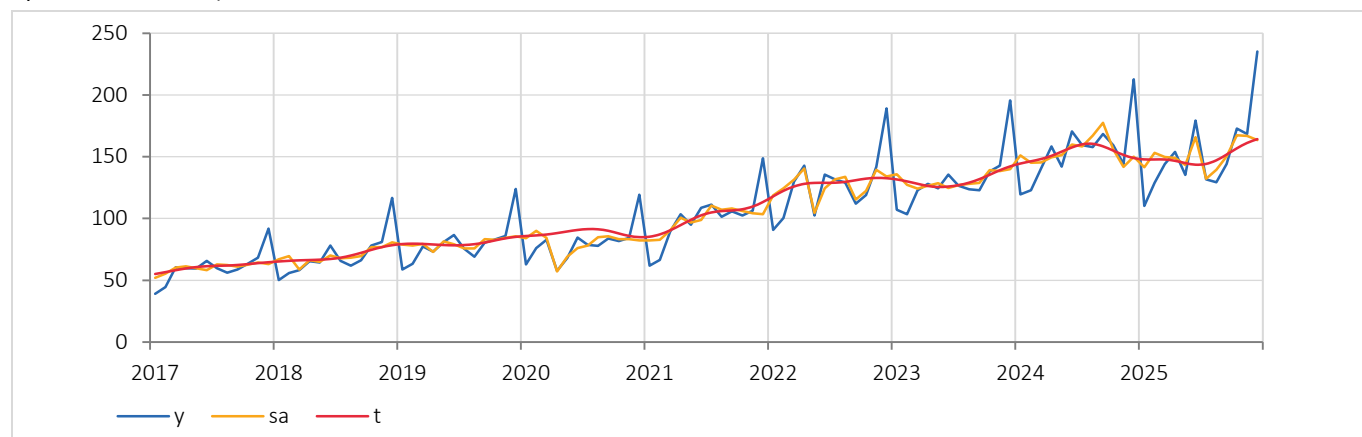
Графикон 13.9. Кумулативне и међугодишње стопе раста у пословању некретнинама (%) (кумулативне – период у односу на исти период претходне године; међугодишње – квартал у односу на исти квартал претходне године)

13.7. СТРУЧНЕ, НАУЧНЕ, ИНОВАЦИОНЕ И ТЕХНИЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ (сектор М) (учешће од 17,7% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Пословне услуге не обухватају све делатности из сектора М – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности. Према европској дефиницији¹⁵, у услужне делатности убрајају се области М69 – Правни и рачуноводствени послови, М71 – Архитектонске и инжењерске делатности, М73 – Рекламирање и истраживање тржишта, М74 – Остале стручне, научне и техничке делатности, и грана М70.2 – Менаџерски консултантски послови; остале делатности из сектора М нису у обухвату пословних услуга.

Графикон 13.10. Компоненте временске серије сектора Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента, просек 2021 = 100)

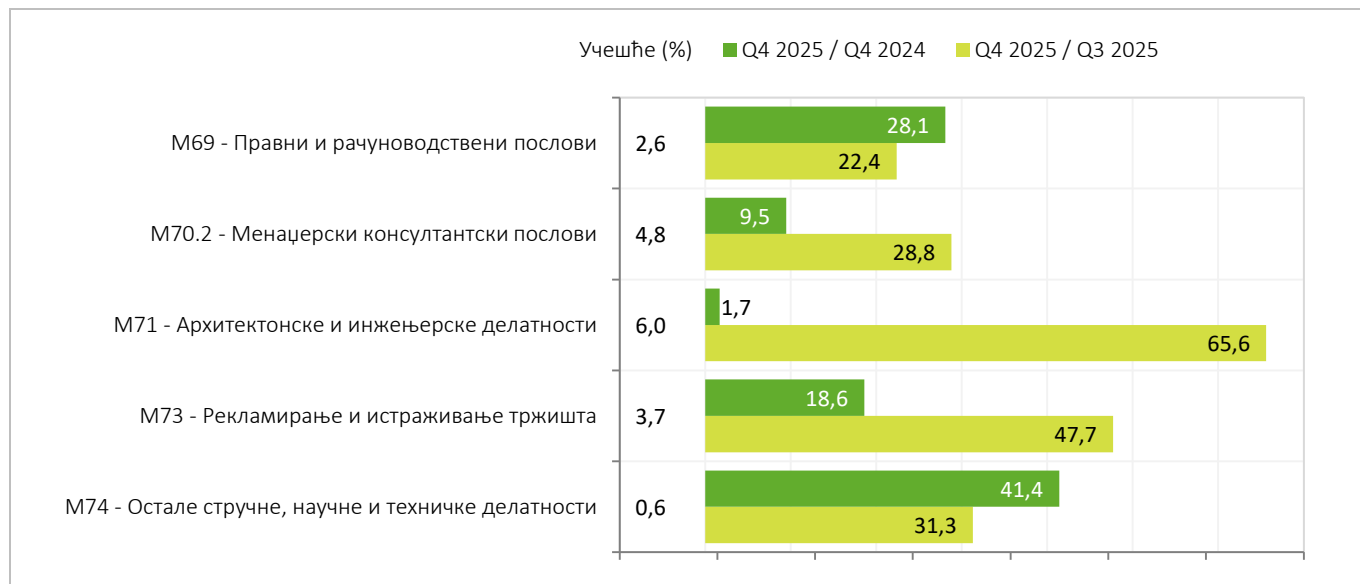
Сектор Стручне, научне, иновационе и техничке делатности обухвата специјализоване стручне и техничке делатности, а за њихово извођење неопходан је висок ниво обучености, поседовање специјализованих знања и стручности, које се

¹⁵ Избор сектора, области и грана делатности, који спадају у Пословне услуге, прописан је Уредбом о Европским пословним статистикама 2019/2152 Европског парламента и Савета (European Business Statistics [EBS] Regulation [EU] 2019/2152) и Општим имплементационим актом 2020/1197 Европске Комисије о утврђивању техничких спецификација у складу са поменутом уредбом (Commission Implementing Regulation 2020/1197, General Implementing Act).

корисницима стављају на располагање. Криза изазвана пандемијом вируса корона имала је негативан утицај и на развој пословања у овом сектору – забележен је пад од 24% у периоду од фебруара до априла 2020. године. Пословање у овим делатностима се, након првобитног економског шока, у кратком року вратило на ниво пре избијања пандемије и од тада бележи стабилан и растући дугорочни тренд.

У 2025. години промет у сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности мањи је за 1,2% у поређењу са прометом који је забележен у 2024. години.

Графикон 13.11. Промет у сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, стопе раста (%)

Учешће представља процентуални удео промета области делатности у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године.

У сектору Стручне, научне, иновационе и техничке делатности евидентиран промет у четвртном кварталу 2025. године, у односу на промет из истог квартала претходне године, већи је за 11,6%. У поређењу са претходним кварталом, у овом сектору је констатован највећи раст у пословним услугама, и то од 42,3%.

Посматрано по основним агрегатима КД (2010), у четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом 2024. године, у свим агрегатима КД (2010) из обухвата овог сектора је забележен раст. Највећи раст је евидентиран у областима М74 – Остале стручне, научне и техничке делатности (+41,4%), и М69 – Правни и рачуноводствени послови (28,1%). Најмањи раст је констатован у области М71 – Архитектонске и инжењерске делатности (1,7%).

У поређењу са претходним кварталом, промет је у четвртном кварталу 2025. године такође био већи у свим агрегатима КД (2010) из обухвата овог сектора. Највећи раст промета забележен је у областима М71 – Архитектонске и инжењерске делатности, и М73 – Рекламирање и истраживање тржишта, редом 65,6% и 47,7%.

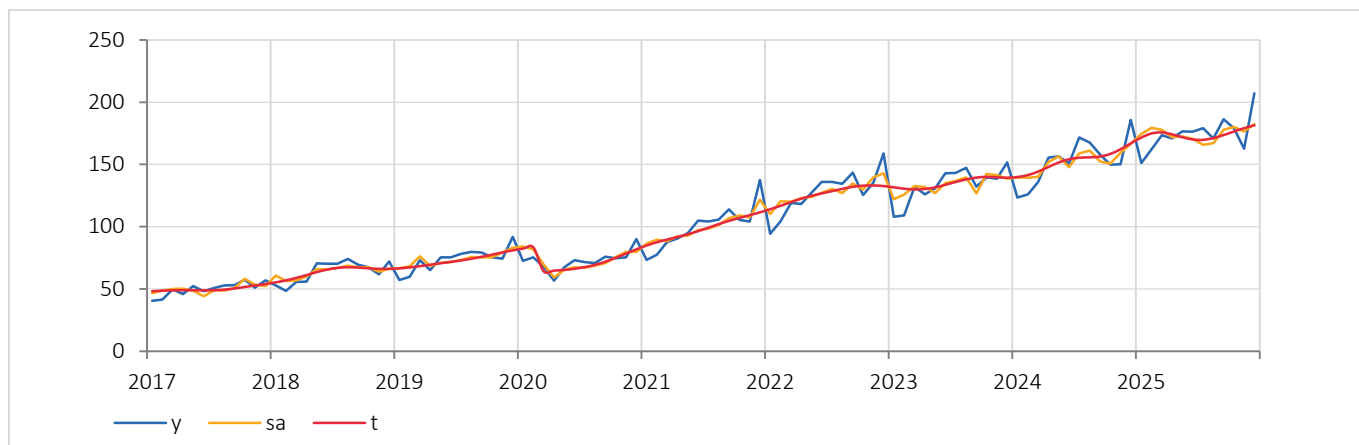
13.8. АДМИНИСТРАТИВНЕ И ПОМОЋНЕ УСЛУЖНЕ ДЕЛАТНОСТИ (сектор N)

(учешће од 10,4% у укупном промету пословних услуга у четвртном кварталу 2025. године)

Делатности из сектора N – Административне и помоћне услужне делатности, такође су биле јако погођене кризом изазваном пандемијом вируса корона. Економски утицај пандемије и уведеног ванредног стања средином марта 2020. године био је изузетно негативан – промет у априлу 2020. године био је за 25% мањи него промет у месецу непосредно пре епидемије (фебруар 2020. године). Захваљујући чињеници да су предузећа у овим делатностима брзо прилагодила пословање новонасталим околностима и епидемиолошким мерама, након првобитног шока, дошло је до брзе стабилизације и опоравка овог дела привреде. Већ у трећем кварталу 2020. године остварени промет у сектору Административне и помоћне услужне делатности вратио се на ниво на којем је био пре почетка пандемије, и у наредном периоду је настављен позитиван тренд.

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, промет у сектору Административних и помоћних услужних делатности већи је за 14,4%.

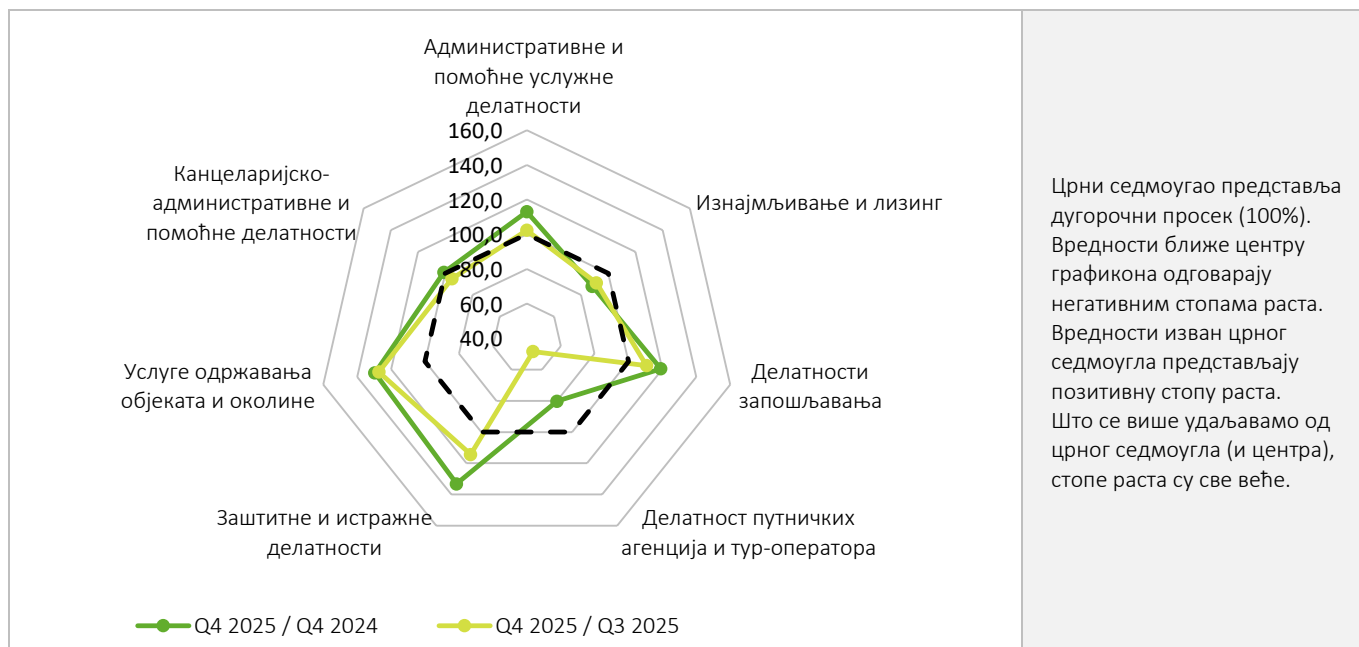
Графикон 13.12. Компоненте временске серије сектора Административне и помоћне услужне делатности (у – оригинална серија, са – серија са искљученом сезонском компонентом, t – тренд-циклус компонента; просек 2021 = 100)

У четвртм кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, промет у сектору Административне и помоћне услужне делатности бележи раст од 13,0%. Области у којима су остварени најзначајнији позитивни резултати у четвртм кварталу 2025. године, у односу на исти квартал 2024. године, јесу: N80 – Заштитне и истражне делатности (33,2%; учешће у сектору N је 33,1%), и N81 – Услуге одржавања објеката и околине (29,6%; учешће у сектору N је 20,3%). Пад је забележен у областима N77 – Изнајмљивање и лизинг, и N79 – Делатност путничких агенција и тур-оператора, 11,8% и 19,8%, редом.

Промет у сектору Административне и помоћне услужне делатности у четвртм кварталу 2025. године већи је за 2,3% у односу на промет из претходног квартала. У четвртм кварталу 2025. године, у односу на претходни квартал, посматрано по областима, највећи раст је забележен у области N81 – Услуге одржавања објеката и околине (27,2%), а најмањи у N78 – Делатности запошљавања (10,7%). Највећи пад промета је забележен у области N79 – Делатност путничких агенција и тур-оператора, и то од 51,6%.

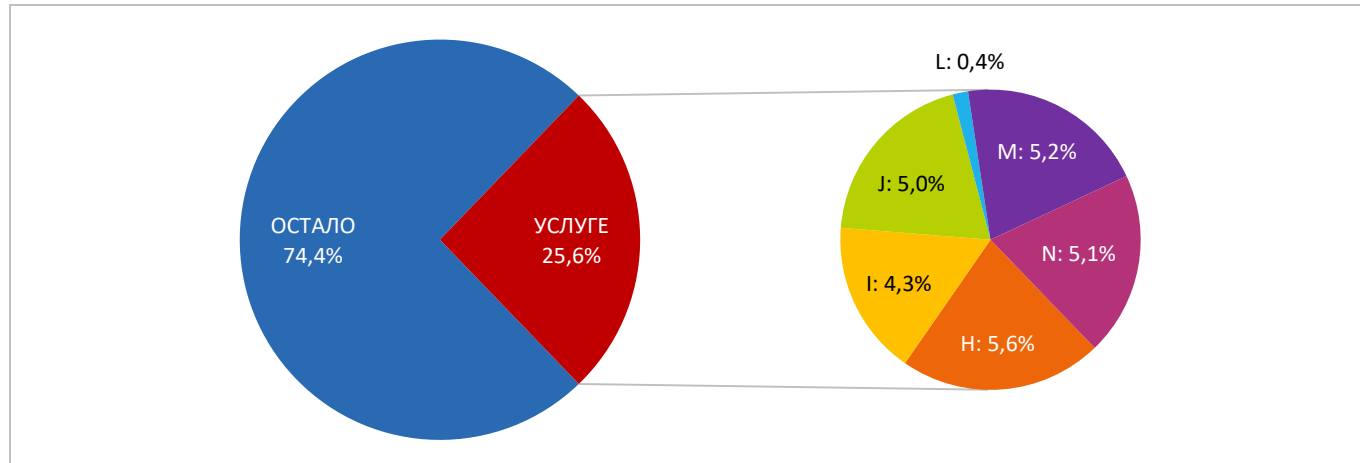
Графикон 13.13. Индекси промета у сектору Административне и помоћне услужне делатности

13.9. БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ¹⁶ У ПОСЛОВНИМ УСЛУГАМА

У четвртом кварталу 2025. године, преко 590 хиљада лица било је запослено у делатностима пословних услуга у Републици Србији. Другим речима, сваки четврти регистровани запослени (у правним лицима, лица која самостално обављају делатност, предузетници и запослени код њих) обављао је послове из обухвата пословних услуга.

Графикон 13.14. Регистрована запосленост – учешће пословних услуга у укупном броју запослених у Републици Србији

Запослени у услужним делатностима су скоро уједначено распоређени по секторима из обухвата пословних услуга, осим сектора L – Пословање некретноснама, у којем је запослено само 1,7% (мало испод десет хиљада) од укупног броја регистрованих запослених у пословним услугама. Од осталих, сектор H – Саобраћај и складиштење, запошљава скоро 130 хиљада радника, а сектори M – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, N – Административне и помоћне услужне делатности, и J – Информисање и комуникације, запошљавају преко 115 хиљада радника, док у сектору I – Услуге смештаја и исхране, ради преко 95 хиљада лица.

НАПОМЕНА

Промет у услужним делатностима дефинише се као укупан износ који предузеће обрачунава (фактурише) за продату робу или за обављене услуге, и одговара тржишној продаји робе или услуга које су испоручене трећим лицима.

Под појмом „запослени“ подразумевају се лица која имају формално-правни уговор о запослењу, односно заснован радни однос са послодавцем, на одређено или неодређено време; лица која раде ван радног односа, на основу уговора о делу или на основу уговора о обављању привремених и повремених послова; лица која обављају самосталне делатности или су оснивачи привредних друштава или предузетничких радњи; као и лица која обављају пољопривредне делатности а налазе се у евиденцији Централног регистра обавезног социјалног осигурања.

¹⁶ На основу званичне статистике регистроване запослености у правним лицима, лица која самостално обављају делатност, предузетници и запослени код њих.

14. САОБРАЋАЈ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

Статистика саобраћајних услуга обухвата статистике главних грана саобраћаја: друмски саобраћај, железнички саобраћај, градски саобраћај, саобраћај на унутрашњим пловним путевима, ваздушни саобраћај и цефоводни саобраћај. Најважнији индикатори кретања у статистици саобраћаја су: број превезених путника и број путничких километара (пкм) за превоз путника и количина превезене робе и број тонских километара (ткм) за превоз робе.

Статистика поштанских активности и телекомуникационих услуга обухвата статистику броја пошиљки и уплата, односно броја минута у фиксној и мобилној мрежи, и броја послатих порука.

Да би се омогућило упоређивање превозних услуга између грана саобраћаја, успостављен је индекс физичког обима саобраћајних услуга, и на основу њега се може посматрати развој целе саобраћајне гране или читаве делатности саобраћаја и телекомуникација. **Индекси физичког обима саобраћајних услуга** израчунавају се на основу пондерисаних **путничких (пкм) и тонских (ткм) километара** сваке гране саобраћаја посебно. Рад у свакој грани саобраћаја, исказан у путничким и тонским километрима, различито је пондерисан, у зависности од примењених технолошких и економских критеријума.

Квартални индекс физичког обима саобраћаја бележи раст од 0,6% у четвртом кварталу 2025. године у поређењу са истим кварталом претходне године, и пад од 24,3% у поређењу са претходним кварталом.

У периоду јануар–децембар 2025. године индекс физичког обима саобраћаја је већи за 3,9% у односу на исти период 2024. године. За исти посматрани период, највећи пад бележи индекс физичког обима железничког саобраћаја (6,4%), док највећи раст бележи индекс физичког обима саобраћаја унутрашњим пловним путевима (24,4%).

Табела 14.1. Индекси физичког обима услуга

	Q4 2025 Q4 2024	Q4 2025 Q3 2025	Q4 2025 Ø 2024
САОБРАЋАЈ – УКУПНО¹	100,6	75,7	95,3
Железнички саобраћај ¹	98,5	106,2	98,0
Друмски саобраћај ¹	92,8	98,1	92,8
Градски саобраћај ¹	97,2	109,1	100,3
Цефоводни саобраћај ¹	95,4	113,0	106,6
Саобраћај унутрашњим пловним путевима ¹	110,1	148,3	123,7
Ваздушни саобраћај ¹	106,2	62,9	95,3
Путнички саобраћај ¹	101,3	68,7	93,9
Теретни саобраћај ¹	98,9	101,4	99,0
Поштанске активности²	98,0	105,4	96,2
Телекомуникације²	95,0	107,7	99,5

¹ Индекси су израчунати на бази пондерисаних путничких и тонских километара.

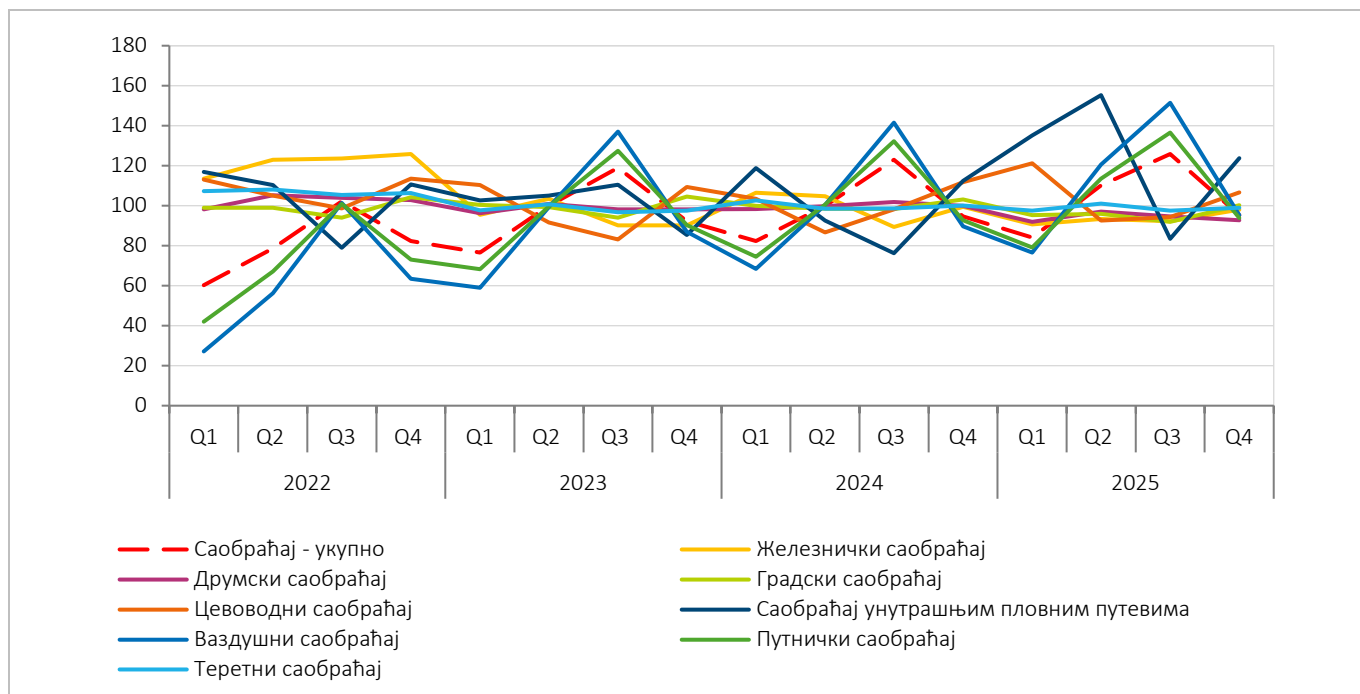
² Индекси су израчунати на бази пондерисаних поштанских и телекомуникационих услуга.

У четвртом кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, индекс физичког обима путничког саобраћаја бележи раст од 1,3%, док индекс физичког обима теретног саобраћаја бележи пад од 1,1%. У истом посматраном периоду, индекси физичког обима поштанских активности и телекомуникационих услуга бележе пад од 2,0% и 5,0%, редом.

Када се четврти квартал 2025. године упореди са претходним кварталом, уочава се да индекс физичког обима путничког саобраћаја бележи пад од 31,3%, док индекс физичког обима теретног саобраћаја бележи раст од 1,4%. У истом посматраном периоду, индекси физичког обима поштанских активности и телекомуникационих услуга бележе раст од 5,4% и 7,7%, редом.

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, индекси физичког обима поштанских активности и телекомуникационих услуга мањи су за 5,9% и 5,2%, редом. У истом посматраном периоду, индекс физичког обима путничког саобраћаја бележи раст од 5,8%, док индекс физичког обима теретног саобраћаја бележи пад од 1,2%.

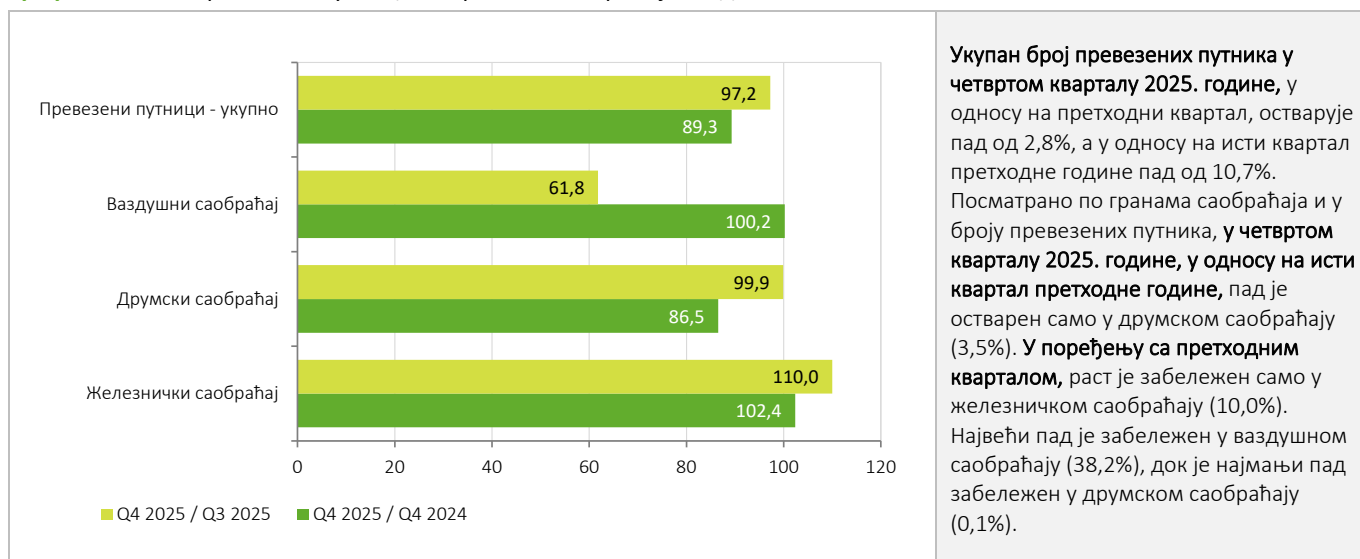
Графикон 14.1. Квартални индекс физичког обима саобраћаја, 2024=100

14.1. ПУТНИЧКИ САОБРАЋАЈ

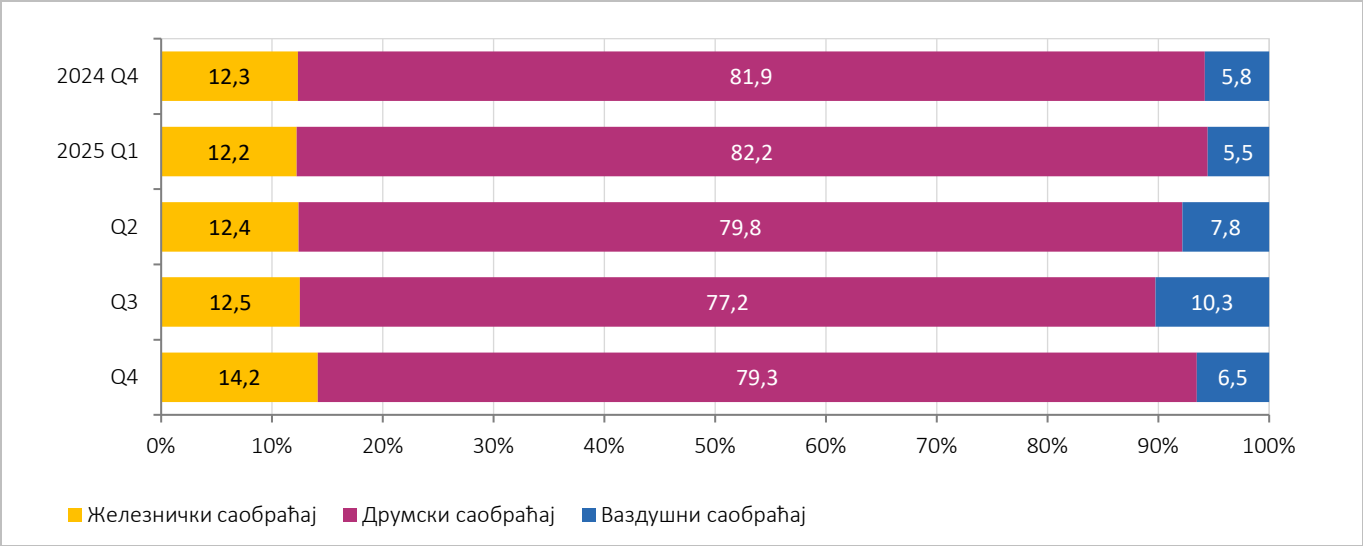
У периоду јануар–децембар 2025. године укупан број превезених путника је за 8,1% мањи него у истом периоду 2024. године. За исти посматрани период, по гранама саобраћаја и у броју превезених путника, пад бележе друмски (9,8%) и железнички (3,5%) саобраћај, док ваздушни (3,0%) бележи раст.

Графикон 14.2. Превезени путници по гранама саобраћаја, индекси

Посматрано по гранама саобраћаја, у четвртом кварталу 2025. године, највећи број путника (79,3%) превезен је друмским, а свега 6,5% ваздушним саобраћајем.

Графикон 14.3. Структура броја превезених путника по гранама саобраћаја (%)

У периоду јануар–децембар 2025. године, у поређењу са истим периодом 2024. године, укупан број путничких километара бележи пад од 3,2%. За исти посматрани период, по гранама саобраћаја и у броју путничких километара, раст је забележен само у ваздушном саобраћају (11,1%).

У четвртом кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, друмски саобраћај бележи пад (23,7%) у броју путничких километара. Раст је забележен у железничком (1,4%) и ваздушном (6,4%) саобраћају.

У поређењу са претходним кварталом, железнички саобраћај бележи раст (4,3%) у броју путничких километара. Најмањи пад је забележен у друмском (6,1%), а највећи у ваздушном (37,4%) саобраћају.

Табела 14.2. Путнички километри, индекси

	Q4 2025 Q4 2024	Q4 2025 Q3 2025
Путнички километри – укупно	91,5	74,4
Железнички саобраћај	101,4	104,3
Друмски саобраћај	76,3	93,9
Ваздушни саобраћај	106,4	62,6

У периоду јануар–децембар 2025. године, у поређењу са истим периодом 2024. године, укупан број путничких моторних возила и путника који су ушли у Републику Србију мањи је за 1,3% и 5,0%, редом. За исти посматрани период, излаз путничких моторних возила бележи раст од 3,1%, док излаз путника из Републике Србије бележи пад од 4,6%.

Укупан број путника који су ушли у Републику Србију у четвртом кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, мањи је за 13,3%. За исти посматрани период, **излаз путника** из Републике Србије мањи је за 11,1%.

У четвртом кварталу 2025. године, у односу на претходни период, укупан број путничких моторних возила и путника који су ушли у Републику Србију мањи је за 41,3%, односно за 51,7%. За исти посматрани период, излаз путничких моторних возила и путника из Републике Србије мањи је за 47,3%, односно за 53,6%.

Најфреквентније стране регистрације путничких моторних возила на уласку у Републику Србију и изласку из Републике Србије припадају земљама: Немачка, Аустрија, Мађарска, Румунија, Северна Македонија и Босна и Херцеговина.

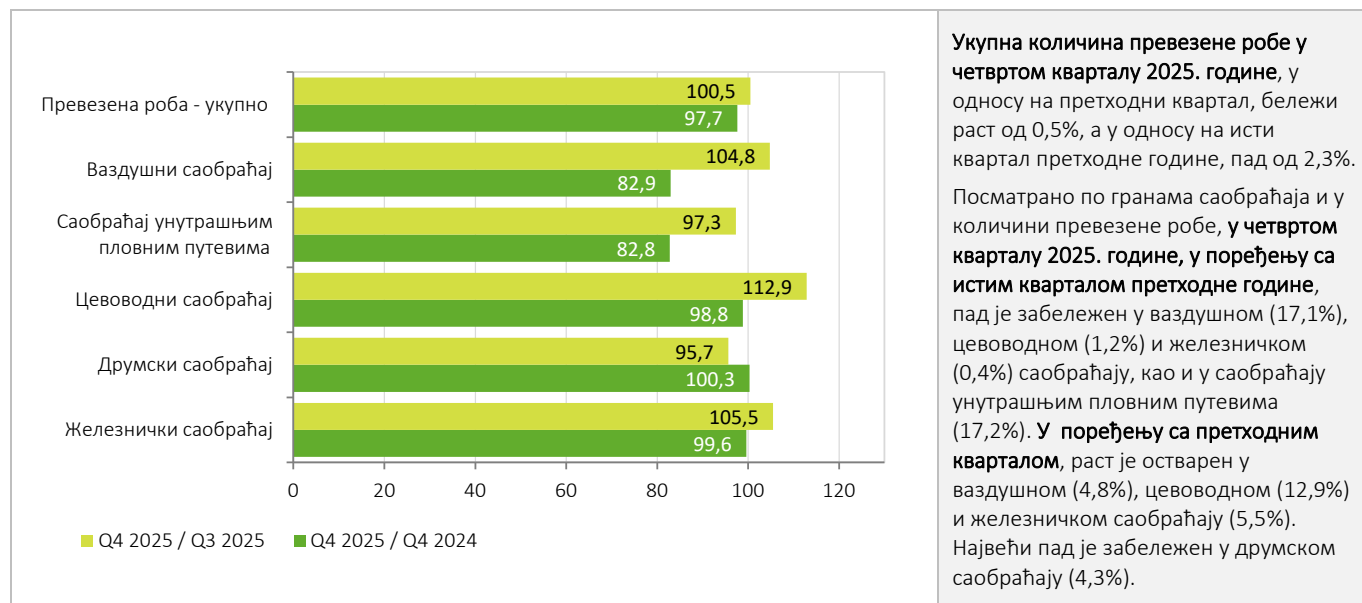
Табела 14.3. Најфреквентније стране регистрације путничких моторних возила на уласку у Републику Србију и изласку из Републике Србије у четвртном кварталу 2025. године

Улаз		Излаз	
стране регистрације	број путничких моторних возила, у хиљадама	стране регистрације	број путничких моторних возила, у хиљадама
Мађарска	121,8	Немачка	64,7
Немачка	64,6	Мађарска	41,5
Аустрија	41,3	Босна и Херцеговина	41,1
Босна и Херцеговина	40,3	Аустрија	37,7
Румунија	30,3	Северна Македонија	32,8

14.2. ТЕРЕТНИ САОБРАЋАЈ

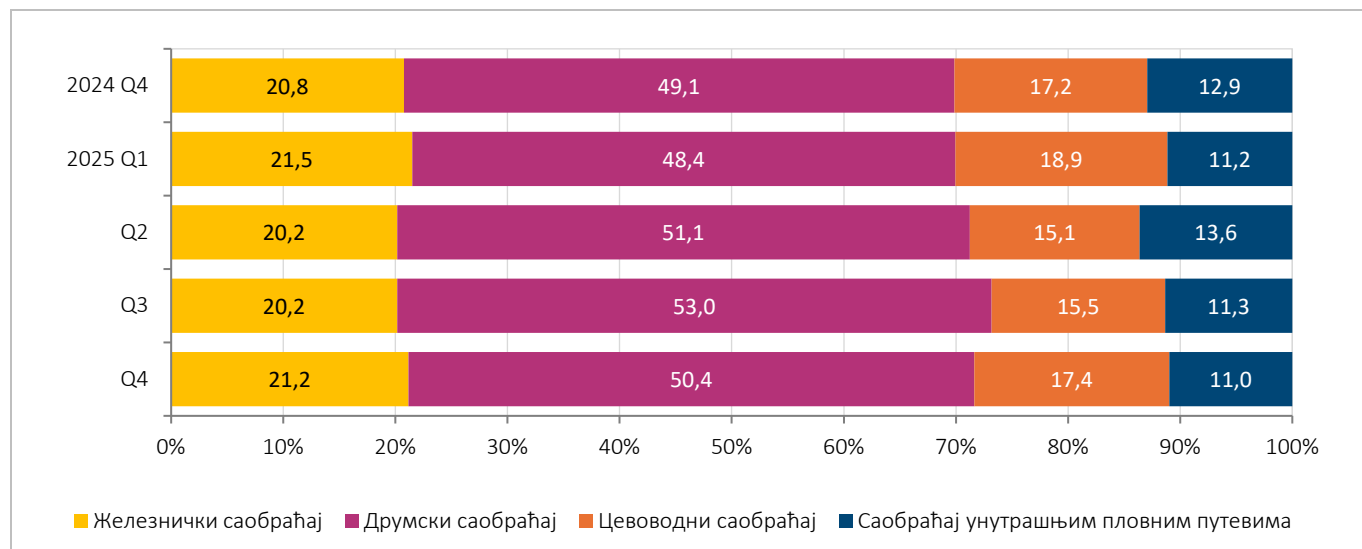
У периоду јануар–децембар 2025. године укупна количина превезене робе остварује пад од 0,3% у односу на исти период 2024. године. За исти посматрани период, по гранама саобраћаја и у количини превезене робе, пад у количини превезене робе бележе железнички (7,5%), ваздушни (12,7%) и саобраћај унутрашњим пловним путевима (2,7%).

Графикон 14.4. Превезена роба по гранама саобраћаја, индекси

Укупна количина превезене робе у четвртном кварталу 2025. године, посматрано по гранама саобраћаја, распоређена је на следећи начин: 50,4% робе превезено је друмским, 21,2% железничким, 17,4% цевоводним саобраћајем, а 11,0% саобраћајем унутрашњим пловним путевима.

Графикон 14.5. Структура количине превезене робе по гранама саобраћаја (%)

🔔 Подаци о ваздушном саобраћају нису исказани на графикону због малих вредности.

У периоду јануар–децембар 2025. године, у поређењу са истим периодом 2024. године, остварен је раст у броју тонских километара од 1,0%. За исти посматрани период, по гранама саобраћаја и у броју тонских километара, највећи раст забележен је у саобраћају унутрашњим пловним путевима (24,4%), док је највећи пад забележен у ваздушном саобраћају (5,9%).

У четвртом кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, ваздушни саобраћај остварује највећи пад у броју тонских километара (10,7%), док је највећи раст забележен у саобраћају унутрашњим пловним путевима (10,0%).

С друге стране, у четвртом кварталу 2025. године, у односу на претходни квартал, забележен је раст у броју тонских километара од 5,9%. Најмањи раст је забележен у железничком (6,6%), док је највећи раст забележен у цеоводном саобраћају (48,2%).

Табела 14.4. Тонски километри, индекси

	Q4 2025 Q4 2024	Q4 2025 Q3 2025
Тонски километри – укупно	100,0	105,9
Железнички саобраћај	97,8	106,6
Друмски саобраћај	99,2	99,5
Цеоводни саобраћај	95,5	113,0
Саобраћај унутрашњим пловним путевима	110,0	148,2
Ваздушни саобраћај	89,3	100,5

Укупна количина претовареног терета у четвртом кварталу 2025. године повећана је за 3,0% у односу на исти квартал претходне године.

Табела 14.5. Претовар терета, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Претоварене тоне	95,8	74,5	112,2	92,6	84,4	89,4	84,5	78,3	92,7	97,9	98,2	103,0

14.3. ПОШТАНСКЕ АКТИВНОСТИ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

У периоду јануар–децембар 2025. године, у односу на исти период 2024. године, експрес и пакетске пошिल्ке бележе раст од 8,5% и 2,7%, редом. За исти посматрани период, услуге платног промета и писмоносне пошिल्ке бележе пад од 2,9% и 8,8%, редом.

У четвртном кварталу 2025. године, у поређењу са истим кварталом претходне године, услуге платног промета и писмоносне пошिल्ке бележе пад од 2,7% и 6,0%, редом.

Услуга слања пакетских пошилки остварила је експоненцијални раст у годинама пандемије коронавируса (2020–2021), и од 2020. до средине 2024. године имала је примат у поштанским активностима. Након годину дана приметног пада, пакетске пошिल्ке остварују раст од 49,5% у четвртном кварталу 2025. године у односу на исти квартал претходне године. У истом посматраном периоду, услуга слања експрес пошилки бележи раст од 3,3%.

Табела 14.6. Поштанске активности, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Писмоносне пошिल्ке	74,4	91,4	92,6	106,9	87,9	103,8	96,0	80,6	92,2	87,3	91,7	94,0
Пакетске пошिल्ке	190,2	156,4	195,5	119,5	120,7	155,4	81,7	72,0	78,3	75,7	141,7	149,5
Експрес пошिल्ке	98,9	96,0	102,0	105,3	104,2	106,4	117,6	119,5	112,2	115,5	105,1	103,3
Платни промет	95,3	95,5	95,6	94,0	95,3	93,8	94,3	97,6	95,3	97,5	98,2	97,3

У периоду јануар–децембар 2025. године забележен је пад од 4,8% у броју послатих кратких порука у мобилној мрежи у односу на исти период 2024. године. За исти посматрани период, пад је забележен и у броју минута полазних позива у мобилној мрежи (5,2%), и у броју остварених минута у фиксној мрежи (16,5%).

У области телекомуникација присутан је тренд пада броја остварених минута у фиксној мрежи. У четвртном кварталу 2025. године, у односу на исти квартал претходне године, забележен је пад од 14,4%. За исти посматрани период, забележен је пад (4,9%) у броју минута полазних позива и раст (13,9%) у броју послатих кратких порука у мобилној мрежи.

Табела 14.7. Телекомуникације, индекси (поређење са истим периодом претходне године)

	2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Фиксна мрежа, минути	78,1	87,3	88,1	92,0	80,0	75,2	75,6	72,6	82,6	83,0	82,9	85,6
Мобилна мрежа – полазни позиви, минути	97,1	100,4	101,0	100,0	101,7	99,2	98,3	101,9	94,2	94,9	94,9	95,1
Мобилна мрежа – послате кратке поруке	90,0	88,8	88,4	84,5	82,2	82,4	81,7	84,4	85,7	87,1	95,0	113,9

Одсек за комуникацију и информисање
Тел.: 011/24-01-284
Имејл: stat@stat.gov.rs

Библиотека
Тел.: 011/24-12-922, лок. 251
Имејл: biblioteka@stat.gov.rs

Број страна: 76
Тираж: 20
Периодика излажења: квартална

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311

ТРЕНДОВИ / Републички завод за статистику ;
одговара Бранко Јосиповић ; уредник Катарина Станчић. -
2004 (март)- . - Београд : Републички завод за статистику,
2004- (Београд : Републички завод за статистику). - 27 cm

Тромесечно.

Доступно и на: <https://www.stat.gov.rs/sr-cyrl/publikacije/?d=8&r=>

Је наставак: Ekonomski trend = ISSN 0354-1401

ISSN 1820-1148 = Трендови - Република Србија. Републички завод за
статистику

COBISS.SR-ID 114642700

ТРЕНДОВИ

БРУТО ДОМАЋИ ПРОИЗВОД
ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА
ГРАЂЕВИНАРСТВО
СПОЉНА ТРГОВИНА
УНУТРАШЊА ТРГОВИНА
ЦЕНЕ
ТРЖИШТЕ РАДА
ЗАРАДЕ
ТУРИЗАМ
ИНДЕКС ЕКОНОМСКЕ КЛИМЕ
РЕГИОНАЛНЕ ЕКОНОМСКЕ АСИМЕТРИЧНОСТИ
ПОЉОПРИВРЕДА
ПОСЛОВНЕ УСЛУГЕ
САОБРАЋАЈ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ

Q4

Трендови 2025 - IV квартал